

Na temelju članka 184. stavka 1. Zakona o socijalnoj skrbi (»Narodne novine« broj 157/13) ministrica socijalne politike i mladih donosi

PRAVILNIK O MINIMALNIM UVJETIMA ZA PRUŽANJE SOCIJALNIH USLUGA

(„Narodne novine“, broj 40/14)

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim Pravilnikom propisuju se minimalni uvjeti za pružanje socijalnih usluga (u daljnjem tekstu: usluga) i način rada povjerenstva koje ispituje njihovo ispunjavanje.

Članak 2.

(1) Minimalni uvjeti za pružanje usluga uključuju:

- minimalne uvjete prostora i opreme za pružanje usluga
- vrstu, te minimalni sadržaj i opseg usluge u odnosu na pojedinu korisničku skupinu
- strukturu i trajanje neposrednog stručnog rada s korisnicima, strukturu i trajanje ostalih poslova te uvjete i minimalni broj stručnih i drugih radnika za pojedinu uslugu.

(2) Minimalni opseg usluga, pripadajuća klasifikacijska oznaka i minimalni broj stručnih i drugih radnika za pojedinu uslugu koja se neposredno pruža korisniku propisan je u Prilogu I. Katalog socijalnih usluga koji je otisnut uz ovaj Pravilnik i čini njegov sastavni dio.

(3) Izrazi koji se koriste u ovom Pravilniku, a koji imaju rodni izričaj, odnose se na jednak način i na muški i na ženski rod, bez obzira na to u kojem se rodu koristili.

Članak 3.

Djelatnost i vrsta pružatelja usluga, te uvjeti prostora, opreme, stručnih i drugih radnika određuju se prema korisničkim skupinama kojima se pružaju usluge.

Članak 4.

Usluge se pružaju korisnicima poštujući etička načela i pravila svake struke.

II. ZAJEDNIČKI MINIMALNI UVJETI ZA PRUŽANJE SOCIJALNIH USLUGA

2.1. Zajednički uvjeti prostora

2.1.1. Zajednički uvjeti prostora za pružanje usluga u prostoru pružatelja usluga

Članak 5.

Zgrada za pružanje usluga u prostoru pružatelja usluga, smatra se onom zgradom u čijim se prostorima usluga provodi u cijelosti, odnosno u kojoj korisnici borave u svrhu korištenja socijalne usluge, osim za organizirano stanovanje i obiteljski dom.

Članak 6.

Zgrada u kojoj se nalaze prostorije u kojima se pružaju usluge treba ispunjavati sljedeće uvjete:

- osiguran pristup s javne pješačke površine, u pravilu, kroz glavni ulaz u zgradu
- udovoljavati sanitarno-tehničkim i higijenskim uvjetima
- biti smještena na pristupačnom terenu s nesmetanim prilazom prijevoznim sredstvima, a pješački prilazni put mora biti osvijetljen i udovoljavati propisima o sigurnosti u prometu

- imati osigurana parkirališna mjesta s dovoljnim brojem parkirališnih mjesta za osobe s invaliditetom
- imati prostorije osvijetljene danju prirodnim izvorom svjetlosti, a noću umjetnim izvorom svjetlosti, primjerene kvalitete i jačine
- osigurati zaštitu od izravnog prodiranja sunčevih zraka, kojom se sprječava pretjerano zagrijavanje, a u spavaonicama treba osigurati mogućnost zamračenja
- osigurati prirodno prozračivanje, a ako ima prostora s nedovoljnim prozračivanjem, potrebno je osigurati umjetnu ventilaciju
- osigurati ravnomjerno zagrijavanje prostorija na temperaturu od 20 do 22 °C, osim u hodnicima i pomoćnim prostorima na temperaturu od 18 °C, a u razdoblju visokih vanjskih temperatura u prostoru u kojem borave korisnici potrebno je osigurati optimalnu temperaturu, 5 °C nižu od vanjske
- visina prostorija mora iznositi najmanje 240 cm, iznimno ako se usluga pruža u potkrovnim prostorijama, u ukupnu površinu prostora ne uračunavaju se dijelovi prostorija nižih od 190 cm
- prostorije moraju udovoljavati svim propisanim komunalnim i sanitarnim uvjetima vodoopskrbe i odvodnje sanitarnih i drugih otpadnih voda, električnog dovoda, telefonskog i internetskog priključka te plinovodnih i drugih instalacija
- opskrba vodom ostvaruje se instalacijom vodovodne mreže sa zdravstveno ispravnom vodom za piće
- otpadne vode odvođene se kućnom kanalizacijom koja se priključuje na komunalnu kanalizaciju ili na drugi način, prema važećim propisima i standardima
- električna instalacija mora biti zaštićena i osigurana
- zaštita od požara provodi se sukladno posebnim propisima.

Članak 7.

Na zgradu u kojoj se pružaju socijalne usluge primjenjuju se propisi kojima se osobama smanjene pokretljivosti osigurava nesmetan pristup, kretanje, boravak i rad, na jednakoj razini kao i ostalim osobama, ako ovim Pravilnikom nije drugačije propisano.

Članak 8.

Zgrada u kojoj se obavlja djelatnost socijalne skrbi, mora ispunjavati minimalne zahtjeve prema posebnim propisima za radne i pomoćne prostorije glede sigurnosti i zaštite zdravlja radnika za sve radne i pomoćne prostorije i prostore u kojima se stalno ili povremeno obavlja rad, povremeno zadržavaju osobe na radu i u koje dolaze druge osobe po bilo kojoj osnovi rada ili korištenja usluga.

Članak 9.

Lokacija zgrade u kojoj se pružaju usluge treba biti u naselju ili njegovoj blizini da omogućava korištenje usluga odgoja i obrazovanja, zdravstva i drugih djelatnosti, u skladu s potrebama korisnika, i prometnu vezu s naseljem.

Članak 10.

(1) Oko zgrade treba osigurati površinu neizgrađenog zemljišta prema posebnim propisima, za prilaz objektu, te dvorište, park, igralište, parkiralište i slično, ovisno o potrebama korisničkih skupina kojima se pružaju usluge.

(2) Zelene površine neizgrađenog zemljišta iz stavka 1. ovoga članka trebaju iznositi najmanje 50 m² na objekt u kojem se pružaju usluge smještaja i boravka do 50 korisnika, odnosno 50 m² više za svakih sljedećih 50 korisnika, osim ako su korisnici djeca i odrasle osobe – žrtve nasilja u obitelji ili žrtve trgovanja ljudima. Zelene površine trebaju biti uređene.

(3) Iznimno, ako se zgrada nalazi u neposrednoj blizini javnog parka ili ako se u zgradi pružaju usluge prihvatilišta ili prenoćišta, površina neizgrađenog zemljišta iz stavka 2. ovog članka ne mora imati predviđenu zelenu površinu.

Članak 11.

Zgrada mora imati potreban broj funkcionalno raspoređenih prostorija namijenjenih korisnicima, te radnih i pomoćnih prostorija namijenjenih radnicima, i to:

- spavaonice koje ne smiju biti prolazne
- potreban broj sanitarnih čvorova i kupaonica, sukladno potrebama i broju korisnika, te posebne sanitarne čvorove za radnike
- sanitarni čvor mora imati jedan zahod s predprostorom za žene i jedan zahod s predprostorom za muškarce, ako pruža usluge korisnicima oba spola
- prostor za dnevni boravak i dnevni odmor korisnika za koji se može koristiti više manjih prostorija, a iznimno se mogu koristiti i blagovaonice
- ako vrsta usluge koja se pruža to zahtijeva, zgrada mora imati prostorije za provođenje rehabilitacijskih i radnih aktivnosti, te korištenje slobodnog vremena
- za pružanje usluga prehrane korisnika, mora imati odgovarajući prostor za posluživanje obroka, a ako se pripremaju obroci, mora imati kuhinju, te prostoriju i priručni prostor za čuvanje hrane i pića, sukladno pravilniku kojim se uređuje razvrstavanje i minimalni uvjeti koje moraju ispunjavati ugostiteljski objekti iz skupina »Restorani«, te sanitarnim propisima
- odgovarajući skladišni prostor u kojem su odvojeni prostori za skladištenje prehrambenih proizvoda od prostora namijenjenih za skladištenje sredstava za čišćenje i osobnu higijenu, te sredstva za održavanje zgrade i okoliša
- mjesto za čuvanje lijekova i sanitetskog materijala dostupno samo ovlaštenim osobama
- ako pružatelj usluga u sklopu djelatnosti osigurava usluge održavanja čistoće rublja, zgrada u kojoj se djelatnost obavlja mora imati osiguran poseban prostor za tu namjenu, sukladno sanitarnim i drugim propisima
- ako zgrada ima balkon ili terasu, oni moraju biti ograđeni ogradom visine najmanje 120 cm
- vrata, zidovi, podovi i stropovi u prostorijama u kojima se obavlja djelatnost te u sanitarnim čvorovima moraju biti ravne i glatke površine, koja je otporna na upijanje, te učestalo i temeljito čišćenje, sukladno važećim propisima
- prostoriju za privremenu pohranu preminulih, ako pružaju usluge dugotrajnog smještaja i ako nemaju sklopljen ugovor s ovlaštenim pružateljem usluga za tu namjenu
- ako pružatelj usluge pruža usluge savjetovanja i pomaganja te psihosocijalne podrške kod pružatelja usluga, za tu namjenu mora osigurati prostoriju za stručni rad s korisnicima, čekaonicu, te zahod odvojeno za žene i muškarce; pružatelj usluge dužan je u sklopu ili odvojeno od navedenih prostorija osigurati i prostor za pripremu i vođenje evidencije te čuvanje dokumentacije i arhive.

Članak 12.

(1) Usluge koje se pružaju u prostoru pružatelja usluga mogu se pružati u jednoj ili više zgrada koje udovoljavaju uvjetima propisanim ovim Pravilnikom.

(2) U jednoj zgradi u pravilu se pružaju usluge jednoj korisničkoj skupini, a mogu se pružati i za dvije korisničke skupine, ako se zgrada može podijeliti na način da se svakoj korisničkoj skupini osigurava zaseban prostor, i to: blagovaonice, spavaonice, prostorije za dnevni boravak, prostorije za dnevni odmor, kupaonice i sanitarni čvorovi.

(3) U jednoj zgradi mogu se pružati usluge i za više korisničkih skupina ako je pružatelj usluga osnovan kao centar za pružanje usluga u zajednici.

Članak 13.

Na zgradi u kojoj se obavlja djelatnost potrebno je danom početka rada istaknuti ploču koja sadrži naziv pružatelja usluge, osim zgrade namijenjene skloništu za žrtve nasilja u obitelji ili žrtvama trgovanja ljudima.

2.1.2. Zajednički uvjeti prostora pružatelja usluga koji usluge pružaju na drugim mjestima

Članak 14.

- (1) Prostor u kojem se pruža usluga pomoći pri uključivanju u programe odgoja i obrazovanja, te usluga boravka u školi osigurava ustanova odgoja i obrazovanja.
- (2) Prostor u kojem se pruža usluga pomoći u kući, usluga psihosocijalne podrške u obitelji, te usluga rane intervencije ako se pruža u obitelji korisnika, osigurava korisnik.
- (3) Za pružanje usluga iz stavaka 1. i 2. ovoga članka, pružatelj usluga u svrhu organizacije rada za stručne ili druge radnike mora osigurati prostoriju za pripremu i vođenje evidencije, čuvanje dokumentacije i arhive te sredstava za rad, s time da prostoriju istovremeno može koristiti jedan ili više radnika.
- (4) Radnicima iz stavka 3. ovoga članka potrebno je omogućiti uporabu zahoda.

2.1.3. Zajednički uvjeti prostora za pružanje usluga organiziranog stanovanja i usluga u obiteljskom domu

Članak 15.

- (1) Usluga organiziranog stanovanja može se pružati u stambenim jedinicama koje mogu biti: obiteljska kuća, stan u stambenoj zgradi, te stan u stambenoj zgradi isključivo namijenjenoj stanovanju korisnika socijalnih usluga.
- (2) Uz stambene jedinice iz stavka 1. ovoga članka, usluge organiziranog stanovanja za starije osobe mogu se pružati u stambenim jedinicama apartmanskog ili hotelskog tipa.
- (3) Usluge smještaja u obiteljskom domu u pravilu se pružaju u obiteljskoj kući gdje živi predstavnik obiteljskog doma i članovi njegove obitelji.

Članak 16.

- (1) Usluge smještaja u obiteljskom domu mogu se pružati u kući u kojoj živi predstavnik obitelji i članovi njegove obitelji iz članka 47. stavka 1. ovoga Pravilnika, a iznimo u drugoj kući uz uvjet da je u istom dvorištu pod uvjetom da udaljenost između zgrada nije veća od 50 metara i da je predstavnik obiteljskog doma osigurao skrb o korisnicima na smještaju u svakoj zgradi 24 sata dnevno sve dane u godini.
- (2) Kada se usluge u obiteljskom domu pružaju djeci, smještaj se mora organizirati samo u stambenoj jedinici u kojoj živi predstavnik obiteljskog doma i njegova obitelj.
- (3) Obiteljski dom može pružati usluge samo jednoj korisničkoj skupini, a iznimno dvjema korisničkim skupinama ako su oni srodnici (braća i sestre, roditelj i dijete i slično).

Članak 17.

Stambene jedinice iz članaka 15. i 16. ovoga Pravilnika za pružanje usluga organiziranog stanovanja i usluga u obiteljskom domu moraju udovoljavati sljedećim uvjetima:

- lokacija stambene jedinice treba biti u naselju ili njegovoj blizini, radi mogućnosti korištenja usluga odgoja i obrazovanja, zdravlja i drugih djelatnosti, u skladu s dobi i potrebama korisnika, te mora biti prometno povezana s naseljem i imati prilaz prijevoznim sredstvima
- stambena jedinica mora imati priključak na električnu i telefonsku mrežu te provedene instalacije unutar objekta, priključak i instalacije za dovod pitke vode i odvod otpadnih voda

- oko zgrade u kojoj se nalazi stambena jedinica treba osigurati određenu površinu neizgrađenog zemljišta za prilaz, te dvorište, ako u blizini nije javni park
- stambena jedinica u kojoj se pružaju usluge za korisnike smanjene pokretljivosti i korisnike koji koriste pomagala za pokretljivost mora osiguravati tim korisnicima nesmetan pristup, kretanje i boravak u prostoru kao i pokretnim korisnicima
- stambena jedinica mora imati potreban broj funkcionalno raspoređenih prostorija namijenjenih korisnicima kao što su: spavaonice, prostor za dnevni odmor, prostorija za pripremu i serviranje hrane te pranje posuđa, kupaonica i zahod, te prostor za održavanje čistoće rublja, a u iznimnim slučajevima ovisno o stupnju podrške potrebno je osigurati prostoriju za potrebe radnika
- stambena jedinica mora imati odgovarajući prostor za skladištenje prehrambenih proizvoda odvojen od prostora namijenjenog za skladištenje sredstava za čišćenje i osobnu higijenu.

Članak 18.

Za pružanje usluga organiziranog stanovanja i obiteljskog doma pružatelj usluga obavezan je osigurati:

- jedan zahod za najviše 6 korisnika koji može biti u sklopu kupaonice
- prostor za održavanje čistoće rublja koji može biti organiziran u sklopu kupaonice
- spavaonice mogu biti najviše trokrevetne, osim za djecu i mlađe punoljetne osobe s problemima u ponašanju, te ne smiju biti prolazne
- prostorije u kojima borave korisnici moraju imati dnevno svjetlo i mogućnost prirodnog provjetravanja
- u prostorijama u kojima borave korisnici potrebno je osigurati ravnomjerno grijanje, koje mora udovoljavati tehničkim i ekološkim standardima, a u razdoblju visokih vanjskih temperatura, potrebno je osigurati optimalnu temperaturu unutarnjeg prostora.

Članak 19.

(1) Stambeni prostor u kojem se pružaju usluge mora biti u vlasništvu, suvlasništvu, najmu ili podnajmu, odnosno zakupu ili podzakupu pružatelja usluga, odnosno predstavnika obiteljskog doma ili člana njegove obitelji.

(2) Za pružanje usluga organiziranog stanovanja u obiteljskoj kući ili stanu u stambenoj zgradi ugovor o najmu ili podnajmu iz stavka 1. ovoga članka mora biti sklopljen u trajanju od najmanje jedne godine, odnosno najmanje šest mjeseci od dana početka pružanja usluga.

(3) Za pružanje usluga organiziranog stanovanja u stanu u stambenoj zgradi namijenjenoj stanovanju korisnika socijalnih usluga ili stambenim jedinicama apartmanskog ili hotelskog tipa ugovor o najmu ili podnajmu, odnosno zakupu ili podzakupu iz stavka 1. ovoga članka mora biti sklopljen u trajanju od najmanje tri godine, odnosno najmanje 2,5 godine od dana početka pružanja usluga.

(4) Za pružanje usluga u obiteljskom domu ugovor o najmu ili podnajmu stambenog prostora iz stavka 1. ovoga članka mora biti sklopljen u trajanju od najmanje tri godine, odnosno najmanje 2,5 godine od dana početka pružanja usluga.

2.2. Zajednički uvjeti opreme

2.2.1. Zajednički uvjeti opreme za pružanje usluga u prostoru pružatelja usluga

Članak 20.

(1) Za usluge koje se pružaju u prostoru pružatelja usluga, osim za organizirano stanovanje, obiteljski dom, savjetovanje i pomaganje te psihosocijalnu podršku, pružatelj usluga mora ispunjavati sljedeće uvjete:

- oprema i namještaj moraju biti funkcionalni, od materijala lakog za održavanje, te primjereni dobi korisnika
 - spavaonice moraju biti opremljene ležajevima, noćnim ormarićima i noćnim svjetiljkama
 - ležajevi ne mogu biti postavljeni jedan iznad drugog, osim ako ovim Pravilnikom nije drugačije određeno
 - prostorija za dnevni odmor mora imati garniture za sjedenje, potreban broj stolova i stolaca, TV-prijemnik, glazbeni uređaj i sl.
 - sve instalacije koje služe za pranje moraju biti opremljene slavinom s toplom i hladnom vodom
 - prostor kupaonice mora biti opremljen tušem ili kadom te umivaonikom, a sanitarni čvor mora biti opremljen wc školjkom
 - zajednički sanitarni čvor mora biti opremljen sapunom te ručnicima za jednokratnu uporabu, odnosno sušilom za ruke
 - sve prostorije u kojima se priprema i uslužuje hrana moraju udovoljavati posebnim propisima o hrani, osim ako istima od te obveze nisu izuzeti
 - čajna kuhinja mora biti opremljena kuhalom, sudoperom, slavinom, hladnjakom, stolićem za pripremanje hrane, kuhinjskim ormarićem te potrebnim posuđem i priborom za jelo
 - praonica rublja mora imati opremu za pranje, sušenje i glačanje rublja
 - u prostoru u kojem se čuvaju lijekovi potrebno je osigurati metalni ormarić s bravom za zaključavanje.
- (2) Za usluge savjetovanja i pomaganja te psihosocijalne podrške koje se pružaju u prostoru pružatelja, pružatelj usluga mora osigurati odgovarajući broj stolaca, stolova i polica ili ormara za čuvanje dokumentacije i arhive.

2.2.2. Zajednički uvjeti opreme pružatelja usluga koji usluge pružaju na drugim mjestima

Članak 21.

- (1) Opremu u prostoru u kojem se pruža usluga pomoći pri uključivanju u programe odgoja i obrazovanja, te usluga boravka u školi osigurava ustanova odgoja i obrazovanja.
- (2) Opremu u prostoru u kojem se pruža usluga pomoći u kući, usluga psihosocijalne podrške u obitelji, te usluga rane intervencije ako se pruža u obitelji korisnika, u pravilu osigurava pružatelj usluga, a može je osigurati i korisnik.

2.2.3. Zajednički uvjeti opreme za pružanje usluga organiziranog stanovanja i usluga u obiteljskom domu

Članak 22.

Pružatelj usluga organiziranog stanovanja i predstavnik obiteljskog doma obvezni su osigurati sljedeće uvjete:

- kuhinja mora biti opremljena ormarima za odlaganje namirnica, posuđem i priborom za jelo, štednjakom s pećnicom, hladnjakom sa zamrzivačem, sudoperom, slavinom s tekućom toplom i hladnom vodom, radnom površinom za pripremu hrane, te stolom s dovoljnim brojem stolica, ako se blagovaonica osigurava unutar kuhinje
- blagovaonica mora biti opremljena potrebnim brojem stolova i stolaca s naslonom, a navedena se prostorija može koristiti i za dnevni odmor korisnika u vremenu kada se ne koristi za objedovanje
- prostor kupaonice mora biti opremljen tušem ili kadom te umivaonikom, a prostor zahoda mora biti opremljen WC školjkom
- u kupaonici i sanitarnom čvoru trebaju biti postavljeni rukohvati za korisnike smanjene pokretljivosti ili korisnike koji koriste pomagala za pokretljivost

- prostor za održavanje čistoće rublja mora biti opremljen strojem za pranje rublja, postoljem za sušenje rublja, te ormarićem ili policama za odlaganje deterdženata, te opremom za glačanje rublja
- oprema stambenog prostora treba odgovarati namjeni pojedine prostorije te tehničkim, higijenskim i estetskim standardima
- prostorija za pružanje usluga boravka treba biti opremljena potrebnim brojem stolova i stolaca s naslonom, policama za knjige, TV-prijemnikom, društvenim igrama, zavjesama i ukrasnim predmetima
- spavaonice moraju biti opremljene ležajevima, noćnim ormarićima, noćnim svjetiljkama, ormarom za odjeću i odlaganje osobnih stvari za svakog korisnika zasebno s mogućnošću zaključavanja ako korisnik to želi
- ležaj u spavaonici treba biti veličine 90 x 190 – 200 cm i visine 50 – 60 cm s razmakom između ležajeva najmanje 65 cm, a u spavaonicama za korisnike smanjene pokretljivosti i nepokretne korisnike treba iznositi najmanje 120 cm
- ležajevi ne mogu biti postavljeni jedan iznad drugog
- spavaonica za nepokretne korisnike treba biti opremljena stolovima za serviranje obroka u krevetu
- prostorije za održavanje osobne higijene moraju biti opremljene najmanje jednom WC školjkom, umivaonikom i jednim tušem s tekućom toplom i hladnom vodom za najviše 10 korisnika
- za korisnike smanjene pokretljivosti i nepokretne korisnike pružatelj usluge mora osigurati odgovarajuća pomagala i minimum opreme za njegu korisnika, ovisno o njihovom zdravstvenom stanju (termofor, vrećica za led, posuda za umivanje u krevetu, vaga, toplomjer, gumirana plahta, posuda za mokrenje i druga oprema)
- prostor za radnike koji izvode aktivnosti s korisnicima mora imati radni stol sa stolcem i potrebnu opremu za vođenje i odlaganje evidencije i dokumentacije, te ormar koji se može zaključati za pohranjivanje lijekova
- stubište unutar stambenog prostora mora imati ogradu i rukohvate cijelom dužinom
- ako objekt ima balkon i terasu, balkon i terasa moraju biti ograđeni ogradom visine najmanje 110 cm.

Članak 23.

Pružatelj usluga koji korisniku u okviru usluge osigurava aktivnosti prijevoza, mora osigurati najmanje jedno vozilo za tu namjenu.

2.3. Zajednički uvjeti prehrane, održavanja i higijene prostora i opreme, te računovodstveno-financijski poslovi

Članak 24.

Pružatelj usluga obvezan je osigurati održavanje i higijenu prostora i opreme, te odjeće i obuće korisnika, ovisno o vrsti usluge koja se pruža korisniku.

Članak 25.

(1) U okviru usluge smještaja za djecu i mlađe punoljetne osobe bez roditelja ili bez odgovarajuće roditeljske skrbi stariju od 14 godina, djecu i mlađe punoljetne osobe s problemima u ponašanju stariju od 14 godina i beskućnike – održavanje i higijena prostora, opreme, odjeće i obuće obuhvaća: čišćenje i održavanje prostora i opreme jednom tjedno, pranje i glačanje postelnog rublja najmanje jednom u dva tjedna, pranje i glačanje osobnog rublja jednom tjedno, osiguranje higijenskog pribora te druge tehničke poslove.

(2) U okviru usluge smještaja za djecu i mlađe punoljetne osobe bez roditelja ili bez odgovarajuće roditeljske skrbi do 14 godina, djecu i mlađe punoljetne osobe s problemima u ponašanju do 14 godina, djecu s teškoćama u razvoju, odrasle osobe s invaliditetom i djecu žrtve trgovanja ljudima – održavanje i higijena prostora, opreme, odjeće i obuće obuhvaća: čišćenje i održavanje prostora i opreme svakodnevno, pranje i glačanje posteljnog rublja najmanje jedanput u tjedan dana, pranje i glačanje osobnog rublja prema potrebi i do nekoliko puta tjedno, osiguranje higijenskog pribora te druge tehničke poslove.

(3) U okviru usluge smještaja za starije osobe i teško bolesne odrasle osobe – održavanje i higijena prostora, opreme, odjeće i obuće ovisno o stupnju usluge obuhvaća:

– čišćenje i održavanje prostora i opreme jednom tjedno, pranje i glačanje posteljnog rublja jednom u dva tjedna, pranje i glačanje osobnog rublja jednom tjedno, za korisnike prvog stupnja usluge

– čišćenje i održavanje prostora jednom tjedno, pranje i glačanje posteljnog rublja jednom tjedno, pranje osobnog rublja jednom tjedno, za korisnike drugog stupnja usluge

– čišćenje i održavanje prostora svakodnevno, pranje i glačanje osobnog i posteljnog rublja prema potrebi i do nekoliko puta tjedno, za korisnike trećeg i četvrtog stupnja usluge

– druge tehničke poslove.

(4) U okviru usluga boravka, psihosocijalne podrške kod pružatelja usluge, rane intervencije, usluga savjetovanja i pomaganja pojedincu i obitelji za djecu i mlađe punoljetne osobe bez roditelja ili bez odgovarajuće roditeljske skrbi, djecu i mlađe punoljetne osobe s problemima u ponašanju, djecu s teškoćama u razvoju, odrasle osobe s invaliditetom i beskućnike – održavanje i higijena prostora i opreme obuhvaća: čišćenje i održavanje prostora i opreme, osiguranje higijenskog pribora te druge tehničke poslove.

(5) Iznimno, u okviru usluge boravka za starije osobe održavanje i higijena prostora, te opreme obuhvaća: čišćenje i održavanje prostora i opreme svakodnevno, a za korisnike cjelodnevnog boravka dodatno pranje i glačanje posteljnog rublja prema potrebi, a najmanje jednom tjedno.

(6) Aktivnosti iz stavaka 1., 2., 3., 4. i 5. ovoga članka provode čistačica, pralja i kućni majstor/kotlovnica/skladištar, u opsegu i pod uvjetima iz članka 51. ovoga Pravilnika.

(7) U okviru usluga organiziranog stanovanja za djecu i mlađe punoljetne osobe bez roditelja ili bez odgovarajuće roditeljske skrbi, djecu i mlađe punoljetne osobe s problemima u ponašanju, djecu s teškoćama u razvoju, odrasle osobe s invaliditetom – održavanje i higijena prostora, opreme, odjeće i obuće obuhvaća: podršku i pomoć korisnicima u čišćenju i održavanju prostora i opreme, te pranju i glačanju posteljnog rublja, odjeće i obuće.

(8) Aktivnosti iz stavka 7. ovoga članka provode korisnici uz podršku zaposlenih radnika propisanih u Prilogu 1. Katalog socijalnih usluga, osim za usluge organiziranog stanovanja uz sveobuhvatnu podršku, kada aktivnosti provode zaposleni radnici a korisnici se uključuju sukladno mogućnostima.

(9) U okviru usluga smještaja i organiziranog stanovanja za osobe ovisne o alkoholu, drogama, kockanju i drugim oblicima ovisnosti, te u okviru smještaja za žrtve nasilja u obitelji i odrasle osobe žrtve trgovanja ljudima, za trudnicu ili roditelja s djetetom do godine dana života – održavanje i higijenu prostora, opreme, odjeće i obuće u potpunosti obavljaju korisnici.

Članak 26.

Pružatelj usluga obavezan je osigurati primjerenu prehranu korisnicima sukladno propisanim standardima prehrane, ovisno o vrsti usluge koja se pruža korisniku.

Članak 27.

(1) U okviru usluge smještaja, smještaja u obiteljskom domu, te usluge organiziranog stanovanja za djecu i mlađe punoljetne osobe bez roditelja ili bez odgovarajuće roditeljske skrbi, trudnicu ili dijete do godine dana života (s roditeljem), djecu i mlađe punoljetne osobe s problemima u ponašanju, djecu s teškoćama u razvoju, djecu žrtve nasilja u obitelji i djecu žrtve trgovanja ljudima osigurava se pet obroka dnevno (zajuttrak, doručak, ručak, užina i večera).

(2) U okviru usluga smještaja, te smještaja u obiteljskom domu za odrasle osobe s invaliditetom, te starije osobe i teško bolesne odrasle osobe, osigurava se tri obroka dnevno (doručak, ručak, večera).

(3) U okviru usluga smještaja za roditelja djeteta do godine dana života osigurava se tri obroka dnevno (doručak, ručak, večera).

(4) U okviru usluge smještaja za beskućnike u prihvatilištu osigurava se dva obroka dnevno (doručak i večera) a iznimno tri obroka dnevno (doručak, ručak i večera) u slučaju kada ručak nije moguće osigurati u pučkoj kuhinji, dok se u okviru usluge smještaja u prenoćištu osigurava jedan obrok dnevno (doručak ili večera).

(5) Aktivnosti pripreme obroka iz stavaka 1., 2., 3. i 4. ovoga članka provode kuhar i pomoćni kuhar, u opsegu i pod uvjetima iz članka 52. ovoga Pravilnika, osim u okviru organiziranog stanovanja u stanu ili kući gdje aktivnosti provode korisnici uz podršku radnika propisanih u Prilogu 1. Katalog socijalnih usluga ili zaposleni radnici pri čemu se korisnici uključuju sukladno mogućnostima, te u okviru smještaja u obiteljskom domu gdje uz predstavnika obiteljskog doma, članova obitelji ili zaposlenih radnika korisnici također mogu sudjelovati u aktivnostima.

(6) U okviru usluge cjelodnevnog boravka za djecu i mlađe punoljetne osobe bez roditelja ili bez odgovarajuće roditeljske skrbi, djecu i mlađe punoljetne osobe s problemima u ponašanju, te djecu s teškoćama u razvoju osiguravaju se tri obroka dnevno (doručak, ručak, užina), a u okviru usluge poludnevnog boravka osiguravaju se najmanje jedan obrok dnevno (doručak, ručak ili užina).

(7) U okviru usluge cjelodnevnog boravka za odrasle osobe s invaliditetom, starije osobe i teško bolesne odrasle osobe i osobe ovisne o alkoholu, drogama, kockanju i drugim oblicima ovisnosti osiguravaju se najmanje dva obroka dnevno (doručak i ručak ili ručak i užina), a u okviru usluge poludnevnog boravka osiguravaju se jedan obrok dnevno (doručak, ručak ili užina).

(8) Aktivnosti pripreme obroka iz stavaka 6. i 7. ovoga članka provode kuhar i pomoćni kuhar, u opsegu i pod uvjetima iz članka 52. ovoga Pravilnika.

(9) U okviru usluge smještaja odnosno organiziranog stanovanja za osobe ovisne o alkoholu, drogama, kockanju i drugim oblicima ovisnosti, odrasle osobe žrtve nasilja u obitelji i odrasle osobe žrtve trgovanja ljudima osiguravaju se tri obroka dnevno (doručak, ručak, večera), pri čemu korisnici sami pripremaju obroke.

Članak 28.

(1) Tjedni jelovnik objavljuje se na oglasnoj ploči pružatelja usluge, osim za organizirano stanovanje i obiteljski dom.

(2) Količina i kakvoća obroka te način posluživanja mora biti primjeren potrebama i zdravstvenom stanju korisnika sukladno planu prehrane (jelovnik).

(3) Kod korisnika čije zdravstveno stanje zahtijeva poseban način prehrane, jelovnik i broj dnevnih obroka će se utvrđivati u dogovoru s nadležnim liječnikom primarne zdravstvene zaštite.

Članak 29.

(1) Pružatelj usluge obvezan je osigurati vođenje financijsko-računovodstvenih poslova sukladno zakonu kojim se uređuje računovodstvo, zakonu kojim se uređuje planiranje, izrada, donošenje i izvršavanja proračuna, propisima kojima se uređuje računovodstvo neprofitnih organizacija, te pripadajućim podzakonskim aktima.

(2) Ako pružatelj usluga za obavljanje aktivnosti iz stavka 1. ovoga članka zapošljava radnike, te aktivnosti provode financijsko-računovodstveni radnici, u opsegu i pod uvjetima iz članka 53. ovoga Pravilnika.

Članak 30.

(1) Pružatelj usluge obvezan je osigurati nabavu potrebnih namirnica, potrošnog i drugog materijala.

(2) Ako pružatelj usluga za obavljanje aktivnosti iz stavka 1. ovoga članka zapošljava radnike, te aktivnosti provodi ekonom koji u dijelu radnog vremena može obavljati računovodstveno-financijske poslove, poslove prijevoza, te druge tehničke i pomoćne poslove u opsegu i pod uvjetima iz članka 54. ovoga Pravilnika.

Članak 31.

(1) Pružatelj usluge obvezan je osigurati preuzimanje, skladištenje i izdavanje robe.

(2) Ako pružatelj usluga za obavljanje aktivnosti iz stavka 1. ovoga članka zapošljava radnike, te aktivnosti provodi skladištar koji u dijelu radnog vremena može obavljati poslove održavanja zgrade i opreme, te druge tehničke i pomoćne poslove u opsegu i pod uvjetima iz članka 55. ovoga Pravilnika.

Članak 32.

Ako pružatelj usluge korisniku u okviru usluge osigurava prijevoz, provodi ga vozač koji u dijelu radnog vremena može obavljati poslove nabave potrebnih namirnica, potrošnog i drugog materijala, te druge tehničke i pomoćne poslove u opsegu i pod uvjetima iz članka 56. ovoga Pravilnika.

Članak 33.

Za vrijeme odsutnosti stručnih i drugih radnika pružatelj usluge smještaja u prihvatilištu ili prenoćištu obvezan je osigurati prihvat korisnika, kojeg provodi portir u opsegu i pod uvjetima iz članka 57. ovoga Pravilnika.

2.4. Zajednički uvjeti izvršitelja usluga

Članak 34.

(1) Zajednički uvjeti izvršitelja usluga odnose se samo na pružanje onih usluga za koje su uvjeti i minimalni broj propisani ovim Pravilnikom.

(2) U minimalni broj izvršitelja uključeno je pravo radnika na tjedni odmor, neradne dane u godini i godišnji odmor, te provođenje aktivnosti u smjenama.

Članak 35.

(1) Minimalni broj i vrsta izvršitelja koji rade u neposrednom radu s korisnicima i drugih izvršitelja određena je prema broju i potrebama korisnika, vrstama usluga i aktivnostima, te načinu njihova provođenja.

(2) Broj izvršitelja povećava se ili smanjuje razmjerno broju korisnika i broju i vrsti pruženih usluga.

(3) Iznimno, ako propisani broj izvršitelja u odnosu na broj korisnika nije dostatan za pružanje usluga koje zahtijevaju smjenski rad 24 sata dnevno, pružatelj usluge obavezan je osigurati minimalni broj izvršitelja za aktivnosti koje se provode u smjenskom radu.

Članak 36.

(1) Ako organizacijska jedinica pružatelja usluge iz članka 169. Zakona o socijalnoj skrbi pruža usluge za više od 20 korisnika, mora imati voditelja koji vodi poslovanje i stručni rad.

(2) Poslove voditelja iz stavka 1. ovog članka pružatelja usluge za 21 do 60 korisnika obavlja jedan izvršitelj 20 sati tjedno, a za više od 60 korisnika jedan izvršitelj s punim radnim vremenom.

(3) Poslove voditelja iz stavka 1. ovog članka pružatelja usluge do 20 korisnika obavlja jedan od zaposlenih izvršitelja na stručnim poslovima u sklopu svog radnog vremena.

Članak 37.

(1) Pružatelj usluga može imati ustrojstvene jedinice (odjele) ovisno o srodnosti i povezanosti poslova, te potrebnog broja izvršitelja za njihovo obavljanje koji se uređuju općim aktom.

(2) Za uspostavu unutarnjeg ustrojstva iz stavka 1. ovoga članka u ustanovi socijalne skrbi čiji je osnivač Republika Hrvatske i jedinice područne (regionalne) samouprave, potrebno je ustrojiti najmanje dva odjela, pri čemu odjel u kojem su zaposleni stručni i drugi radnici u neposrednom radu s korisnicima mora imati najmanje 9 radnika, a odjel u kojem su zaposleni pomoćno-tehnički radnici mora imati najmanje 12 radnika, uključujući i voditelja.

Članak 38.

(1) Poslovi koji se obavljaju u neposrednom radu s korisnicima i ostali odgovarajući poslovi obavljaju se dnevno u sklopu punog radnog vremena.

(2) U trajanje neposrednog stručnog rada nije uključena stanka za odmor.

Članak 39.

(1) Stručni radnici koji provode aktivnosti odgoja, odgoja i edukacijske rehabilitacije, socijalne rehabilitacije, psihološke podrške, psihosocijalnog tretmana, socijalno-pedagoške podrške, pomoći pri socijalnom uključivanju, vježbi orijentacije i kretanja u prostoru, vježbi svakodnevnih vještina, vježbi vida, tiflotehničke obuke, obuke za brajicu, rehabilitacije slušanja, usvajanja znakovnog jezika, senzorne integracije, kineziterapije i sportsko-rekreacijskih aktivnosti, glazboterapije i glazbenih aktivnosti, likovne terapije i likovnih aktivnosti, te organiziranja slobodnog vremena, u neposrednom radu s korisnicima obavezni su provesti 32,5 sati tjedno, a ostale poslove do punog radnog vremena.

(2) Stručni radnici koji provode aktivnost odgoja za djecu bez roditelja ili bez odgovarajuće roditeljske skrbi obavezni su provesti 37,5 sati tjedno u neposrednom radu s korisnicima u dobi do 3 godine, s korisnicima u dobi od 3 do 18 godina 35 sati tjedno, a ostale poslove do punog radnog vremena.

(3) Ostali poslovi iz stavka 1. ovoga članka obuhvaćaju planiranje, programiranje i vrednovanje rada, pripremu prostora i poticaja, suradnju i savjetodavni rad s roditeljima i drugim stručnjacima, poslove stručnog usavršavanja i druge poslove.

Članak 40.

(1) Stručni radnici koji pružaju usluge individualne psihosocijalne podrške u obitelji, te usluge pomoći pri uključivanju u programe odgoja i obrazovanja obavezni su u neposrednom radu provesti 22,5 sati tjedno, a ostale poslove u sklopu satnice do punog radnog vremena.

(2) Stručni radnici koji u okviru usluge organiziranog stanovanja provode aktivnosti odgoja, odgoja i edukacijske rehabilitacije, socijalnog rada, psihološke podrške, socijalne

rehabilitacije i brige o zdravlju, te radnici koji pružaju usluge pomoći u kući obavezni su u neposrednom radu provesti 22,5 sati tjedno, a ostale poslove u sklopu satnice do punog radnog vremena.

(3) Ostali poslovi iz stavaka 1. i 2. ovoga članka, ovisno o sadržaju aktivnosti, u pravilu obuhvaćaju planiranje, programiranje i vrednovanje rada, vrijeme provedeno u dolasku i odlasku korisniku, poslove stručnog usavršavanja i druge poslove.

Članak 41.

(1) Stručni radnici koji provode aktivnosti socijalnog rada, socijalne pomoći i podrške obavezni su u neposrednom radu provesti 22,5 sata tjedno, a ostale poslove u sklopu satnice do punog radnog vremena.

(2) Ostali poslovi iz stavka 1. ovoga članka obuhvaćaju vođenje evidencije i dokumentacije o korisnicima, planiranje, programiranje i vrednovanje rada, suradnju i savjetodavni rad s članovima obitelji i drugim stručnjacima, poslove stručnog usavršavanja i druge poslove.

Članak 42.

Stručni radnici koji provode aktivnosti brige o zdravlju, fizikalne i radne terapije, aktivnog provođenja vremena i radnih aktivnosti obavezni su u neposrednom radu provesti 35 sata tjedno, a ostatak se odnosi na poslove vezane uz suradnju s drugim ustanovama, poslove stručnog usavršavanja, planiranja, pripreme za rad i druge poslove.

Članak 43.

Stručni radnici koji provode aktivnosti skrbi tijekom noći provode u neposrednom radu 37,5 sati tjedno.

Članak 44.

Radnici koji provode aktivnosti njege, podrške u organiziranom stanovanju, podrške u obavljanju svakodnevnih aktivnosti, pratnje i nošenja, provode u neposrednom radu 37,5 sati tjedno.

Članak 45.

(1) Za poslove za koje je potrebno donošenje zajedničke odluke više stručnjaka, potrebno je formirati stručni tim između zaposlenih stručnih radnika.

(2) U mjerilo potrebnog broja izvršitelja za poslove iz stavka 1. ovoga članka uračunate su i aktivnosti vezane uz rad u stručnom timu, te drugim tijelima pružatelja usluge.

Članak 46.

Korisniku koji je uključen u odgoj i obrazovanje u okviru ustanove socijalne skrbi mogu se pružati usluge poludnevnog boravka ili usluge psihosocijalne podrške.

Članak 47.

(1) Usluge u obiteljskom domu korisnicima pružaju predstavnik obiteljskog doma, njegov bračni drug i djeca, srodnici u pravoj liniji i pobočnoj liniji do drugog stupnja koji s njim zajedno žive, ako ispunjavaju uvjete propisane ovim Pravilnikom, te drugi radnici propisani ovim Pravilnikom.

(2) Usluge u obiteljskom domu ne može pružati samac.

(3) Prije početka pružanja usluga u obiteljskom domu, predstavnik obiteljskog doma treba pribaviti pisani pristanak za pružanje usluga od svih punoljetnih članova obitelji koji žive u obiteljskom domu.

Članak 48.

(1) Članovi obitelji mogu pružati usluge u obiteljskom domu na temelju ugovora o radu ako ispunjavaju uvjete propisane ovim Pravilnikom.

(2) Članovi obitelji mogu pružati usluge u obiteljskom domu i bez ugovora o radu ako ispunjavaju uvjete propisane ovim Pravilnikom i ako nisu zaposleni kod druge fizičke ili pravne osobe u punom radnom vremenu, odnosno ako ne obavljaju drugu djelatnost samostalnog rada kao fizičke osobe (obrt ili profesionalna djelatnost) u punom radnom vremenu.

Članak 49.

(1) Stručni radnici koji neposredno provode aktivnosti u okviru usluge koja se pruža korisnicima, obavezni su sudjelovati pri prijemu novih korisnika.

(2) Prijem korisnika u pravilu uključuje: upoznavanje korisnika s novom sredinom, stručnim osobljem, kućnim redom, multidisciplinarnu procjenu, izradu individualnog plana rada i podršku pri uključivanju u program, te praćenje tijekom razdoblja adaptacije.

(3) Aktivnosti iz stavka 2. ovoga članka uračunate su u mjerilo potrebnog broja izvršitelja koji pružaju usluge.

Članak 50.

Pružatelj usluga može povjeriti ovlaštenim pravnim i fizičkim osobama obavljanje računovodstveno-financijskih, tehničkih i pomoćnih poslova te poslova prehrane i čišćenja u skladu s važećim propisima.

Članak 51.

Ako pružatelj zapošljava radnike za poslove održavanja i higijene prostora i opreme, te odjeće i obuće korisnika, obavezan je pridržavati se sljedećeg mjerila minimalnog broja izvršitelja:

– za aktivnosti iz članka 25. stavka 1. i članka 25. stavka 3., podtočka 1. ovoga Pravilnika 1 pralju i 0,5 kućnog majstora/kotlovnika na 100 korisnika, te 1 čistačicu na 1000 m²

– za aktivnosti iz članka 25. stavka 2. i članka 25. stavka 3., podtočka 3. ovoga Pravilnika 1 pralju na 25 korisnika, 1 kućnog majstora na zgradu u kojoj je smješteno do 200 korisnika, odnosno 2 kućna majstora/kotlovnika na zgradu u kojoj je smješteno do 400 korisnika, te 1 čistačicu na 600 m²

– za aktivnosti iz članka 25. stavka 3., podtočka 2. ovoga Pravilnika 1 pralju na 50 korisnika, 1 kućnog majstora na zgradu u kojoj je smješteno do 200 korisnika, odnosno 2 kućna majstora/kotlovnika na zgradu u kojoj je smješteno do 400 korisnika, te 1 čistačicu na 1000 m²

– za aktivnosti iz članka 25. stavka 4. ovoga Pravilnika 0,25 kućnog majstora/kotlovnika na zgradu u kojoj se pružaju usluge, te 1 čistačicu na 1000 m².

– za aktivnosti iz članka 25. stavka 5. ovoga Pravilnika i 0,5 pralje na 100 korisnika, te 0,25 kućnog majstora/kotlovnika na zgradu u kojoj se pružaju usluge, te 1 čistačicu na 1000 m².

Članak 52.

Ako pružatelj usluge zapošljava radnike na poslovima prehrane korisnika, obavezan je pridržavati se sljedećeg mjerila minimalnog broja izvršitelja:

– za aktivnosti iz članka 27. stavka 1., 2. i 3. ovoga Pravilnika 3 kuhara i 2 pomoćna radnika u kuhinji na 100 korisnika

– za aktivnosti iz članka 27. stavka 4. ovoga Pravilnika 1 pomoćni radnik u kuhinji na 100 korisnika, te dodatno 2 kuhara na 100 korisnika ako se ručak ne osigurava u pučkoj kuhinji

– za aktivnosti iz članka 27. stavka 6. i 7. ovoga Pravilnika 1 kuhar i 2 pomoćna radnika u kuhinji na 100 korisnika.

Članak 53.

Ako pružatelj usluga zapošljava radnike na financijsko-računovodstvenim poslovima za aktivnosti iz članka 29. stavka 1. ovoga Pravilnika, obvezan je pridržavati se minimalnog broja izvršitelja u mjerilu: 2 financijsko-računovodstvena radnika do 150 korisnika, a 3 iznad 150 korisnika.

Članak 54.

Ako pružatelj usluga zapošljava radnike na poslovima nabave namirnica, potrošnog i drugog materijala za aktivnosti iz članka 30. stavka 1. ovoga Pravilnika, obvezan je pridržavati se minimalnog broja izvršitelja u mjerilu: 1 ekonom na 300 korisnika.

Članak 55.

Ako pružatelj usluga zapošljava radnike na poslovima preuzimanja, skladištenja ili izdavanja robe za aktivnosti iz članka 31. stavka 1. ovoga Pravilnika, obvezan je pridržavati se minimalnog broja izvršitelja u mjerilu: 1 skladištar na 300 korisnika.

Članak 56.

Ako pružatelj usluga obavlja aktivnosti prijevoza iz članka 32. ovoga Pravilnika za korisnike s tjelesnim oštećenjem, obvezan je pridržavati se minimalnog broja izvršitelja u mjerilu: 1 vozač na 12 korisnika kojima se u sklopu usluge pruža i prijevoz.

Članak 57.

Ako pružatelj usluga obavlja aktivnosti prijema korisnika iz članka 33. ovoga Pravilnika, obvezan je pridržavati se minimalnog broja izvršitelja u mjerilu: 4 portira na pružatelja usluge u prihvatilištu, odnosno 3 portira na pružatelja usluge u prenoćištu.

Članak 58.

Aktivnosti iz članaka 51., 52., 53., 54., 55., 56. i 57. ovoga Pravilnika mogu pružati izvršitelji koji zadovoljavaju sljedeće minimalne uvjete:

- čistačica – završena osnovna škola
- pralja – završena osnovna škola
- kućni majstor/kotlovnica – završeno trogodišnje srednjoškolsko obrazovanje tehničkog usmjerenja
- kuhar – završeno srednjoškolsko obrazovanje za kuhara
- pomoćni radnik u kuhinji – završeno osnovnoškolsko obrazovanje
- voditelj financijsko-računovodstvenih poslova – završen preddiplomski sveučilišni studij iz područja ekonomije
- financijsko-računovodstveni referent/financijski knjigovođa – završeno četverogodišnje srednjoškolsko obrazovanje ekonomskog usmjerenja
- ekonom – završeno četverogodišnje srednjoškolsko obrazovanje
- skladištar – završeno trogodišnje srednjoškolsko obrazovanje
- vozač – završeno četverogodišnje srednjoškolsko obrazovanje i položen vozački ispit B-kategorije
- portir – završeno osnovnoškolsko obrazovanje.

Članak 59.

(1) Predstavnik obiteljskog doma može osigurati prehranu, održavanje higijene prostora, opreme, te odjeće i obuće korisnika, zapošljavanjem jednog ili više radnika u punom ili nepunom radnom vremenu.

(2) Predstavnik obiteljskog doma može usluge iz stavka 1. ovoga članka osigurati radom jednog ili više punoljetnih članova obitelji i bez sklapanja ugovora o radu, ako ispunjavaju uvjete propisane ovim Pravilnikom i ako nisu zaposleni kod druge fizičke ili pravne osobe u punom radnom vremenu, odnosno ako ne obavljaju drugu djelatnost samostalnog rada kao fizičke osobe (obrt ili profesionalna djelatnost) u punom radnom vremenu.

(3) Aktivnosti iz stavka 1. ovoga članka provodi jedan izvršitelj do 10 korisnika, odnosno dva izvršitelja na više od 10 korisnika.

(4) Aktivnosti iz stavka 1. ovoga članka ne mogu obavljati radnici koji obavljaju stručne poslove ili poslove njege i brige o zdravlju.

Članak 60.

Ako pružatelj usluge pomoći u kući pruža usluge za više od 30% korisnika koji žive u prometno izoliranim područjima, pri čemu udaljenost između korisnika kojima se usluga pruža u pravilu iznosi više od 1 km, minimalni broj izvršitelja opisan u Prilogu I. Katalog socijalnih usluga, uvećava se za 50 % .

2.5. Ostali zajednički uvjeti

Članak 61.

Pružatelji usluga moraju imati mogućnost priključka na internetsku mrežu i računalnu opremu.

Članak 62.

(1) Korisniku na cjelodnevnom ili poludnevnom boravku osiguravaju se usluge prijevoza u dolasku i odlasku ako je to moguće osigurati s obzirom na udaljenost mjesta prebivališta korisnika od sjedišta pružatelja usluga i kapacitet vozila kojim raspolaže pružatelj usluga.

(2) Usluge prijevoza iz stavka 1. ovoga članka pružatelj usluga osigurava ako prijevoz ne mogu osigurati članovi njihove obitelji ili nije osiguran na drugi način.

Članak 63.

(1) Pružatelj usluga koji se osniva kao centar za pružanje usluga u zajednici u pravilu pruža podršku korisnicima i pružateljima izvaninstitucijskih oblika smještaja, usluge boravka, usluge psihosocijalne rehabilitacije, usluge pomoći u kući, usluge pomoći pri uključivanju u programe odgoja i obrazovanja i usluge organiziranog stanovanja.

(2) Iznimno, centar za pružanje usluga u zajednici može pružati usluge smještaja pod uvjetom da smještajni kapacitet nije veći od ukupnog kapaciteta boravka i organiziranog stanovanja.

(3) Centar za pružanje usluga u zajednici može pružati usluge iz stavaka 1. i 2. ovoga članka za jednu ili više korisničkih skupina.

III. POSEBNI MINIMALNI UVJETI ZA PRUŽANJE SOCIJALNIH USLUGA PREMA KORISNIČKIM SKUPINAMA

3.1. Djeca i mlade punoljetne osobe bez roditelja ili bez odgovarajuće roditeljske skrbi

3.1.1. Djelatnost i vrsta socijalnih usluga

Članak 64.

(1) Djelatnost pružatelja usluga za djecu i mlađe punoljetne osobe bez roditelja ili bez odgovarajuće roditeljske skrbi ostvaruje se pružanjem sljedećih vrsta usluga:

1. usluga smještaja (do 30 korisnika)
2. usluga smještaja uz stanovanje odgajatelja
3. usluga smještaja u obiteljskom domu
4. usluga poludnevnog boravka
5. usluga cjelodnevnog boravka
6. usluga organiziranog stanovanja uz sveobuhvatnu podršku
7. usluga organiziranog stanovanja uz povremenu podršku
8. usluga organiziranog stanovanja uz stanovanje odgajatelja
9. usluga savjetovanja i pomaganja primarnih ili udomiteljskih obitelji
10. usluga savjetovanja i pomaganja djeci i mladima nakon izlaska iz skrbi i djeci smještenoj u udomiteljskim obiteljima
11. usluga savjetovanja i pomaganja posvojiteljskim obiteljima.

(2) Djelatnost pružatelja usluga za djecu i mlađe punoljetne osobe bez roditelja ili bez odgovarajuće roditeljske skrbi ostvaruje se pružanjem jedne ili više vrsta usluga iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 65.

Ako se za pružanje usluga iz članka 64. stavka 1. točke 1., 2., 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10. i 11. ovoga Pravilnika osniva dom socijalne skrbi, osniva se kao dječji dom.

Članak 66.

(1) Centar za pružanje usluga u zajednici iz članka 63. ovoga Pravilnika djeci i mlađim punoljetnim osobama bez roditelja ili bez odgovarajuće roditeljske skrbi u pravilu pruža usluge iz članka 64., stavka 1., točke 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10. i 11. ovoga Pravilnika, a iznimno može pružati i usluge iz članka 64., stavka 1. točke 1. i 2. ovoga Pravilnika.

(2) Usluge iz članka 64., stavka 1., točke 3. ovoga Pravilnika pružaju se u obiteljskom domu.

Članak 67.

Usluge za djecu i mlađe punoljetne osobe bez roditelja ili bez odgovarajuće roditeljske skrbi mogu obuhvaćati sljedeće aktivnosti: brigu o zdravlju, njegu, odgoj, socijalni rad, psihološku podršku, skrb tijekom noći, te unapređivanje roditeljskih vještina.

Članak 68.

(1) Briga o zdravlju za korisnike na smještaju i boravku uključuje:

- procjenu općeg zdravstvenog stanja prilikom prijema u ustanovu i izbor liječnika, stomatologa i ginekologa
- praćenje općeg zdravstvenog stanja korisnika (tjelesnog i psihičkog), praćenje rasta i razvoja, promatranje i evidenciju, nadzor nad redovnim cijepljenjem i zdravstvenim kontrolama, savjetodavno-edukativni rad s roditeljima korisnika na boravku i higijensko-epidemiološki nadzor
- organiziranje pružanja zdravstvenih usluga, pratnju pri ostvarivanju usluga primarne zdravstvene zaštite i specijalističkih zdravstvenih usluga, savjetodavno-edukativni rad s roditeljima pri ostvarivanju usluga primarne zdravstvene zaštite i specijalističkih zdravstvenih usluga, suradnju s liječnikom primarne zdravstvene zaštite, savjetodavni rad i podršku korisniku
- neposredno pružanje zdravstvenih usluga – prepoznavanje hitnih stanja i pružanje prve pomoći, provođenje zdravstvene njege i medicinskih terapijskih zahvata, suradnju s

liječnikom, rad na zaštiti i unapređivanju zdravlja, održavanje higijene, primjenu mjera kontrole zaraze, provođenje zdravstvenog odgoja, podjelu i kontrolu propisane terapije.

(2) Briga o zdravlju za korisnike organiziranog stanovanja i smještaja u obiteljskom domu uključuje:

– procjenu i praćenje općeg zdravstvenog stanja, odnosno praćenje tjelesnog i psihičkog stanja korisnika i praćenje rasta i razvoja korisnika

– organiziranje pružanja zdravstvenih preventivnih i kurativnih usluga, savjetodavno-edukativni rad s korisnicima pri ostvarivanju usluga primarne zdravstvene zaštite i specijalističkih zdravstvenih usluga, suradnju s liječnikom primarne zdravstvene zaštite, savjetodavno-edukativni rad i higijensko-epidemiološki nadzor

– provođenje planiranih postupaka iz zdravstvene njege, podjelu propisane terapije i nadzor nad uzimanjem terapije, prepoznavanje hitnih stanja i pružanje prve pomoći, suradnja s liječnikom, zaštita i unapređivanje zdravlja, održavanje higijene, primjena mjera kontrole zaraze.

(3) Brigu o zdravlju iz stavaka 1. i 2. ovoga članka provode medicinska sestra i odgajatelj.

Članak 69.

(1) Njega za korisnike smještaja, smještaja u obiteljskom domu i boravka u dobi od 0 do 1 godine uključuje: njegu lica i tijela, previjanje pelena, presvlačenje i higijenu.

(2) Njega za korisnike smještaja, smještaja u obiteljskom domu i boravka u dobi od 1 do 3 godine uključuje: njegu lica i tijela, zuba, previjanje pelena, presvlačenje, higijenu nakon hranjenja nesamostalne djece i pomoć pri obavljanju fizioloških potreba djeteta.

(3) Njegu iz stavka 1. ovoga članka provodi medicinska sestra, a iz stavka 2. ovoga članka medicinska sestra i odgajatelj predškolskog odgoja.

Članak 70.

(1) Odgoj za korisnike smještaja, smještaja u obiteljskom domu, boravka i organiziranog stanovanja u dobi od 0 do 3 godine uključuje: poticanje ranog psihomotornog razvoja; uspostavljanje ritma budnog stanja i sna; osiguranje prikladnih vizualnih i slušnih podražaja; govorna komunikacija s djetetom; osiguranje taktilnih i osjetilnih kontakata; razvijanje aktivne pažnje i orijentacijske sposobnosti; poticanje motoričke spretnosti; poticanje fine motorike; poticanje spoznavanja vanjskog svijeta; poticanje emocionalnog izražavanja; poticanje razvoja govora, puzanja, sjedenja, stajanja i hodanja; hranjenje djece mlađe životne dobi te razvijanje kulture hranjenja; poticanje samostalnosti kontrole fizioloških potreba, odijevanja, obuvanja i hranjenja; poticanje razvoja kvalitetnih odnosa s vršnjacima; organiziranje raznih aktivnosti u domu (sportskih, glazbenih, umjetničkih).

(2) Odgoj za korisnike smještaja, smještaja u obiteljskom domu, boravka i organiziranog stanovanja u dobi od 3 do 7 godine uključuje: poticanje razvijanja primjerenih oblika ponašanja; podržavanje međusobnog druženja, povjerenja i pomoći; uključivanje i priprema djeteta za uključivanje u predškolsku ustanovu; suradnja sa stručnim radnicima predškolske ustanove; priprema djeteta za polazak u školu; provođenje kreativnih i sportsko-rekreacijskih aktivnosti; prilagodba djeteta na širu okolinu – upoznavanje sa širom okolinom ustanove; poticanje djece i aktivno sudjelovanje u sportskim i kulturnim aktivnostima izvan ustanove; poticanje na samostalnost u obavljanju osobne higijene; poticanje na sudjelovanje u održavanju čistoće odjeće i obuće; poticanje na samostalnost u odijevanju i obuvanju; sudjelovanje u održavanju čistoće životnog prostora; poticanje na samostalno uzimanje hrane; razvijanje kulturnih navika u ophođenju s drugom djecom i odraslima; poticanje intelektualnog razvoja u smislu savladavanja potrebnih znanja i vještina; provođenje kreativnih igara; stimulacija fine motorike; poticanje razvoja koordinacije pokreta; uočavanje poteškoća u razvoju motorike i predlaganje daljnje obrade te osiguranje korektivnih vježbi;

poticanje govorne komunikacije; obogaćivanje rječnika; uočavanje poteškoća u razvoju govora, osiguranje logopedskog tretmana, učenje djece prepoznavanju svojih i tuđih emocija te izražavanju istih na odgovarajući način; organiziranje raznih aktivnosti u domu (sportskih, glazbenih, umjetničkih); poticanje djece na uključivanje i pohađanje slobodnih aktivnosti u skladu sa željama i mogućnostima svakog pojedinog djeteta; organizaciju odlaska na kulturno-umjetnička događanja izvan ustanove (kino, kazalište, bazeni, sportski tereni); organizaciju izleta.

(3) Odgoj za korisnike smještaja, smještaja u obiteljskom domu, boravka i organiziranog stanovanja u dobi od 7 do 21 godine uključuje: podržavanje međusobnog druženja, povjerenja i pomoći; osposobljavanje za samostalan život izvan ustanove; pružanje podrške i savjetovanje djece; razvijanje samopouzdanja i samokontrole; prevencija rizičnih oblika ponašanja; osiguranje školskih udžbenika i potrebnog pribora (za djecu na smještaju); pomoć u savladavanju školskog gradiva; razvoj samostalnosti u savladavanju školskih obveza; razvijanje navika zdrave prehrane; sudjelovanje u pripremi jelovnika; sudjelovanje u nabavi namirnica te sudjelovanje u pripremi za obroke (postavljanje i pospremanje stolova i pribora za jelo); sudjelovanje u pripremanju obroka odnosno samostalno pripremanje obroka; usvajanje navika kulturnog ponašanja tijekom jela; razvijanje radnih navika; sudjelovanje u održavanju čistoće stambenog prostora koji korisnik koristi te okoliša doma; poučavanje u planiranju obveza; daljnje razvijanje kulturnih navika, učenje djece prepoznavanju svojih i tuđih emocija te izražavanju istih na odgovarajući način; organiziranje raznih aktivnosti u domu (sportskih, glazbenih, umjetničkih); poticanje djece na uključivanje i pohađanje slobodnih aktivnosti u skladu sa željama i mogućnostima svakog pojedinog djeteta; organizaciju odlaska na kulturno-umjetnička događanja izvan ustanove (kino, kazalište, bazeni, sportski tereni); organizaciju izleta.

(4) Odgoj iz stavka 1. ovoga članka provodi medicinska sestra ili odgajatelj predškolskog odgoja, odgoj iz stavka 2. ovoga članka provodi odgajatelj predškolskog odgoja, a odgoj iz stavka 3. ovoga članka provodi odgajatelj.

(5) Iznimno, za usluge smještaja u obiteljskom domu, odgoj iz stavaka 1., 2. i 3. ovoga članka može pružati i suradnik u odgoju, pod uvjetom da obiteljski dom u okviru propisanog mjerila potrebnog broja izvršitelja osigura minimalno jednog odgajatelja u polovici radnog vremena.

Članak 71.

(1) Socijalni rad za korisnike smještaja, boravka i organiziranog stanovanja uključuje: pružanje pomoći i podrške korisniku u razdoblju prilagodbe, praćenje razdoblja prilagodbe, pomoć pri zadovoljavanju svakodnevnih potreba, pomoć pri rješavanju konfliktnih i drugih kriznih situacija, iniciranje primjene potrebnih oblika zaštite, suradnju s nadležnim centrima za socijalnu skrb i drugim suradnim ustanovama, praćenje individualnog programa rada, primjenu različitih metoda podrške u svrhu usmjeravanja i osposobljavanja za rješavanje problema, savjetodavni individualni i grupni rad i podršku korisniku, vođenje evidencije i dokumentacije, pripremu korisnika za otpust u biološku, posvojiteljsku ili udomiteljsku obitelj, drugu ustanovu, odnosno druge usluge ili prekid pružanja usluge, praćenje kvalitete skrbi roditelja, poticanje i praćenje kontakata, susreta i druženja s roditeljima i drugim članovima obitelji, grupni i individualni savjetodavni rad s roditeljima i udomiteljima kod kojih su djeca na vikend-smještaju.

(2) Socijalni rad za korisnike usluge savjetovanja i pomaganja primarnih ili udomiteljskoj obitelji uključuje: pružanje podrške i savjetovanje roditeljima i potencijalnim udomiteljima, praćenje i podrška u procesu adaptacije djeteta i udomiteljske obitelji, podrška u kriznim situacijama, pomoć pri zadovoljavanju svakodnevnih potreba, podrška u suradnji s nadležnim centrima za socijalnu skrb i drugim pružateljima socijalnih usluga u zajednici u ostavarivanju prava i drugih socijalnih usluga kroz individualni i grupni savjetodavni rad, senzibilizacija

javnosti o usluzi smještaja i boravka u udomiteljskim obiteljima, kroz organizaciju javnih događanja i kampanja te savjetovanje potencijalnih udomitelja, jačanje roditeljskih kompetencija roditelja u riziku kroz osnaživanje roditelja za pozitivno roditeljstvo (brižno ponašanje, pružanje strukture, granica i vođenja, uvažavanje djeteta kao osobe te omogućavanje osnaživanja djeteta; jačanje komunikacijskih i socijalizacijskih vještina roditelja i sl.).

(3) Socijalni rad za korisnike usluge savjetovanja i pomaganja nakon izlaska iz skrbi uključuje: pružanje pomoći i podrške korisniku u razdoblju prilagodbe na samostalan život, podrška u zadovoljenju svakodnevnih potreba, odnosno stanovanju i vođenju kućanstva, raspolaganju novcem, osobnom rastu i razvoju, zapošljavanju, obrazovanju, brizi o zdravlju, organizaciji slobodnog vremena i praktičnim vještinama; podršku u suradnji s nadležnim centrima za socijalnu skrb i drugim pružateljima socijalnih usluga u zajednici u ostvarivanju prava i drugih socijalnih usluga kroz individualni i grupni savjetodavni rad.

(4) Socijalni rad za korisnike usluge savjetovanja i pomaganja posvojiteljskoj obitelji uključuje: pružanje podrške i pripremu potencijalnih posvojitelja, praćanje i podršku u procesu adaptacije djeteta i posvojiteljske obitelji, podršku u kriznim situacijama, pomoć pri zadovoljavanju svakodnevnih potreba, podršku u suradnji s nadležnim centrima za socijalnu skrb i drugim pružateljima socijalnih usluga u zajednici u ostvarivanju prava i drugih socijalnih usluga kroz individualni i grupni savjetodavni rad.

(5) Socijalni rad iz stavaka 1., 2., 3. i 4. ovoga članka provodi socijalni radnik.

Članak 72.

(1) Psihološka podrška za korisnike smještaja, boravka i organiziranog stanovanja uključuje: pružanje pomoći i podrške korisniku u razdoblju prilagodbe, praćenje razdoblja prilagodbe, psihologijsku obradu korisnika, sudjelovanje u izradi i praćenju individualnog programa rada, psihološku podršku, primjenu različitih oblika savjetovanja u svrhu prevladavanja i osposobljavanja za samostalno rješavanje problema, rad na razvijanju samopouzdanja i samopoštovanja, prevenciju rizičnih oblika ponašanja, grupni i individualni savjetodavni rad s roditeljima, odnosno udomiteljima ako su smještena djeca vikendom u udomiteljskoj obitelji, pripremu korisnika za otpust u biološku, posvojiteljsku ili udomiteljsku obitelj, drugu ustanovu, odnosno druge usluge ili prekid pružanja usluge.

(2) Psihološka podrška za korisnike usluge savjetovanja i pomaganja primarnih obitelji ili udomiteljskih obitelji uključuje: individualni i grupni savjetodavni rad s djecom i mladima, podršku u procesu prilagodbe djeteta na smještaj/boravak u udomiteljskoj obitelji, podršku u sudjelovanju djeteta u procesima izražavanja mišljenja te podršku u kriznim situacijama, senzibilizacija javnosti o usluzi smještaja i boravka u udomiteljskim obiteljima kroz organizaciju javnih događanja i kampanja te savjetovanje potencijalnih udomitelja,

(3) Psihološka podrška za korisnike usluge savjetovanja i pomaganja nakon izlaska iz skrbi uključuje: pružanje pomoći i podrške korisniku u razdoblju prilagodbe na samostalan život, praćenje razdoblja prilagodbe na samostalno stanovanje, preuzimanju radnih obveza, odnose s partnerima, obitelji i radnim kolegama, psihološku podršku u kriznim situacijama kroz primjenu različitih oblika savjetovanja,

(4) Psihološka podrška za korisnike usluge savjetovanja i pomaganja posvojiteljskoj obitelji uključuje: individualni i grupni savjetodavni rad s potencijalnim udomiteljima i posvojiteljima, podrška u procesu prilagodbe djeteta na udomiteljsku ili posvojiteljsku obitelj te podrška u kriznim situacijama, poboljšanje roditeljskih vještina kroz individualni i grupni rad s roditeljima, organizacija zajedničkih aktivnosti roditelja i djece; jačanje roditeljskih kompetencija kroz osnaživanje roditelja za pozitivno roditeljstvo (brižno ponašanje, pružanje strukture, granica i vođenja, uvažavanje djeteta kao osobe te omogućavanje osnaživanja djeteta); jačanje komunikacijskih i socijalizacijskih vještina roditelja i sl.

(5) Psihološku podršku iz stavaka 1., 2., 3. i 4. ovoga članka provodi psiholog.

Članak 73.

(1) Skrb tijekom noći za korisnike smještaja u dobi od 0 do 1 godine uključuje: hranjenje i mijenjanje pelena, praćenje ponašanja i navika korisnika, sudjelovanje u pripremama za spavanje i buđenje korisnika, nadzor nad korisnicima tijekom noći, provođenje potrebnih aktivnosti tijekom noći.

(2) Skrb tijekom noći za korisnike smještaja u dobi od 1 do 3 godine uključuje: praćenje ponašanja i navika korisnika, sudjelovanje u pripremama za spavanje i buđenje korisnika, nadzor nad korisnicima tijekom noći, provođenje potrebnih aktivnosti tijekom noći.

(3) Skrb tijekom noći iz stavka 1. ovoga članka provodi medicinska sestra, a skrb tijekom noći iz stavka 2. ovoga članka provodi odgajatelj.

Članak 74.

(1) Unapređivanje roditeljskih vještina za roditelje korisnika smještaja i boravka uključuje: utvrđivanje potreba roditelja, individualni i grupni rad s roditeljima u prostorijama ustanove, obiteljskoj kući i drugim mjestima po potrebi tijekom smještaja u ustanovi, odnosno tijekom boravka djece u obitelji tijekom vikenda i praznika; organizaciju zajedničkih aktivnosti roditelja i djece; jačanje roditeljskih kompetencija kroz osnaživanje roditelja za pozitivno roditeljstvo (brižno ponašanje, pružanje strukture, granica i vođenja, uvažavanje djeteta kao osobe te omogućavanje osnaživanja djeteta); jačanje komunikacijskih i socijalizacijskih vještina roditelja i sl.

(2) Unapređivanje roditeljskih vještina iz stavka 1. ovoga članka provodi socijalni radnik ili psiholog.

Članak 75.

(1) Usluga smještaja za djecu i mlade punoljetne osobe bez roditelja ili bez odgovarajuće roditeljske skrbi u pravilu se pruža se za najviše 30 korisnika u jednoj zgradi.

(2) Aktivnost unapređivanja roditeljskih vještina iz članka 74. ovoga Pravilnika koja se pruža u okviru usluge savjetovanja i pomaganja primarnih obitelji ili udomiteljskih obitelji provodi se u vremenskom mjerilu od 60 minuta po jedinici provedene aktivnosti.

(3) Aktivnosti iz članaka 71. i 72. ovoga Pravilnika koje se pružaju u okviru usluge savjetovanja i pomaganja djeci i mladima nakon izlaska iz skrbi i djeci smještenoj u udomiteljskim obiteljima, te usluge savjetovanja i pomaganja posvojiteljskim obiteljima provode se u sljedećem vremenskom mjerilu po jedinici provedene aktivnosti:

– socijalni rad – provodi se 60 minuta

– psihološka podrška – provodi se 45 minuta.

3.1.2. Posebni uvjeti prostora

Članak 76.

(1) Oko zgrade mora se osigurati prostor za igralište, površine za igru najmanje 15 m² po djetetu.

(2) U stambeno-skupnoj cjelini za boravak djece u dobi do 3 godine potrebno je osigurati minimalno 3 m² prostora po djetetu na natkrivenom otvorenom prostoru (terasa/balkon).

(3) Svaka stambeno-skupna cjelina mora se sastojati od spavaonica, dnevnog boravka, sanitarnog čvora i čajne kuhinje te radne prostorije za odgajatelja.

(4) Površina spavaonice treba iznositi najmanje 5 m² neto površine poda po korisniku za školsku djecu, a 3 m² neto površine poda za djecu jasličke i predškolske dobi.

- (5) Spavaonica za djecu u dobi do 3 godine može imati najviše 10 ležajeva, za djecu u dobi od 3 do 7 godina najviše 5 ležajeva, a za djecu stariju od 7 godina najviše 3 ležaja.
- (6) Prostorija za dnevni boravak treba iznositi najmanje 2 m² po korisniku.
- (7) Površina sanitarnog čvora i kupaonice mora imati najmanje 10 m² neto površine poda na skupinu od 5 djece.
- (8) U ustrojstvenoj jedinici za boravak djece jasličke dobi (do 3) godine, potrebno je gornji dio pregradnog zida ostakliti na visini od 1,5 m između spavaonica, dnevnog boravka i čajne kuhinje, radi stalnog nadzora djece.
- (9) Zgrada mora imati sanitarni čvor za radnike i posjetitelje.
- (10) Svaka stambena-skupna cjelina treba imati prostor za odlaganje odjeće i obuće.
- (11) U stambeno-skupnoj cjelini za djecu stariju od 12 godina, treba osigurati posebnu prostoriju radi mogućnosti samostalnog obavljanja pranja, sušenja i glačanja rublja.
- (12) Zgrada mora imati prostoriju za nesmetane susrete i druženje roditelja i djeteta.
- (13) Kada je zgrada namijenjena za smještaj trudnica i roditelja s malom djecom, mora imati jednokrevetne ili dvokrevetne sobe, a na dvije sobe je potrebno osigurati sanitarni čvor i kupaonicu te čajnu kuhinju.
- (14) Za pružanje usluga dnevnog boravka, potrebno je u prostoru u kojem će djeca boraviti osigurati najmanje 3 m² po korisniku, a radi osiguranja individualnog pristupa djetetu, dio prostora za boravak treba pregradom biti razdvojen u zasebnu cjelinu.
- (15) U okviru zgrade mora biti osiguran prostor za korištenje slobodnog vremena korisnika, najmanje 1 m² po korisniku.
- (16) Prostor blagovaonice treba iznositi najmanje 1 m² po korisniku, a prostor se može koristiti i za provođenje slobodnih aktivnosti korisnika.

3.1.3. Posebni uvjeti opreme

Članak 77.

- (1) Ležajevi u spavaonicama moraju biti prilagođeni uzrastu korisnika: širine 70 do 90 cm, duljine 150 do 200 cm i visine 40 do 60 cm, osim za djecu jasličke dobi, koji su standardizirane veličine i imaju zaštitne stranice.
- (2) Ležajevi u spavaonici mogu biti postavljeni jedan iznad drugog, za djecu s navršениh 4 godine života.
- (3) Razmak između ležajeva mora biti najmanje 65 cm.
- (4) Ako nije osiguran poseban prostor za učenje u sobama djece školske dobi potrebno je osigurati radni stol i stolicu za svako dijete.
- (5) Prostoriju za dnevni boravak potrebno je opremiti sukladno dobi i broju djece: stolovima, stolicama s naslonom odnosno foteljama, policama i ormarima za knjige i igračke, TV-prijemnikom, audio opremom, priborom za društvene igre, didaktičkim materijalom, spravama za igru djece, zidnim panoima i dr.
- (6) U prostoru sanitarnog čvora potrebno je osigurati tuš, umivaonik i zahod na svakih 10 korisnika.
- (7) Za djece jasličke dobi (do 3 godine) potrebno je osigurati stolove za prematanje djece, sterilizatore ili kuhala.
- (8) Prostor terase i/ili igralište potrebno je opremiti, sukladno dobi djece, opremom i spravama za igru.
- (9) Prostorija za susrete i druženje roditelja i djeteta treba biti opremljen stolom, potrebnim brojem stolica s naslonom odnosno fotelja, ukrasnim predmetima, priborom za društvene igre i igračkama.

3.1.4. Posebni uvjeti radnika

Članak 78.

Pružatelj usluga smještaja s kapacitetom do 30 korisnika mora imati osnovni stručni tim u sastavu: socijalni radnik i psiholog.

Članak 79.

Aktivnosti u okviru usluga iz članka 67. ovoga Pravilnika mogu pružati pružatelji koji zadovoljavaju sljedeće minimalne uvjete:

- medicinska sestra – završeno srednjoškolsko obrazovanje za medicinsku sestru/tehničara
- odgajatelj predškolskog odgoja – završen diplomski sveučilišni studij ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja
- odgajatelj – završen diplomski sveučilišni studij iz područja odgojnih znanosti, obrazovnih znanosti, edukacijsko-rehabilitacijskih znanosti, socijalnog rada, psihologije, pedagogije, logopedije ili kineziologije
- odgajatelj koji stanuje s djecom u okviru usluge smještaja, organiziranog stanovanja i obiteljskog doma – završeno četverogodišnje srednjoškolsko obrazovanje i izobrazba za rad sa zlostavljanom i zanemarivanom djecom
- psiholog – završen diplomski sveučilišni studij psihologije
- socijalni radnik – završen diplomski sveučilišni studij socijalnog rada
- suradnik u odgoju – završeno četverogodišnje srednjoškolsko obrazovanje i izobrazba za rad sa zlostavljanom i zanemarivanom djecom.

3.2. Trudnica ili roditelj s djetetom do godine dana života

3.2.1. Djelatnost i vrsta usluga

Članak 80.

(1) Djelatnost pružatelja usluga za trudnice ili roditelja s djetetom do godine dana života ostvaruje se pružanjem usluge smještaja trudnici ili roditelju s djetetom koji nema stana, odnosno nema osiguran smještaj ili zbog poremećenih odnosa u obitelji ne može ostati s djetetom u vlastitoj obitelji.

(2) Trudnica iz stavka 1. ovoga članka može biti smještena najranije 3 mjeseca prije poroda.

Članak 81.

Ako se za pružanje usluge iz članka 80. stavka 1. ovoga Pravilnika osniva dom socijalne skrbi, osniva se kao dom za trudnice ili roditelja s malim djetetom.

Djelatnost iz članka 80. stavka 1. ovoga Pravilnika može obavljati centar za pružanje usluga u zajednici i drugi pružatelj usluga za djecu bez roditelja ili bez odgovarajuće roditeljske skrbi u zasebnoj organizacijskoj jedinici.

Članak 82.

Usluga za trudnice ili roditelja s djetetom do godine dana života obuhvaća sljedeće aktivnosti: brigu o zdravlju i njegu, socijalni rad i psihološku podršku.

Članak 83.

(1) Briga o zdravlju i njega za trudnice ili roditelja s djetetom do godine dana života na smještaju uključuje: procjenu općeg zdravstvenog stanja prilikom prijema; praćenje tjelesnog i psihičkog stanja korisnika, praćenje rasta i razvoja djeteta, promatranje i evidencija, nadzor nad redovnim cijepljenjem i zdravstvenim kontrolama, savjetodavno-edukativni rad s roditeljem i higijensko-epidemiološki nadzor; organiziranje pružanja zdravstvenih usluga kroz

pratnju pri ostvarivanju usluga primarne zdravstvene zaštite i specijalističkih zdravstvenih usluga, suradnja s liječnikom primarne zdravstvene zaštite, savjetodavni rad i podrška korisniku; neposredno pružanje zdravstvenih usluga – prepoznavanje hitnih stanja i pružanje prve pomoći, provođenje zdravstvene njege i medicinskih terapijskih zahvata, rad na zaštiti i unapređivanju zdravlja, održavanje higijene, primjena mjere kontrole zaraze, provođenje zdravstvenog odgoja, podjela i kontrola propisane terapije, pomoć pri obavljanju njege trudnice prije poroda; pomoć pri obavljanju njege majke nakon poroda; pomoć roditelju u njezi dojenčeta te praćenje kvalitete njege djeteta od strane roditelja.

(2) Brigu o zdravlju i njegu iz stavka 1. ovoga članka provodi medicinska sestra.

Članak 84.

(1) Socijalni rad za trudnice ili roditelja s djetetom do godine dana života na smještaju uključuje: pružanje pomoći i podrške korisniku u razdoblju prilagodbe, praćenje razdoblja prilagodbe, pomoć pri zadovoljenju svakodnevnih potreba, iniciranje primjene potrebnih oblika zaštite, suradnja s nadležnim centrima za socijalnu skrb, suradnja s ostalim subjektima, praćenje programa rada, primjenu različitih metoda podrške u svrhu usmjeravanja i osposobljavanja za rješavanje problema, savjetodavni rad i podršku korisniku i članovima obitelji, grupni rad, vođenje evidencije i dokumentacije, praćenje kvalitete skrbi roditelja o djetetu, poticanje i praćenje kontakata s članovima obitelji vezano uz prihvata roditelja s djetetom, pripremu korisnika za otpust.

(2) Socijalni rad iz stavka 1. ovoga članka provodi socijalni radnik.

Članak 85.

(1) Psihološka podrška za trudnice ili roditelja s djetetom do godine dana života na smještaju uključuje: pomoć u obrazovanju za trudnicu ili roditelja s djetetom do godine dana ako je polaznik obveznog obrazovanja, pomoć pri rješavanju konfliktnih i drugih kriznih situacija, pomoć i podršku roditelju u kvalitetnoj brizi za dijete; poticanje na kvalitetno korištenje slobodnog vremena (uključivanje roditelja sukladno iskazanim interesima i psihofizičkom stanju); razvijanje vještina u cilju samostalne skrbi o djetetu; priprema trudnice/roditelja za samostalan život.

(2) Psihološku podršku iz stavka 1. ovoga članka provodi psiholog.

3.2.2. Posebni uvjeti prostora

Članak 86.

(1) Kada je zgrada namijenjena za smještaj trudnica i roditelja s djetetom do godine dana, mora imati jednokrevetne ili dvokrevetne sobe, a na dvije sobe je potrebno osigurati sanitarni čvor i kupaonicu, čajnu kuhinju i prostoriju za dnevni odmor.

(2) Oko zgrade mora se osigurati prostor za igralište, površine za igru najmanje 15 m² po djetetu.

(3) Prostorija za dnevni odmor treba iznositi najmanje 2 m² po korisniku.

(4) Zgrada mora imati sanitarni čvor za radnike i posjetitelje.

(5) Svaka stambena cjelina treba imati prostor za odlaganje odjeće i obuće.

(6) Zgrada mora imati prostoriju za nesmetane susrete i druženje roditelja i djeteta.

3.2.3. Posebni uvjeti opreme

Članak 87.

(1) U stambenoj jedinici za trudnice i roditelja s djetetom do godine dana potrebno je osigurati minimum opreme kao što su: ležaj za majku, dječji krevet, garderobni ormar, stol za

prematanje djeteta, kolica, kada za kupanje djeteta, pribor za njegu i hranjenje djeteta kao što je bočica, duda, toplomjer, pelene i slično, a čajna kuhinja mora imati ormare, police s posuđem, hladnjak i štednjak.

(2) Razmak između ležajeva mora biti najmanje 65 cm.

(3) U prostoru sanitarnog čvora potrebno je osigurati tuš, umivaonik i zahod.

(4) Prostorija za susrete i druženje roditelja i djeteta treba biti opremljen stolom, potrebnim brojem stolica s naslonom odnosno fotelja, ukrasnim predmetima i igračkama.

3.2.4. Posebni uvjeti radnika

Članak 88.

Aktivnosti u okviru usluga iz članka 82. ovoga Pravilnika mogu pružati izvršitelji koji zadovoljavaju sljedeće minimalne uvjete:

- medicinska sestra – završeno srednjoškolsko obrazovanje za medicinsku sestru/tehničara
- psiholog – završen diplomski sveučilišni studij psihologije
- socijalni radnik – završen diplomski sveučilišni studij socijalnog rada.

3.3. Djeca i mlađe punoljetne osobe s problemima u ponašanju

3.3.1. Djelatnost i vrsta usluga

Članak 89.

(1) Djelatnost pružatelja usluga za djecu i mlađe punoljetne osobe s problemima u ponašanju ostvaruje se pružanjem sljedećih vrsta usluga:

1. usluga smještaja – timska procjena/dijagnostika
2. usluga boravka – timska procjena/dijagnostika
3. usluga smještaja u malim skupinama
4. usluga privremenog smještaja radi provođenja kraćih rehabilitacijskih (tretmanskih) programa
5. usluga privremenog smještaja u kriznim situacijama (prihvat)
6. usluga organiziranog stanovanja uz sveobuhvatnu podršku
7. usluga organiziranog stanovanja uz povremenu podršku
8. usluga cjelodnevnog boravka kod pružatelja usluga socijalne skrbi
9. usluga poludnevnog boravka kod pružatelja usluga socijalne skrbi
10. usluga poludnevnog boravka u školi
11. usluga savjetovanja i pomaganja nakon izlaska iz skrbi
12. usluga savjetovanja i pomaganja primarnih obitelji ili specijaliziranih udomiteljskih obitelji.

(2) Djelatnost pružatelja usluga za djecu i mlađe punoljetne osobe s problemima u ponašanju ostvaruje se pružanjem jedne ili više vrsta usluga iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 90.

(1) Ako se za pružanje usluga iz članka 89. stavka 1. ovoga Pravilnika osniva dom socijalne skrbi, osniva se kao:

1. dom za odgoj djece i mladeži
2. odgojni dom
3. posebna odgojna ustanova.

(2) Dom za odgoj djece i mladeži iz stavka 1. točke 1. ovoga članka djeci i mlađim punoljetnim osobama do navršene 21. godine života s problemima u ponašanju i teškoćama mentalnog zdravlja pruža usluge iz članka 89. stavka 1. ovoga Pravilnika, te provodi izvršenje

odgojnih mjera izrečenih maloljetnicima i mlađim punoljetnim osobama (posebna obveza – upućivanje u savjetovalište za mlade, upućivanje u disciplinski centar, pojačana briga i nadzor uz dnevni boravak u odgojnoj ustanovi, te upućivanje u odgojnu ustanovu), te maloljetnicima koji su, u tijeku pripremnog postupka, rješanjem suca za mladež upućeni na privremeni smještaj u ustanovu, do okončanja pripremnog postupka pred sudom.

(3) Odgojni dom iz stavka 1. točke 2. ovoga članka djeci i mlađim punoljetnim osobama do navršene 21. godine života s problemima u ponašanju i teškoćama mentalnog zdravlja pruža usluge iz članka 89. stavka 1. točke 4., 6., 7., 8., 9., 10., 11. i 12. ovoga Pravilnika, te provodi izvršenje odgojne mjere upućivanja u odgojnu ustanovu izrečenu maloljetnicima i mlađim punoljetnim osobama te maloljetnicima do 18. godine života koji su, u tijeku pripremnog postupka, rješanjem suca za mladež upućeni na privremeni smještaj u ustanovu, do okončanja pripremnog postupka pred sudom. Odgojni dom pruža i usluge odgoja i obrazovanja djeci i mlađim punoljetnim osobama za vrijeme izvršenja sudske odgojne mjere.

(4) Posebna odgojna ustanova iz stavka 1. točke 3. ovoga članka djeci s problemima u ponašanju i teškoćama mentalnog zdravlja te teškoćama u razvoju pruža usluge iz članka 89. stavka 1. točke 4., 6., 7., 11. i 12. ovoga Pravilnika, te provodi izvršenje odgojne mjere upućivanja u posebnu odgojnu ustanovu. Posebna odgojna ustanova pruža i usluge odgoja i obrazovanja djeci i mlađim punoljetnim osobama za vrijeme izvršenja sudske odgojne mjere

(5) Centar za pružanje usluga u zajednici iz članka 63. ovoga Pravilnika djeci u riziku za razvoj problema u ponašanju, te djeci i mlađim punoljetnim osobama s problemima u ponašanju i teškoćama mentalnog zdravlja u pravilu pruža usluge iz članka 89. stavka 1. točke 1., 2., 6., 7., 8., 9., 10., 11. i 12. ovoga Pravilnika, a iznimno može pružati i usluge iz članka 89. stavka 1. točke 4. i 5. ovoga Pravilnika.

Članak 91.

Usluge za djecu i mlade punoljetne osobe s problemima u ponašanju mogu obuhvaćati sljedeće aktivnosti: brigu o zdravlju i njegu, odgoj, socijalno-pedagošku podršku, socijalni rad, psihološku podršku, te timsku procjenu/dijagnostiku.

Članak 92.

(1) Briga o zdravlju i njega za korisnike svih oblika smještaja i boravka kod pružatelja usluga socijalne skrbi uključuje: procjenu općeg zdravstvenog stanja prilikom prijema; praćenje tjelesnog i psihičkog stanja korisnika kroz praćenje rasta i razvoja, promatranje i evidencija, nadzor nad redovnim cijepljenjem i zdravstvenim kontrolama, savjetodavno-edukativni rad s roditeljima korisnika na boravku i higijensko-epidemiološki nadzor; organiziranje pružanja zdravstvenih usluga kroz pratnju pri ostvarivanju usluga primarne zdravstvene zaštite i specijalističkih zdravstvenih usluga za korisnike na smještaju, odnosno savjetodavno-edukativni rad s roditeljima pri ostvarivanju usluga primarne zdravstvene zaštite i specijalističkih zdravstvenih usluga, suradnja s liječnikom primarne zdravstvene zaštite, savjetodavni rad i podrška korisniku; neposredno pružanje zdravstvenih usluga – prepoznavanje hitnih stanja i pružanje prve pomoći, provođenje zdravstvene njege i medicinskih terapijskih zahvata, rad na zaštiti i unapređivanju zdravlja, održavanje higijene, primjena mjere kontrole zaraze, provođenje zdravstvenog odgoja u svakom dijelu rada, podjela i kontrola propisane terapije; razvijanje higijenskih navika korisnika.

(2) Briga o zdravlju i njega za korisnike organiziranog stanovanja uključuje: procjenu i praćenje općeg zdravstvenog stanja što uključuje praćenje tjelesnog i psihičkog stanja korisnika i praćenje rasta i razvoja korisnika; organiziranje pružanja zdravstvenih preventivnih i kurativnih usluga, savjetodavno-edukativni rad s korisnicima pri ostvarivanju usluga primarne zdravstvene zaštite i specijalističkih zdravstvenih usluga, suradnja s liječnikom primarne zdravstvene zaštite, savjetodavno-edukativni rad i higijensko-

epidemiološki nadzor; provođenje planiranih postupaka iz zdravstvene njege, podjela propisane terapije i nadzor nad uzimanjem terapije, prepoznavanje hitnih stanja i pružanje prve pomoći, zaštita i unapređivanje zdravlja, održavanje higijene, primjena mjera kontrole zaraze; razvijanje higijenskih navika korisnika.

(3) Brigu o zdravlju i njegu iz stavka 1. i 2. ovoga članka provode medicinska sestra i odgajatelj.

Članak 93.

(1) Odgoj za korisnike svih oblika smještaja, boravka i organiziranog stanovanja uključuje: prijem korisnika – upoznavanje s novom sredinom, stručnim osobljem, kućnim redom, obvezama i pravima korisnika, pomoć pri uključivanju u odgojni skupinu, te identifikaciju podataka o prethodnom boravku korisnika (obitelj, druga ustanova, druga država) kao i drugim bitnim informacijama o korisniku; praćenje korisnika tijekom razdoblja prilagodbe; pomoć pri zadovoljavanju svakodnevnih potreba; razvijanje pozitivnih interesa i navika – higijenske i radne navike poput osobne higijene, brige o osobnom izgledu i urednosti, odijevanja, održavanja odjeće i stambenog prostora, razvijanje primjerene brige o zdravlju; motorički razvoj (razvoj grube i fine motorike); kognitivni razvoj – aktivno uključivanje u interakcije s okolinom i procese učenja, u skladu sa stupnjem zrelosti; neposrednu stručnu pomoć u učenju, u razvoju i usvajanju navika učenja, tehnika učenja, razvijanje samostalnosti u učenju i odgovornog izvršenja školskih obaveza te poticanje i nadzor nad redovitošću izvršenja školskih obaveza; razvijanje i usvajanje pozitivnog odnosa prema obrazovanju; poticanje, praćenje i razvoj kontakata djeteta s članovima obitelji; razvoj interesa i kreativnosti te savjetovanje i motiviranje za uključivanje u aktivnosti slobodnog vremena u skladu s dobi, interesima i mogućnostima djeteta; stalna briga i nadzor djece; praćenje i evaluacija programa rada u suradnji s korisnikom i stručnim timom; jačanje samopouzdanja, razvijanje sposobnosti stvaranja i kreativne igre kroz neposredno iskustvo i doživljaj; likovne aktivnosti (sudjelovanje u likovnim kolonijama, izložbama, slobodne aktivnosti u likovnim grupama, razvijanje estetskog smisla i stjecanje likovne kulture, crtanje i slikanje, modeliranje); glazbene aktivnosti (pasivno slušanje glazbe, aktivno sudjelovanje u muziciranju, glazba i stimulacija, sudjelovanje u glazbenim priredbama, nastupima i koncertima); sportske aktivnosti (odražavanje i povećavanje mišićne snage, povećavanje izdržljivosti, razvijanje i poboljšanje koordinacije pokreta, povećanje brzine pokreta, učenje pravilnom držanju tijela, korekcija položaja tijela, poboljšanje funkcije drugih organskih sustava, sudjelovanje u pojedinačnim i ekipnim natjecanjima); organizacija zdravog života u prirodi (kroz logorovanja, zimovanja i ljetovanja); posjećivanje sportskih priredbi, prigodnih kulturnih programa, kazališta, odlasci u kino, prigodna druženja s korisnicima drugih pružatelja usluga; preprata korisnika u mjesto stanovanja u obitelj, dom, drugu pravnu osobu ili kod drugog pružatelja usluga skrbi. Odgoj uključuje i pružanje skrbi tijekom noći kod usluga smještaja i organiziranog stanovanja uz stalnu pomoć.

(2) Odgoj za korisnike poludnevnog boravka u školi uključuje: prijem korisnika – upoznavanje s novom sredinom, obvezama i pravima korisnika, pomoć pri uključivanju u odgojni skupinu, praćenje korisnika tijekom razdoblja prilagodbe; pomoć pri zadovoljavanju svakodnevnih potreba; razvijanje pozitivnih interesa i navika – higijenske i radne navike poput osobne higijene, brige o osobnom izgledu i urednosti, odijevanja, razvijanje primjerene brige o zdravlju; motorički razvoj (razvoj grube i fine motorike); kognitivni razvoj – aktivno uključivanje u interakcije s okolinom i procese učenja, u skladu sa stupnjem zrelosti; neposrednu stručnu pomoć u učenju, u razvoju i usvajanju navika učenja, tehnika učenja, razvijanje samostalnosti u učenju i odgovornog izvršenja školskih obaveza te poticanje i nadzor nad redovitošću izvršenja školskih obaveza; razvijanje i usvajanje pozitivnog odnosa prema obrazovanju; razvoj interesa i kreativnosti te savjetovanje i motiviranje za uključivanje

u aktivnosti slobodnog vremena u skladu s dobi, interesima i mogućnostima djeteta; praćenje i evaluacija programa rada u suradnji s korisnikom i stručnim timom; jačanje samopouzdanja, razvijanje sposobnosti stvaranja i kreativne igre kroz neposredno iskustvo i doživljaj; likovne aktivnosti (slobodne aktivnosti u likovnim grupama, razvijanje estetskog smisla i stjecanje likovne kulture, crtanje i slikanje, modeliranje); glazbene aktivnosti (pasivno slušanje glazbe, aktivno sudjelovanje u muziciranju, glazba i stimulacija, sudjelovanje u glazbenim priredbama, nastupima i koncertima); sportske aktivnosti (odražavanje i povećavanje mišićne snage, povećavanje izdržljivosti, razvijanje i poboljšanje koordinacije pokreta, povećanje brzine pokreta, učenje pravilnom držanju tijela, korekcija položaja tijela, poboljšanje funkcije drugih organskih sustava, sudjelovanje u pojedinačnim i ekipnim natjecanjima); organizacija zdravog života u prirodi; posjećivanje športskih priredbi, prigodnih kulturnih programa, kazališta, odlasci u kino.

(3) Odgoj iz stavka 1. i 2. ovoga članka provodi odgajatelj.

Članak 94.

(1) Socijalno-pedagoška podrška za korisnike svih oblika smještaja, boravka i organiziranog stanovanja uključuje: prijem korisnika i praćenje korisnika tijekom razdoblja prilagodbe; rad na socijalnom i emocionalnom razvoju (odnos prema sebi – prepoznavanje, izražavanje i kontrola emocija, spoznaja vlastitih osobina i potreba, empatija, razvijanje samopouzdanja i samokontrole, razvoj osjećaja odgovornosti i preuzimanja odgovornosti za vlastito ponašanje, razvoj pozitivne slike o sebi, razvoj socijalnih i komunikacijskih vještina); razvoj sustava društvenih i moralnih vrijednosti (odnos prema drugima – razvijanje interakcije i odnosa prema drugima, učenje i spoznaja socijalnih uloga i odnosa, razvijanje odnosa u grupi, suradnje, zajedništva i tolerancije, održavanje međusobnog druženja, povjerenja i pomoći, prepoznavanje i vještine pozitivnog prevladavanja sukoba, usvajanje pravila u grupi, usvajanje društvenih i zakonskih normi ponašanja); pružanje podrške, savjetovanje i poticanje razvoja primjerenih oblika ponašanja i prevencija rizičnih oblika ponašanja kroz individualni i grupni rad; izradu individualnog programa rada, praćenje i evaluaciju programa s korisnikom, odgajateljem i stručnim timom; socijalno-pedagoška procjena, planiranje i programiranje odgojnih i drugih oblika podrške i zaštite korisnika te suradnja s različitim subjektima (centri za socijalnu skrb i druge ustanove socijalne skrbi, škole, zdravstvene ustanove, policija, sudovi, udruge), te sudjelovanje u timskoj procjeni/dijagnostici.

(2) Socijalno-pedagoška podrška za usluge savjetovanja i pomaganja pojedincu nakon izlaska iz skrbi, te usluge savjetovanja i pomaganja primarnih obitelji i specijaliziranih udomiteljskih obitelji uključuje: podršku u suradnji s nadležnim centrima za socijalnu skrb i drugim pružateljima socijalnih usluga u zajednici kroz individualni i grupni savjetodavni rad s djecom i mladima odnosno s obiteljima i udomiteljima; priprema korisnika za izlazak iz skrbi (otpust) i otklanjanje poteškoća u prilagodbi.

(3) Socijalno-pedagošku podršku iz stavka 1. i 2. ovoga članka provodi socijalni pedagog.

Članak 95.

(1) Socijalni rad za korisnike svih oblika smještaja i boravka u ustanovi uključuje: upoznavanje korisnika s novom sredinom te pomoć pri uključivanju, praćenje razdoblja adaptacije, pomoć pri zadovoljavanju svakodnevnih potreba, pomoć pri rješavanju konfliktnih i drugih kriznih situacija, iniciranje primjene potrebnih oblika zaštite, stručni rad i suradnja s obitelji korisnika, priprema korisnika za primjenu drugih oblika zaštite, suradnja s nadležnim centrima za socijalnu skrb, suradnja s ostalim subjektima, praćenje programa rada, primjena različitih metoda podrške u svrhu usmjeravanja i osposobljavanja za rješavanje problema, savjetodavni rad i podrška korisniku i članovima obitelji kroz grupni rad, te sudjelovanje u timskoj procjeni/dijagnostici.

(2) Socijalni rad za korisnike organiziranog stanovanja, savjetovanja i pomaganja pojedincu nakon izlaska iz skrbi, te savjetovanja i pomaganja primarnih obitelji i specijaliziranih udomiteljskih obitelji uključuje: pružanje pomoći i podrške korisniku u razdoblju prilagodbe, praćenje razdoblja prilagodbe, pomoć pri zadovoljenju svakodnevnih potreba, podršku u suradnji s nadležnim centrima za socijalnu skrb i drugim pružateljima socijalnih usluga u zajednici kroz individualni i grupni savjetodavni rad s djecom i mladima odnosno s obiteljima i udomiteljima; te praćenje individualnog programa rada, vođenje evidencije i dokumentacije, pripremu korisnika za otpust u biološku obitelj i/ili samostalan život, poticanje i praćenje kontakata s obitelji, kontakata s drugim članovima obitelji za korisnike u organiziranom stanovanju.

(3) Socijalni rad iz stavka 1. i 2. ovoga članka provodi socijalni radnik.

Članak 96.

(1) Psihološka podrška za korisnike svih oblika smještaja i boravka uključuje: pružanje pomoći i podrške djeci i mladima u razdoblju adaptacije; praćenje korisnika i obrada tijekom tretmana sa svrhom pravilne evaluacije te procjene i utvrđivanja eventualno novonastalih teškoća u funkcioniranju korisnika, psihologijsko savjetovanje te poticanje razvijanja primjerenih oblika ponašanja; podržavanje međusobnog druženja, povjerenja i pomoći; poticanje na uključivanje u provođenje kreativnih i sportsko-rekreacijskih aktivnosti; osposobljavanje za samostalan život izvan ustanove; pružanje podrške i savjetovanje; razvijanje samopouzdanja i samokontrole; prevencija rizičnih oblika ponašanja; priprema korisnika za otpust u biološku ili udomiteljsku obitelj ili drugu ustanovu i otklanjanje poteškoća u prilagodbi, te sudjelovanje u timskoj procjeni/dijagnostici.

(2) Psihološka podrška za korisnike organiziranog stanovanja uključuje: pružanje pomoći i podrške korisniku u razdoblju prilagodbe, praćenje razdoblja prilagodbe, psihologijsku obradu korisnika, sudjelovanje u izradi i praćenju individualnog programa rada, psihološku podršku, psihologijsko savjetovanje u svrhu prevladavanja i osposobljavanja za samostalno rješavanje problema, rad na razvijanju samopouzdanja i samopoštovanja, prevenciju rizičnih oblika ponašanja, grupni i individualni savjetodavni rad s roditeljima, pripremu korisnika za druge usluge ili prekid usluge.

(3) Psihološka podrška za korisnike savjetovanja i pomaganja pojedincu nakon izlaska iz skrbi uključuje: pružanje pomoći i podrške korisniku u razdoblju prilagodbe na samostalan život, praćenje razdoblja prilagodbe, psihološku podršku u kriznim situacijama kroz primjenu različitih oblika savjetovanja, te preuzimanju radnih obveza; podršku i savjetovanje u poboljšanju odnosa s partnerom, obitelji i radnim kolegama.

(4) Psihološka podrška za korisnike savjetovanja i pomaganja primarnih obitelji ili specijaliziranih udomiteljskih obitelji uključuje: individualni i grupni savjetodavni rad s udomiteljima u ustanovi ili domu udomitelja te putem telefona ili e-maila, podršku u procesu prilagodbe djeteta na smještaj/boravak u udomiteljskoj obitelji, te podršku u provedbu individualnog plana promjene, podršku u sudjelovanju djeteta u procesima izražavanja mišljenja, te posebnu podršku u kriznim situacijama.

(5) Psihološku podršku iz stavka 1., 2., 3. i 4. ovoga članka provodi psiholog.

Članak 97.

(1) Timska procjena/dijagnostika provodi se kroz uslugu smještaja ili boravka korisnika i traje 30 dana. Iznimno, u slučaju provođenja reopservacije, usluga se može provesti u kraćem trajanju, odnosno u trajanju od 21 dan.

(2) Timsku procjenu/dijagnostiku provodi tim kojeg čine: socijalni pedagog, socijalni radnik i psiholog te prema potrebi i vanjski suradnici liječničke struke (psihijatar, neurolog, oftalmolog, otorinolaringolog, ginekolog). Multidisciplinarnim pristupom provodi se

opservacija i procjena osobnih i ponašajnih obilježja djeteta te karakteristika obitelji i roditeljskih kompetencija. Temeljem pojedinačnih nalaza i mišljenja stručnjaka izrađuje se timska sinteza, odnosno nalaz i mišljenje tima, koji sadrži predikciju individualnog programa tretmana korisnika s prijedlogom za daljnje mjere, postupak te metode i tehnike tretmana korisnika.

Članak 98.

(1) Usluga privremenog smještaja u kriznim situacijama pruža se djeci i mlađim punoljetnim osobama s problemima u ponašanju i teškoćama mentalnog zdravlja koja se zateknu u skitnji, bez nadzora roditelja ili drugih odraslih osoba, do povratka u vlastitu ili udomiteljsku obitelj, dom socijalne skrbi ili dok im se ne osigura smještaj na drugi način, u najduljem trajanju do 72 h.

(2) Usluga privremenog smještaja u kriznim situacijama pruža se i djeci bez pratnje, stranim državljanima, u dobi od 14. do 18. godine, dok im se ne osigura smještaj na drugi način ili do povratka u zemlju podrijetla, a najduže do šest mjeseci.

Članak 99.

(1) Organizirano stanovanje uz povremenu pomoć stručnih radnika je usluga koja se pruža korisnicima koji su do punoljetnosti koristili uslugu smještaja i korisnike u dobi od 16 do 18 godina u skladu s procjenom njihove mentalne zrelosti uz suglasnost roditelja/zakonskog zastupnika i nadležnog centra za socijalnu skrb i uz uvjet da je u istoj stambenoj jedinici smješten i punoljetan korisnik.

(2) Aktivnosti iz članka 94. stavka 2., članka 95. stavka 2. i članka 96. stavka 3. i 4. ovoga Pravilnika koje se pružaju u okviru usluge savjetovanja i pomaganja nakon izlaska iz skrbi i usluge savjetovanja i pomaganja primarnih obitelji ili specijaliziranih udomitelja provode se u sljedećem vremenskom mjerilu po jedinici pružene aktivnosti:

- socijalno-pedagoška podrška – provodi se 45 minuta
- socijalni rad – provodi se 60 minuta
- psihološka podrška – provodi se 45 minuta.

3.3.2. Posebni uvjeti prostora

Članak 100.

(1) U objektu pružatelja usluga iz članka 89. ovoga Pravilnika svaka stambena jedinica mora se sastojati od spavaonice, dnevnog boravka, kupaonice, sanitarnog čvora i čajne kuhinje te radne prostorije za odgajatelja.

(2) Površina spavaonica treba iznositi najmanje 5 m² po korisniku.

(3) Spavaonica može imati najviše 2 ležaja.

(4) Prostorija za dnevni odmor treba iznositi najmanje 3 m² po korisniku.

(5) Svaka odgojna skupina treba imati zasebni sanitarni čvor sa 2 zahoda i 2 kupaonice za najmanje 10 korisnika.

(6) Prostor pružatelja usluga iz članka 89. ovoga Pravilnika mora imati prostoriju za nesmetane susrete i druženje roditelja i djeteta.

(7) Svaka stambena jedinica treba imati prostor za odlaganje odjeće i obuće.

(8) Prostor u kojem se provode usluge cjelodnevnog i poludnevnog boravka mora imati površinu od najmanje 4 m² po korisniku, čajnu kuhinju i sanitarni čvor odvojen za muške i ženske korisnike.

(9) Prostor u kojem se provode usluge boravka u prostoru ustanove za odgoj i obrazovanje mora imati površinu od najmanje 4 m² po korisniku i sanitarni čvor.

3.3.3. Posebni uvjeti opreme

Članak 101.

- (1) Ležajevi u spavaonicama moraju biti prilagođeni uzrastu korisnika: širine 70 – 90 cm, duljine 150 – 200 cm i visine 40 – 60 cm.
- (2) Razmak između ležajeva mora biti najmanje 65 cm.
- (3) U spavaonicama je potrebno je osigurati garderobni ormar, radni stol i stolicu za svakog korisnika.
- (4) Prostorije za dnevni boravak potrebno je opremiti sukladno dobi korisnika: policama i ormarima, didaktičkim materijalom, spravama za igru, zidnim panoima, prigodnim slikama i dr.
- (5) Prostore terasa i igrališta potrebno je opremiti, sukladno dobi korisnika, opremom, rekvizitima i spravama za igru i provođenje slobodnog vremena.
- (6) Prostorija za susrete i druženje roditelja i djece i druge posjete korisnicima treba biti opremljen stolom, potrebnim brojem stolica s naslonom odnosno foteljama, ukrasnim predmetima i drugom potrebnom opremom.

3.3.4. Posebni uvjeti radnika

Članak 102.

- (1) Aktivnosti u okviru usluga iz članka 91. ovoga Pravilnika mogu pružati izvršitelji koji zadovoljavaju sljedeće minimalne uvjete:
 - socijalni pedagog – završen diplomski sveučilišni studij socijalne pedagogije
 - socijalni radnik – završen diplomski sveučilišni studij socijalnog rada
 - psiholog – završen diplomski sveučilišni studij psihologije
 - odgajatelj – završen diplomski sveučilišni studij socijalne pedagogije, socijalnog rada ili psihologije
 - medicinska sestra/tehničar – završeno srednjoškolsko obrazovanje za medicinsku sestru/tehničara.
- (2) Iznimno, ako nije moguće osigurati izvršitelja iz stavka 1., alineja 1. – 3. ovoga članka i ako postoji neodgodiva potreba zapošljavanja broja izvršitelja propisanog ovim Pravilnikom, pružatelj usluga može zaposliti izvršitelja sa završenim preddiplomskim sveučilišnim studijem socijalne pedagogije, socijalnog rada ili psihologije.
- (3) Iznimno, ako nije moguće osigurati izvršitelja iz stavka 1., alineja 4. ovoga članka i ako postoji neodgodiva potreba zapošljavanja broja izvršitelja propisanog ovim Pravilnikom, pružatelj usluga može zaposliti izvršitelja sa završenim preddiplomskim sveučilišnim studijem socijalne pedagogije, socijalnog rada ili psihologije ili izvršitelja sa završenim diplomskim sveučilišnim studijem pedagogije ili izvršitelja sa završenim diplomskim sveučilišnim studijem iz područja društvenih ili humanističkih znanosti.

Članak 103.

- (1) Ako se usluge smještaja, privremenog smještaja u kriznim situacijama, te organiziranog stanovanja uz stalnu pomoć organiziraju u više odvojenih objekata, u svakom objektu mora biti najmanje jedan izvršitelj za rad u noćnoj smjeni.
- (2) Za pružanje aktivnosti odgoja vikendom, blagdanom i neradnim danima u okviru usluge smještaja, privremenog smještaja u kriznim situacijama i organiziranog stanovanja uz stalnu pomoć, potrebno je osigurati najmanje jednog odgajatelja na dvije odgojne skupine.

3.4. Djeca s teškoćama u razvoju i odrasle osobe s invaliditetom

3.4.1. Djelatnost i vrsta usluga

Članak 104.

Djelatnost pružatelja usluga za djecu s teškoćama u razvoju ostvaruje se pružanjem sljedećih vrsta usluga:

1. usluga smještaja
2. usluga poludnevnog boravka
3. usluga cjelodnevnog boravka
4. usluga organiziranog stanovanja uz sveobuhvatnu podršku
5. usluga individualne psihosocijalne podrške u obitelji
6. usluga individualne psihosocijalne podrške kod pružatelja usluge
7. usluga grupne psihosocijalne podrške kod pružatelja usluge
8. usluga rane intervencije
9. usluga pomoći pri uključivanju u programe odgoja i obrazovanja (integracija).

Članak 105.

Djelatnost pružatelja usluga za odrasle osobe s invaliditetom (tjelesnim, intelektualnim, osjetilnim, mentalnim ili intelektualnim i mentalnim oštećenjem) ostvaruje se pružanjem sljedećih vrsta usluga:

1. usluga smještaja
2. usluga smještaja u obiteljskom domu
3. usluga poludnevnog boravka
4. usluga cjelodnevnog boravka
5. usluga organiziranog stanovanja uz sveobuhvatnu podršku
6. usluga organiziranog stanovanja uz svakodnevnu intenzivnu podršku
7. usluga organiziranog stanovanja uz svakodnevnu kratkotrajnu podršku
8. usluga organiziranog stanovanja uz povremenu podršku
9. usluga individualne psihosocijalne podrške u obitelji
10. usluga individualne psihosocijalne podrške kod pružatelja usluge
11. usluga grupne psihosocijalne podrške kod pružatelja usluge
12. usluga pomoći u kući.

Članak 106.

Ovisno o potrebnoj podršci usluge organiziranog stanovanja iz članka 104. i 105. ovoga Pravilnika mogu se pružati u sljedećem opsegu i trajanju:

1. pojačana podrška funkcionalno potpuno ovisnim korisnicima 24 sata dnevno (organizirano stanovanje uz sveobuhvatnu podršku)
2. pojačana podrška funkcionalno djelomično ovisnim korisnicima do 16 sati dnevno (organizirano stanovanje uz svakodnevnu intenzivnu podršku)
3. podrška funkcionalno djelomično ovisnim korisnicima 2,5 sata dnevno (organizirano stanovanje uz svakodnevnu kratkotrajnu podršku)
4. podrška funkcionalno neovisnim korisnicima 2 sata dva do tri puta tjedno (organizirano stanovanje uz povremenu podršku).

Članak 107.

(1) Ako se za pružanje usluga iz članka 104. i 105. točke 1., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11. i 12. ovoga Pravilnika osniva dom socijalne skrbi, osniva se kao:

1. centar za odgoj i obrazovanje
2. centar za rehabilitaciju

3. dnevni centar za rehabilitaciju
4. dom za dugotrajnu intenzivnu skrb
5. dom za odrasle osobe.

Članak 108.

- (1) Centar za odgoj i obrazovanje djeci s teškoćama u razvoju pruža usluge iz članka 104. ovoga Pravilnika.
- (2) U centru za odgoj i obrazovanje može se organizirati posebna ustrojstvena jedinica za djecu i mladež s intelektualnim oštećenjem i problemima u ponašanju, u izdvojenom objektu.
- (3) U centru za odgoj i obrazovanje može se organizirati posebna ustrojstvena jedinica, koja odraslim osobama s tjelesnim, intelektualnim ili osjetilnim oštećenjem, pruža usluge iz članka 105. ovoga Pravilnika.
- (4) Centar za odgoj i obrazovanje uz djelatnost socijalne skrbi može obavljati i djelatnost obrazovanja.

Članak 109.

Centar za rehabilitaciju djeci s teškoćama u razvoju i odraslim osobama s tjelesnim, intelektualnim ili osjetilnim oštećenjem, te odraslim osobama s intelektualnim i mentalnim oštećenjem, pruža usluge iz članka 104. i 105. ovoga Pravilnika.

Članak 110.

Dnevni centar za rehabilitaciju djeci s teškoćama u razvoju i odraslim osobama s tjelesnim, intelektualnim ili osjetilnim oštećenjem pruža usluge iz članka 104. točke 2., 3., 5., 6., 7., 8. i 9. ovoga Pravilnika i članka 105. točke 3., 4., 9., 10., 11. i 12. ovoga Pravilnika.

Članak 111.

Centar za pružanje usluga u zajednici djeci s teškoćama u razvoju i odraslim osobama s tjelesnim, intelektualnim ili osjetilnim oštećenjem u pravilu pruža usluge iz članka 104. točke 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8. i 9. ovoga Pravilnika i članka 105. točke 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11. i 12. ovoga Pravilnika, a iznimno može pružati usluge iz članka 104. točke 1. ovoga Pravilnika i članka 105. točke 1. ovoga Pravilnika.

Članak 112.

Dom za dugotrajnu intenzivnu skrb pruža djeci s teškoćama u razvoju i odraslim osobama s tjelesnim, intelektualnim ili osjetilnim oštećenjem te osobama s intelektualnim i mentalnim oštećenjem usluge iz članka 104. točke 1. ovoga Pravilnika i članka 105. točke 1. ovoga Pravilnika.

Članak 113.

Dom za odrasle osobe osobama s mentalnim oštećenjem pruža usluge iz članka 105. ovoga Pravilnika.

Članak 114.

Fizička osoba pruža usluge iz članka 105. točke 2. ovoga Pravilnika, a može pružati usluge iz članka 105. točke 3. i 4. ovoga Pravilnika.

Članak 115.

Usluge iz članka 104. i 105. ovoga Pravilnika za djecu s teškoćama u razvoju i odrasle osobe s invaliditetom mogu obuhvaćati sljedeće aktivnosti: njegu, brigu o zdravlju, socijalni rad, odgoj i edukacijsku rehabilitaciju, socijalnu rehabilitaciju, vježbe orijentacije i kretanja u

prostoru, vježbe svakodnevnih vještina, vježbe vida, tiflotehničku obuku, obuku za brajicu, rehabilitaciju slušanja, usvajanje znakovnog jezika, logopedsku terapiju, terapiju senzorne integracije, ranu intervenciju, psihološku podršku, socijalno-pedagošku podršku, kineziterapiju i sportsko-rekreacijske aktivnosti, glazboterapiju i glazbene aktivnosti, likovnu terapiju i likovne aktivnosti, fizikalnu terapiju, radnu terapiju, radne aktivnosti, skrb tijekom noći, pratnju i nošenje, edukacijsko-rehabilitacijsku podršku u integraciji, timsku procjenu, organiziranje prehrane u kući korisnika, obavljanje kućnih poslova u kući korisnika, održavanje osobne higijene u kući korisnika.

Članak 116.

(1) Njega za korisnike smještaja, smještaja u obiteljskom domu i boravka uključuje: pomoć pri obavljanju osobne higijene, te pomoć kod oblačenja i svlačenja korisnika, pomoć kod hranjenja korisnika, pomoć pri obavljanju fizioloških potreba korisnika, održavanje higijene posteljine korisnika, održavanje higijene prostora, dezinfekcija pomagala i ostalog upotrijebljenog pribora i instrumenata, provođenje preventivnih mjera za sprečavanje dekubitusa, kontraktura, tromboze i respiratornih komplikacija, uočavanje promjena na korisniku i izvještavanje medicinskog osoblja.

(2) Njegu iz stavka 1. ovoga članka za korisnike smještaja provodi njegovatelj i medicinska sestra, a za korisnike smještaja u obiteljskom domu i boravka provodi njegovatelj.

Članak 117.

(1) Briga o zdravlju za korisnike smještaja i smještaja u obiteljskom domu uključuje: praćenje općeg zdravstvenog stanja – promatranje i evidentiranje općeg izgleda, funkcionalnosti, promjene ponašanja i drugih pokazatelja zdravstvenih teškoća, mjerenje tlaka, pulsa i temperature, pojačano praćenje korisnika pod psihofarmakoterapijom i korisnika u pogoršanom stanju; organiziranje pružanja zdravstvenih usluga – pratnja pri ostvarivanju usluga primarne zdravstvene zaštite i specijalističkih zdravstvenih usluga, provođenje mjera sprečavanja intrahospitalnih infekcija, suradnja s liječnikom primarne zdravstvene zaštite, narudžba lijekova, savjetodavni rad i podrška korisniku i članovima obitelji; neposredno pružanje zdravstvenih usluga – provođenje zdravstvene njege i medicinskih terapijskih zahvata, davanje hitne pomoći u okviru svoje osposobljenosti do dolaska liječnika, održavanje higijene, primjena mjere kontrole zaraze, procjena stanja rane i saniranje, primjena i poučavanje tehnikama pravilnog postavljanja i pomicanja korisnika, provođenje tehnike prikupljanja uzoraka, davanje lijekova, provođenje zdravstvenog odgoja, vođenje temeljne dokumentacije.

(2) Briga o zdravlju za funkcionalno ovisne korisnike boravka uključuje: praćenje općeg zdravstvenog stanja – promatranje i evidentiranje općeg izgleda, funkcionalnosti, promjene ponašanja i drugih pokazatelja zdravstvenih teškoća, mjerenje tlaka, pulsa i temperature, pojačano praćenje korisnika pod psihofarmakoterapijom i korisnika u pogoršanom stanju; neposredno pružanje zdravstvenih usluga – provođenje zdravstvene njege i medicinskih terapijskih zahvata, suradnja s liječnikom, davanje hitne pomoći u okviru svoje osposobljenosti do dolaska liječnika, održavanje higijene, primjena mjere kontrole zaraze, provođenje zdravstvenog odgoja, vođenje temeljne dokumentacije.

(3) Brigu o zdravlju iz stavka 1. i 2. ovoga članka provodi medicinska sestra.

Članak 118.

(1) Socijalni rad uključuje: upoznavanje korisnika s novom sredinom, te pomoć pri uključivanju, praćenje razdoblja adaptacije, pomoć pri zadovoljavanju svakodnevnih potreba, iniciranje primjene potrebnih oblika zaštite, stručni rad i suradnja s obitelji korisnika, priprema korisnika za primjenu drugih oblika zaštite, suradnja s nadležnim centrima za

socijalnu skrb, suradnja s ostalim subjektima, praćenje programa rada, primjena različitih metoda podrške u svrhu usmjeravanja i osposobljavanja za rješavanje problema, savjetodavni rad i podrška korisniku i članovima obitelji, vođenje evidencije i dokumentacije.

(1) Socijalni rad iz stavka 1. ovoga članka provodi socijalni radnik.

Članak 119.

(1) Odgoj i edukacijska rehabilitacija za korisnike usluge smještaja, smještaja u obiteljskom domu, boravka, organiziranog stanovanja i psihosocijalne rehabilitacije uključuje: usvajanje motoričkih i praktično-osobnih vještina (razvoj grube i fine motorike, kultura hranjenja, osobna higijena, osobni izgled i urednost, odijevanje, zdravlje i sigurnost, održavanje stambenog prostora, održavanje odjeće, aktivnosti u kuhinji i blagovaonici); usvajanje spoznajno-društvenih vještina (poznavanje neposredne i bliže okolice, kretanje i putovanje, poznavanje i korištenje usluga raznih ustanova i javnih službi, orijentacija u vremenu, korištenje komunikacijskih vještina, usvajanje matematičko-praktičnih znanja i njihova primjena, upoznavanje osobina i odnosa među predmetima; razvijanje interesno-kreativnih aktivnosti (razvijanje interesa za provođenje aktivnosti, poticanje inicijativnosti i kreativnosti, uključivanje u aktivnosti slobodnog vremena); emocionalni razvoj i usvajanje socijalno vrijednosnog sustava (odnos prema sebi – prepoznavanje, izražavanje i kontrola emocija, spoznaja vlastitih osobina i potreba, odabir ponašanja i prihvaćanje odgovornosti; odnos prema drugima – socijalna interakcija, razvijanje grupnih odnosa, prihvaćanje suradnje i zajedništva, prevladavanje sukoba; odnos prema okolini i društvenim vrijednostima lokalne i šire zajednice – razvijanje pozitivnog stava prema okolini, upoznavanje s kulturnim, tradicionalnim i nacionalnim vrijednostima zajednice, pozitivan i aktivan odnos prema društvenim vrijednostima).

(2) Odgoj i edukacijsku rehabilitaciju iz stavka 1. ovoga članka provodi odgajatelj ili rehabilitator.

Članak 120.

(1) Socijalna rehabilitacija uključuje: sudjelovanje kod prijema korisnika i uključivanja u novu sredinu; poticanje i održavanje kognitivnih i motoričkih vještina; razvijanje vještina za samostalnu brigu o vlastitoj prehrani (raspoznavanje, konzumiranje, pripremanje i kupovanje prehrambenih artikala, te održavanje pribora za jelo); razvoj i održavanje vještina za samostalnu brigu o osobnoj higijeni, osobnom izgledu i urednosti; provođenje vježbi za snalaženje i samostalno kretanje u poznatoj i nepoznatoj sredini; uspostava i održavanje socijalnih odnosa; pružanje pomoći pri snalaženju u vremenu i prostoru; osnaživanje u prihvaćanju oštećenja; razvoj socijalnih i emocionalnih osobina; primjena različitih metoda podrške u svrhu usmjeravanja i osposobljavanja za rješavanje problema; razvijanje spremnosti za traženje pomoći od osoba u neposrednoj blizini; pomoć u održavanju, razvijanju i unapređenju socijalnih vještina; planiranje, priprema i uvježbavanje vještina za spremnost i prihvaćanje drugih oblika skrbi; razvijanje radnih navika; sudjelovanje u organiziranju radnih aktivnosti u lokalnoj zajednici, praćenje i provođenje plana aktivnosti (povremene radne aktivnosti i zapošljavanje uz podršku); poticanje društveno prihvatljivog ponašanja korisnika; motivacija i razvijanje interesa, želja, inicijativnosti i kreativnosti.

(2) Socijalnu rehabilitaciju iz stavka 1. ovoga članka provodi rehabilitator.

Članak 121.

(1) Vježbe orijentacije i kretanja u prostoru uključuju: svladavanje vještina samostalnog kretanja i orijentacije u prostoru (u zatvorenom prostoru u kontroliranim uvjetima, na otvorenom više ili manje kontroliranom prostoru, te ostalim javnim pješačkim površinama). Orijehtacija je sposobnost određivanja položaja tijela u prostoru, te položaja i međusobnog

odnosa predmeta u prostoru. Tehnike orijentacije i kretanja uključuju: kretanje uz pomoć videćeg vodiča, kretanje uz pomoć dugog bijelog štapa, tehniku praćenja zida uz zaštitne tehnike, kretanje uz pomoć psa vodiča, kretanje uz pomoć elektronskih pomagala.

(2) Vježbe orijentacije i kretanja u prostoru iz stavka 1. ovoga članka provodi rehabilitator.

Članak 122.

(1) Vježbe svakodnevnih vještina uključuju: razvijanje vještina i navika potrebnih u svakodnevnom životu – održavanje osobne i opće higijene, odijevanje i održavanje odjeće, konzumiranje i pripremanje hrane, održavanje prostora u kojem se živi ili radi, načini komunikacije, snalaženje u obavljanju poslova izvan kuće (pošta, banka, trgovine).

(2) Vježbe svakodnevnih vještina iz stavka 1. ovoga članka provodi rehabilitator.

Članak 123.

(1) Vježbe vida uključuju: sustav vježbi za učinkovito korištenje ostatka vida – fiksacija, praćenje objekta, akomodacija, oštrina vida, uočavanje boja, motorička koordinacija očnih mišića, adaptacija na svjetlo i tamu i dr., percepcija prostora, razumijevanje perspektive, izdvajanje predmeta od pozadine, vizualno pamćenje i dr..

(2) Vježbe vida iz stavka 1. ovoga članka provodi rehabilitator.

Članak 124.

(1) Tiflotehnička obuka uključuje: upoznavanje i osposobljavanje za samostalno i učinkovito korištenje elektroničkih i ostalih pomagala kojima se koriste slijepi i slabovidne osobe – uvježbavanje pravilnog korištenja tipkovnice računala, usvajanje praktičnih znanja i vještina korištenja računala s čitačem ekrana, govornom jedinicom i brajevim retkom te drugih pomagala ovisno o individualnim potrebama svake slijepi ili slabovidne osobe.

(2) Tiflotehničku obuku iz stavka 1. ovoga članka provodi rehabilitator.

Članak 125.

(1) Obuka za brajicu uključuje: rehabilitacijski postupak za osobe s oštećenjem vida koje se ne mogu služiti crnim tiskom a sadrži: vježbe za percepciju šestotočke, vježbe orijentacije u prostoru šestotočke, vježbe za praćenje retka te orijentacije na papiru i radnoj površini, usvajanje specifičnih brajčnih notacija, razvijanje sposobnosti taktilnog percipiranja reljefnih materijala te tehnike izrade reljefnih crteža.

(2) Obuku za brajicu iz stavka 1. ovoga članka provodi rehabilitator.

Članak 126.

(1) Rehabilitacija slušanja uključuje: stimulaciju tjelesnih i slušnih putova – fonetski ritmovi: stimulaciju pokretom, situacijsko učenje govora i jezika; prevenciju, dijagnostiku i tretman poremećaja slušanja, govora jezika i drugih oblika komunikacije; poticanje govornog i jezičnog razvoja kod djece oštećenog sluha i djece s kohlearnim implantatom; razvijanje alternativnih i augmentativnih oblika komunikacije kod djece s višestrukim oštećenjima.

(2) Rehabilitaciju slušanja iz stavka 1. ovoga članka provodi rehabilitator slušanja.

Članak 127.

(1) Usvajanje znakovnog jezika uključuje: ranu stimulaciju i usmjeravanje na vizualnu komunikaciju s korisnicima oštećena sluha, govornim i dodatnim teškoćama; usvajanje, razvijanje i uspostavljanje komunikacijskih vještina, spoznaje i navika u manualnoj komunikaciji znakovnim jezikom; poticanje i primjenu kreativnog izražavanja znakovnim jezikom u socijalnoj komunikaciji, svakodnevnom životu i profesionalnom okruženju.

(2) Usvajanje znakovnog jezika iz stavka 1. ovoga članka provodi instruktor znakovnog jezika.

Članak 128.

(1) Logopedska terapija uključuje: prevenciju, dijagnostiku i tretman poremećaja predverbalne, verbalne i neverbalne komunikacije, jezika (usmenog i pisanog), govora i glasa uslijed različitih uzroka; terapiju poremećaja gutanja, poremećaja verbalne i/ili neverbalne komunikacije u osoba s invaliditetom; rehabilitaciju jezično-govornih vještina; odabir i primjenu alternativnih oblika komunikacije.

(2) Logopedsku terapiju iz stavka 1. ovoga članka provodi logoped.

Članak 129.

(1) Terapija senzorne integracije uključuje: primjenu senzoričkih iskustava kroz igru i djetetu smislene i primjerene aktivnosti, sudjelovanje djeteta u igri i smislenim aktivnostima (okupacijama) te pravovremeno i primjereno osiguravanje aktivnosti bogatih proprioceptivnim, vestibularnim i taktilnim podražajima koji će potaknuti pojavu i incidenciju adaptivnih odgovora, te intrinzičnu motivaciju djeteta, odnosno osposobiti dijete za uporabu novih i korisnijih strategija u izazovima koje okruženje postavlja na njega.

(2) Terapiju senzorne integracije iz stavka 1. ovoga članka provodi terapeut senzorne integracije.

Članak 130.

(1) Rana intervencija uključuje: poticanje kognitivnog, vizualnog, auditivnog, socio-emocionalnog razvoja, stimulaciju vida i sluha, poticanje vještina fine motorike, poticanje komunikacije i interakcije, poticanje jezično-govornih vještina, te osnaživanje roditelja za provođenje specifičnih stimulacija s djetetom.

(2) Ranu intervenciju iz stavka 1. ovoga članka provode rehabilitator, logoped, psiholog, socijalni radnik, fizioterapeut i radni terapeut.

Članak 131.

(1) Psihološka podrška uključuje: pružanje podrške i pomoći u razdoblju adaptacije, psihologijska obrada korisnika (utvrđivanje inicijalnog stanja – kognitivnog, socio-emocionalnog i funkcionalnog, utvrđivanje stupnja potrebne podrške, praćenje, evaluacija), psihološko osnaživanje korisnika, prevencija rizičnog ponašanja, pomoć pri rješavanju konfliktnih i drugih kriznih situacija, poticanje razvijanja primjerenih oblika ponašanja, razvijanje i podržavanje interpersonalnih odnosa korisnika, edukacija i savjetodavni rad s roditeljima/skrbnicima, priprema za stanovanje uz podršku i podrška pri zapošljavanju.

(2) Psihološku podršku iz stavka 1. ovoga članka provodi psiholog.

Članak 132.

(1) Socijalno-pedagoška podrška uključuje: primarnu prevenciju, detekciju, dijagnosticiranje i tretman za korisnike s rizikom za poremećaje ili s poremećajima u ponašanju i problemima socijalne integracije.

(2) Socijalno-pedagošku podršku iz stavka 1. ovoga članka provodi socijalni pedagog.

Članak 133.

(1) Kineziterapija i sportsko-rekreacijske aktivnosti uključuju: uspostavljanje, održavanje i povećanje opsega pokreta, održavanje i povećavanje mišićne snage, povećavanje izdržljivosti, razvijanje i poboljšanje koordinacije pokreta, povećanje brzine pokreta, korekcija položaja tijela, poboljšanje funkcije drugih organskih sustava i dr.

(2) Kineziterapiju i sportsko-rekreacijske aktivnosti iz stavka 1. ovoga članka provodi kineziterapeut ili sportski instruktor.

Članak 134.

(1) Glazboterapija i glazbene aktivnosti uključuju: pasivno slušanje glazbe, aktivno sudjelovanje u muziciranju, glazbena stimulacija, razvijanje vještina aktivnog sudjelovanja, pridržavanja predmeta i opuštanja dijelova tijela.

(2) Glazboterapiju i glazbene aktivnosti iz stavka 1. ovoga članka provodi glazbeni terapeut ili glazbeni instruktor.

Članak 135.

(1) Likovna terapija i likovne aktivnosti uključuju: jačanje samopouzdanja, buđenje i razvijanje sposobnosti stvaranja i kreativne igre kroz neposredno iskustvo i doživljaj, mogućnost neverbalnog izražavanja putem boje, linije i oblika tj. slikanjem, crtanjem i modeliranjem.

(2) Likovnu terapiju i likovne aktivnosti iz stavka 1. ovoga članka provodi likovni terapeut ili likovni instruktor.

Članak 136.

(1) Fizikalna terapija uključuje: procjenu, utvrđivanje funkcionalnog statusa, planiranje, intervenciju i evaluaciju, manualnu terapiju, terapijske vježbe, primjena fizikalnih agensa, mehaničke procedure, funkcionalni trening, opskrba pomoćnim sredstvima i pomagalicama, upute i savjete u svezi s pacijentom, vođenje dokumentacije, te koordinacija i komunikacija s pacijentom/klijentom, po potrebi s njegovom obitelji odnosno skrbnikom. Intervencija može također biti usmjerena na prevenciju oštećenja, funkcionalnih ograničenja, nesposobnosti i ozljeda uključujući unapređenje i održavanje zdravlja.

(2) Fizikalnu terapiju iz stavka 1. ovoga članka provodi fizioterapeut.

Članak 137.

(1) Radna terapija uključuje: procjenu aktivnosti svakodnevnog života i provođenje postupaka u svrhu razvijanja sposobnosti za uključivanje korisnika u aktivnosti svakodnevnog života – samozbrinjavanje, produktivnost i slobodno vrijeme/razonoda/odmor; osposobljavanje u svrhu održavanja stečenih funkcija i znanja; poticanje i osposobljavanje korisnika za nove načine provođenja određenih radnji uz pomoć posebnih pomagala ili bez njih; evaluacija radi potrebe mijenjanja aktivnosti.

(2) Radnu terapiju iz stavka 1. ovoga članka provodi radni terapeut.

Članak 138.

(1) Radne aktivnosti uključuju: osposobljavanje za obavljanje radnih aktivnosti (uvježbavanje pojedinih faza radnih operacija, održavanje sredstva za rad, organiziranje pravilne izmjene rada i odmora, razvijanje osjećaja reda i točnosti); održavanje stečenih sposobnosti (omogućavanje postupnog prilagođavanja odgovarajućem poslu u svrhu bržeg i produktivnijeg uključivanja u radni proces); prateći programi (razvijanje radnih i kulturno higijenskih navika, razvijanje sigurnosti u svakodnevnim situacijama, razvijanje primjerenih oblika ponašanja u poznatim i nepoznatim situacijama, upoznavanje uže i šire okoline, zanatski radovi u radionicama, pomaganje u obavljanju svakodnevnih poslova).

(2) Radne aktivnosti iz stavka 1. ovoga članka provodi radni instruktor.

Članak 139.

(1) Skrb tijekom noći uključuje: praćenje ponašanja i navika korisnika, sudjelovanje u pripremama za spavanje i buđenje korisnika, nadzor nad korisnicima tijekom noći, provođenje potrebnih aktivnosti tijekom noći.

(2) Skrb tijekom noći iz stavka 1. ovoga članka provodi medicinska sestra ili njegovatelj ili odgajatelj.

Članak 140.

(1) Pratlja i nošenje uključuje: pomoć pri obavljanju svakodnevnih aktivnosti u/izvan ustanove, pomoć pri kretanju u kolicima, pomoć pri ustajanju iz kreveta i odlasku u krevet, pomoć pri premještanju iz kreveta u kolica i obratno, pomoć pri ulasku i izlasku iz osobnog vozila i drugih prijevoznih sredstava.

(2) Pratlju i nošenje iz stavka 1. ovoga članka provodi pratitelj-nosač.

Članak 141.

(1) Edukacijsko-rehabilitacijska podrška u integraciji za korisnike pomoći pri uključivanju u programe odgoja i obrazovanja uključuje: stručnu podršku odgajateljima, učiteljima i nastavnicima u prilagodbi odgojnih i nastavnih sadržaja korisniku – djetetu s tjelesnim ili intelektualnim oštećenjem kako bi mu na najbolji mogući način približili gradivo radi stjecanja potrebnih znanja i vještina, pri čemu opseg usluge proizlazi iz trajanja i učestalosti stručne potpore.

(2) Edukacijsko-rehabilitacijsku podršku u integraciji iz stavka 1. ovoga članka provodi rehabilitator.

Članak 142.

(1) Timska procjena potreba za usluge psihosocijalne podrške, rane intervencije i pomoći pri uključivanju u programe odgoja i obrazovanja uključuje: postupke utvrđivanja potreba, interesa i preostalih sposobnosti korisnika radi davanja mišljenja o potrebi pružanja usluga, te primjerenosti vrsti, trajanju i učestalosti potrebne usluge; mišljenje se donosi na temelju zajedničke odluke stručnjaka u timu.

(2) Timsku procjenu potreba iz stavka 1. ovoga članka provode rehabilitator, logoped, socijalni radnik, psiholog i kineziterapeut, radni terapeut ili fizioterapeut.

Članak 143.

(1) Organiziranje prehrane u kući korisnika obuhvaća: nabavu i dostavu gotovih obroka u kuću.

(2) Organiziranje prehrane u kući korisnika iz stavka 1. ovoga članka provodi dostavljač obroka.

Članak 144.

(1) Obavljanje kućnih poslova u kući korisnika obuhvaća: nabavu živežnih namirnica, pomoć u pripremanju obroka, pranje posuđa, pospremanje stana, donošenje vode, ogrjeva i slično, organiziranje pranja i glačanja rublja, nabava lijekova i drugih potrepština.

(2) Obavljanje kućnih poslova u kući korisnika iz stavka 1. ovoga članka provodi gerontodomaćica.

Članak 145.

(1) Održavanje osobne higijene u kući korisnika obuhvaća: pomoć u oblačenju i svlačenju, u kupanju i obavljanju drugih higijenskih potreba, zadovoljavanje drugih svakodnevnih potreba.

(2) Održavanje osobne higijene u kući korisnika iz stavka 1. ovoga članka provodi gerontodomaćica.

Članak 146.

(1) Uređenje okućnice i tehnički poslovi u kući korisnika obuhvaćaju: cijepanje drva, košnju trave uže okućnice, čišćenje snijega i obavljanje sitnih popravaka u kući koji ne zahtijevaju specifična stručna znanja.

(2) Uređenje okućnice i tehnički poslovi u kući korisnika iz stavka 1. ovoga članka provodi pomoćni radnik.

Članak 147.

(1) Podrška u organiziranom stanovanju uključuje: razvijanje vještina i podršku u samostalnoj brizi o vlastitoj prehrani, pomoć, pružanje podrške i uvježbavanje vještina pri pripremanju obroka odnosno priprema obroka; pomoć, pružanje podrške i uvježbavanje vještina u održavanju higijene posuđa i namirnica; poticanje i uvježbavanje u samostalnoj brizi o osobnoj higijeni, osobnom izgledu i urednosti; pomoć pri snalaženju u vremenu i prostoru; razvijanje i poticanje radnih navika; podrška korisnicima u sudjelovanju u radnim aktivnostima u lokalnoj zajednici, poticanje društveno prihvatljivog ponašanja korisnika; motivacija i razvijanje interesa, želja, inicijativnosti i kreativnosti, pružanje podrške u svakodnevnim životnim situacijama.

(2) Podršku u organiziranom stanovanju iz stavka 1. ovoga članka provodi asistent u organiziranom stanovanju.

Članak 148.

Timska procjena potreba iz članka 142. ovoga Pravilnika traje do 4 sata rada po korisniku.

Članak 149.

(1) Usluge individualne ili grupne psihosocijalne podrške mogu se pružati u obitelji do pet sati tjedno, a kod pružatelja usluga do 6 sati tjedno, a ne više od dva sata dnevno.

(2) Pojedine aktivnosti iz članka 115. ovoga Pravilnika koje se pružaju u okviru usluga iz stavka 1. ovoga članka provode se u sljedećem vremenskom mjerilu po jedinici pružene aktivnosti:

- vježbe orijentacije i kretanja u prostoru pružaju se 90 minuta, a provode se individualno
- vježbe svakodnevnih vještina pružaju se 90 minuta, a provode se individualno ili grupno
- vježbe vida pružaju se od 90 minuta, a provode se individualno
- tiflotehnička obuka pruža se 90 minuta, a provodi se individualno ili grupno
- obuka za brajicu pruža se 90 minuta, a provodi se individualno
- usvajanje znakovnog jezika pruža se 30 minuta, a provodi se individualno ili grupno
- logopedska terapija pruža se 30 minuta, a provodi se individualno
- psihološka podrška pruža se 45 minuta, a provodi se individualno ili grupno
- socijalni rad u okviru multidisciplinarnog pristupa pruža se 45 minuta, a provodi se individualno ili grupno
- odgoj i edukacijska rehabilitacija pruža se 90 minuta, a provodi se individualno ili grupno
- socijalna rehabilitacija pruža se 90 minuta, a provodi se individualno ili grupno
- socijalno-pedagoška podrška pruža se 45 minuta, a provodi se individualno ili grupno
- rehabilitacija slušanja pruža se 30 minuta, a provodi se individualno
- terapija senzorne integracije pruža se 60 minuta, a provodi se individualno
- kineziterapija i sportsko-rekreacijske aktivnosti pružaju se 90 minuta, a provode se grupno
- glazboterapija i glazbene aktivnosti pružaju se 90 minuta, a provode se grupno
- likovna terapija i likovne aktivnosti pružaju se 90 minuta, a provode se grupno.

Članak 150.

- (1) Usluga rane intervencije može se pružati do pet sati tjedno, u obitelji korisnika i/ili kod pružatelja usluga, u sljedećem vremenskom mjerilu po jedinici pružene usluge:
- u obitelji korisnika za djecu u dobi od 0 do 3 godine pruža se 60 minuta
 - u obitelji korisnika za djecu u dobi od 3 do 7 godina pruža se 90 minuta
 - kod pružatelja usluge za djecu u dobi od 0 do 3 godine pruža se 90 minuta
 - kod pružatelja usluge za djecu u dobi od 3 do 7 godine pruža se 120 minuta.

Članak 151.

Usluga pomoći pri uključivanju u programe odgoja i obrazovanja može se pružati do pet sati tjedno, u vremenskom mjerilu od 60 minuta po jedinici usluge.

Članak 152.

- (1) Usluga smještaja, te usluge cjelodnevnog i poludnevnog boravka provode se u osnovnom opsegu usluge iz Priloga 1. – Katalog socijalnih usluga, pri čemu se uz osnovni opseg usluge korisniku može pružati jedna specifična dodatna aktivnost dnevno.
- (2) Specifične dodatne aktivnosti ovisno o vrsti usluge mogu biti logopedska terapija, psihološka podrška, socijalno-pedagoška podrška, senzorna integracija, kineziterapija i sportsko-rekreacijske aktivnosti, glazboterapija i glazbene aktivnosti, likovna terapija i likovne aktivnosti, radna terapija i fizikalna terapija.
- (3) Aktivnosti radne terapije i fizikalne terapije koje se provode kao specifične dodatne aktivnosti provode se u vremenskom mjerilu od 60 minuta po jedinici usluge, a ostale aktivnosti iz stavka 2. ovoga članka provode se mjerilu iz članka 149. stavka 2. ovoga Pravilnika.

Članak 153.

- (1) Usluga individualne psihosocijalne podrške u obitelji, usluga individualne psihosocijalne podrške kod pružatelja usluga, te usluga grupne psihosocijalne podrške kod pružatelja usluga može se provoditi kao pojedinačna aktivnost ili kao više aktivnosti navedenih u Prilogu 1. – Katalog socijalnih usluga, uzimajući u obzir vremensko mjerilo po jedinici pružene aktivnosti iz članka 149. stavka 2. ovoga Pravilnika, te tjedni limit propisan člankom 83. stavkom 5. Zakona o socijalnoj skrbi.

Članak 154.

- (3) Iznimno, sukladno individualnim potrebama korisnika, pružatelj usluge u provedbi pojedine aktivnosti može odstupiti najviše 30% od vremenskog mjerila propisanog člankom 148., 149., 150., 151. i 152. stavka 3. ovoga Pravilnika.

3.4.2. Posebni uvjeti prostora

Članak 155.

- (1) Za pružanje usluga iz članka 104. i 105. ovoga Pravilnika koje se pružaju u prostoru pružatelja, osim usluga smještaja u obiteljskom domu i usluga organiziranog stanovanja, korisnicima koji se kreću uz pomoć pomagala za pokretljivost i korisnicima smanjene pokretljivosti pripadajuće hodne površine uz zgradu u pravilu trebaju biti u istoj razini, a ako nisu, moraju biti međusobno povezane elementima pristupačnosti, te omogućavati nesmetano kretanje korisnika koji se kreću uz pomoć pomagala za pokretljivost i korisnika smanjene pokretljivosti.
- (2) Ako se usluga smještaja u obiteljskom domu i usluga organiziranog stanovanja pruža korisnicima koje se kreću uz pomoć pomagala za pokretljivost i korisnicima smanjene

pokretljivosti, prostori zgrada u kojoj se pružaju usluge moraju biti međusobno povezani elementima pristupačnosti.

Članak 156.

- (1) Prostorije se, ovisno o aktivnostima koje se u njima organiziraju i koje čine zasebnu cjelinu, moraju u odnosu na drugu takvu cjelinu ili pojedine prostorije, radi lakše orijentacije, različito označiti bojom, slikom ili drugim odgovarajućim znakom.
- (2) Podovi u prostorijama objekata koji pružaju usluge korisnicima oštećena sluha moraju biti odgovarajuće akustično izolirani.
- (3) Jačina umjetne rasvjete u prostorijama za rad mora iznositi najmanje 180 luksa.
- (4) Za korisnika oštećena vida potrebno je osigurati neposredno osvjetljavanje njihovog radnog prostora.
- (5) U spavaonice se može smjestiti najviše do 5 korisnika, a površina spavaonica mora iznositi najmanje 6 m² po korisniku, odnosno 7 m² po korisniku koji se kreću uz pomoć pomagala za pokretljivost.
- (6) Površina prostorije u kojoj se pružaju usluge boravka mora iznositi najmanje 2 m² po korisniku.
- (7) Ukupna površina prostorija za održavanje osobne higijene mora iznositi najmanje 20 m² za skupinu od 15 korisnika, osim za usluge smještaja u obiteljskom domu i usluga organiziranog stanovanja.
- (8) Na svakih 10 korisnika mora se osigurati sanitarni čvor, osim za usluge organiziranog stanovanja.
- (9) Za svakog korisnika potrebno je osigurati prostor za odlaganje odjeće i obuće.
- (10) U blagovaonici treba osigurati uvjete za istovremenu nazočnost najmanje 50% pokretnih korisnika, a površina tog prostora treba iznositi najmanje 1 m² po pokretnom korisniku, odnosno najmanje 1,5 m² po korisniku koji se kreće uz pomoć pomagala za pokretljivost.
- (11) U zgradi ovisno o vrsti usluga treba osigurati prostorije za individualne i grupne aktivnosti.
- (12) Za svaku skupinu djece uzrasta od 3 do 7 godina, pružatelj usluga mora osigurati prostoriju za igru s najmanje 2 m² prostora po djetetu, te prostoriju za didaktički materijal, ležaljke i drugo, površine 6 m², osim za usluge smještaja u obiteljskom domu i usluge organiziranog stanovanja.

3.4.3. Posebni uvjeti opreme

Članak 157.

Pružatelj usluga mora osigurati minimum opreme i pomagala za njegu korisnika kao što su: termofori, vrećice za led, zračne blazine, irigatori, posude za umivanje, posude za stavljanje obloga, veliki umivaonik za umivanje u krevetu, vaga, invalidska kolica, nosila, servisna kolica i stolići, toplomjeri, tlakomjeri, plahte, pokrivači, gumirane plahte, čaše, hladnjaci, posude za mokrenje, sušila za kosu, brijaći aparat, gumene pregače, sredstva za dezinfekciju, te drugu opremu neophodnu ovisno o vrsti i stupnju oštećenja.

Članak 158.

- (1) Ležajevi u spavaonicama moraju biti širine 70 do 90 cm, duljine 150 do 200 cm i visine 40 do 60 cm (ovisno o dobi korisnika). Razmak između ležaja treba biti 60 do 80 cm. Najmanje 20% ležajeva mora imati zaštitne stranice, a ležajevi ne mogu biti postavljeni jedan iznad drugoga.

- (2) Za korisnike koji se kreću uz pomoć pomagala za pokretljivost razmak između ležajeva mora iznositi najmanje 120 cm. Najmanje 20% ležajeva moraju biti takvi da im se pojedini dijelovi mogu pomicati.
- (3) Za nepokretne korisnike potrebno je osigurati stolove za serviranje jela u krevetu, a ako je to potrebno, iznad ležaja ugrađuju se hvataljke.
- (4) U prostorima u kojem se pružaju usluge dnevnog boravka djece od 3 do 7 godina, potrebno je osigurati police za igračke i didaktičku opremu, sprave za igru djece, zidne panoe (ploče za crtanje, flanelograf i juta).
- (5) U prostoru za odlaganje odjeće i obuće potrebno je osigurati vješalice, police, te otvorene police za obuću.
- (6) U kupaonici treba osigurati specijalna kolica za prijevoz i dizalo za podizanje nepokretnih korisnika ili korisnika koji se kreću uz pomoć pomagala za pokretljivost, osim u obiteljskom domu i organiziranom stanovanju.
- (7) U prostoriji za održavanje osobne higijene na svakih 10 korisnika potrebno je osigurati najmanje jedan umivaonik i jedan tuš.
- (8) Za korisnike smanjene pokretljivosti i nepokretne korisnike mora se postaviti jedna kada s pristupom s tri strane ili jedna pokretna kada na svaku etažu, osim u obiteljskom domu i organiziranom stanovanju.
- (9) U spavaonici, kupaonici i sanitarnom čvoru za korisnike s težim oštećenjem potrebno je osigurati signalni uređaj vezan sa prostorijom za dežurstvo, osim u obiteljskom domu i organiziranom stanovanju.
- (10) Prostorije za rehabilitaciju moraju biti opremljene osnovnom opremom potrebnom za individualni i grupni rehabilitacijski rad s korisnicima, ovisno o vrsti i stupnju oštećenja.
- (11) U prostorije za djecu s teškoćama u razvoju te u prostorije za korisnike s intelektualnim oštećenjem, slabovidne i tjelesno oštećene osobe treba ugraditi luminiscentne prekidače.

3.4.4. Posebni uvjeti radnika

Članak 159.

Aktivnosti iz članka 115. ovoga Pravilnika mogu pružati izvršitelji koji zadovoljavaju sljedeće minimalne uvjete:

- njegovatelj – završena osnovna škola i tečaj za njegu
- rehabilitator – završen preddiplomski ili diplomski sveučilišni studij iz područja edukacijsko-rehabilitacijskih znanosti ili završen diplomski sveučilišni studij iz područja odgojnih znanosti, obrazovnih znanosti, pedagogije, logopedije ili kineziologije
- rehabilitator slušanja – završen diplomski sveučilišni studij logopedije ili fonetike
- logoped – završen diplomski sveučilišni studij logopedije
- kineziterapeut – završen preddiplomski ili diplomski sveučilišni studij kineziologije
- sportski instruktor – završen stručni studij trenerske struke
- glazbeni terapeut – završen preddiplomski ili diplomski sveučilišni studij glazbene pedagogije/glazbene umjetnosti
- glazbeni instruktor – završeno srednjoškolsko glazbeno obrazovanje
- likovni terapeut – završen preddiplomski ili diplomski sveučilišni studij likovne pedagogije/likovne umjetnosti
- likovni instruktor – završeno srednjoškolsko obrazovanje primijenjenih umjetnosti
- socijalni radnik – završen preddiplomski ili diplomski sveučilišni studij socijalnog rada
- psiholog – završen preddiplomski ili diplomski sveučilišni studij psihologije
- socijalni pedagog – završen preddiplomski ili diplomski sveučilišni studij socijalne pedagogije

- odgajatelj – završen preddiplomski ili diplomski sveučilišni studij iz područja edukacijsko-rehabilitacijskih znanosti ili završen diplomski sveučilišni studij iz područja odgojnih znanosti, obrazovnih znanosti, pedagogije, logopedije ili kineziologije
- instruktor znakovnog jezika – završen preddiplomski ili diplomski sveučilišni studij iz područja edukacijsko-rehabilitacijskih znanosti ili završen diplomski sveučilišni studij iz područja odgojnih znanosti, obrazovnih znanosti, pedagogije, logopedije ili kineziologije
- terapeut senzorne integracije – završen preddiplomski ili diplomski sveučilišni studij iz područja edukacijsko-rehabilitacijskih znanosti
- radni terapeut – završen stručni studij radne terapije
- medicinska sestra/tehničar – završen stručni studij sestринства ili srednjoškolsko obrazovanje za medicinsku sestru/tehničara
- fizioterapeut – stručni studij fizioterapije ili srednjoškolsko obrazovanje za fizioterapeuskog tehničara
- radni instruktor – srednjoškolsko obrazovanje ili stručni studij ili preddiplomski ili diplomski sveučilišni studij iz odgovarajućeg područja aktivnosti
- pratitelj-nosač – osnovnoškolsko obrazovanje
- dostavljač obroka – osnovnoškolsko obrazovanje i položen vozački ispit B-kategorije
- gerontodomaćica – osnovnoškolsko obrazovanje
- pomoćni radnik – osnovnoškolsko obrazovanje
- asistent u organiziranom stanovanju – osnovnoškolsko obrazovanje i tečaj za njegu.

Članak 160.

Za poslove za koje je potrebno donošenje zajedničke odluke više stručnjaka, potrebno je osnovati stručni tim između zaposlenih stručnih radnika.

Članak 161.

Pružatelj usluge smještaja, sukladno specifičnim potrebama pojedine korisničke skupine, osigurava pružanje zdravstvenih usluga liječnika specijalista kao vanjskog suradnika.

3.5. Starije osobe i teško bolesne odrasle osobe

3.5.1. Djelatnost i vrsta usluga

Članak 162.

Djelatnost pružatelja usluga za starije osobe ostvaruje se pružanjem sljedećih vrsta usluga:

1. usluga smještaja
2. usluga smještaja u obiteljskom domu
3. usluga poludnevnog boravka
4. usluga cjelodnevnog boravka
5. usluga pomoći u kući
6. usluga organiziranog stanovanja u stambenim jedinicama.

Članak 163.

Djelatnost pružatelja usluga za teško bolesne odrasle osobe ostvaruje se pružanjem sljedećih vrsta usluga:

1. usluga smještaja
2. usluga smještaja u obiteljskom domu.

Članak 164.

Djelatnost pružatelja usluga za starije osobe ostvaruje se pružanjem jedne ili više vrsta usluga iz članka 162. ovoga Pravilnika.

Članak 165.

Ako se za pružanje usluga iz članka 162. točke 1., 3., 4., 5. i 6. ovoga Pravilnika osniva dom socijalne skrbi, osniva se kao:

1. dom za starije osobe
2. dnevni centar za starije osobe.

Dom za starije osobe pruža usluge iz članka 162. točke 1., 3., 4. i 6. ovoga Pravilnika, a može pružati i usluge iz članka 162. točke 5. ovoga Pravilnika.

Dnevni centar za starije osobe pruža usluge iz članka 162. točke 3. i 4. ovoga Pravilnika, a može pružati i usluge iz članka 162. točke 5. ovoga Pravilnika.

Članak 166.

Ako se za pružanje usluga iz članka 162. točke 5. ovoga Pravilnika osniva ustanova socijalne skrbi, osniva se kao centar za pomoć u kući.

Članak 167.

Ako se za pružanje usluga iz članka 163. točke 1. osniva dom socijalne skrbi, osniva se kao dom za njegu.

Članak 168.

Centar za pružanje usluga u zajednici iz članka 63. ovoga Pravilnika starijim osobama i teško bolesnim odraslim osobama u pravilu pruža usluge iz članka 162. točke 3., 4., 5. i 6., ovoga Pravilnika, a iznimno može pružati i usluge iz članka 162. točke 1. i 163. točke 1. ovoga Pravilnika.

Članak 169.

Fizička osoba pruža usluge iz članka 162. točke 2. ovoga Pravilnika, a može pružati usluge iz članka 162. točke 3. i 4. ovoga Pravilnika.

Članak 170.

(1) Za pružanje usluga iz članka 163. točke 1. ovoga Pravilnika pružatelj usluge može svoju djelatnost obavljati pod nazivom centar za njegu.

(2) Fizička osoba može pružati usluge iz članka 163. točke 2. ovoga Pravilnika.

Članak 171.

(1) Intenzitet pružene usluge starijim osobama i teško bolesnim odraslim osobama ovisi o vrsti usluge, potrebama korisnika odnosno funkcionalnoj sposobnosti i zdravstvenom stanju korisnika, a određuje ga intenzitet aktivnosti unutar usluge (usluga se sastoji od više aktivnosti).

(2) Usluga smještaja i usluga smještaja u obiteljskom domu starijim osobama i teško bolesnim odraslim osobama pruža se sljedećim intenzitetom:

– prvi stupanj usluge pruža se funkcionalno neovisnom korisniku koji samostalno zadovoljava svoje potrebe, a iz zdravstvenog stanja se može zaključiti da mu pomoć druge osobe nije potrebna (samo za usluge iz članka 162. točka 1. i 2. ovoga Pravilnika)

– drugi stupanj usluge pruža se djelomično ovisnom korisniku kojemu je potrebna pripomoć pri zadovoljenju osnovnih potreba

– treći stupanj usluge pruža se funkcionalno ovisnom korisniku kojem je potrebna pomoć druge osobe u zadovoljenju svih potreba u punom opsegu

– četvrti stupanj usluge pruža se funkcionalno ovisnom korisniku kojem je zbog Alzheimerove demencije ili drugih demencija (srednji/srednje teški stadij bolesti) potrebna pomoć i nadzor druge osobe u zadovoljenju svih potreba u punom opsegu (samo za usluge iz članka 162. točka 1. ovoga Pravilnika).

(3) Usluge boravka starijim osobama pružaju se u sljedećem intenzitetu:

– prvi stupanj usluge pruža se funkcionalno neovisnom korisniku koji samostalno zadovoljava svoje potrebe, samostalno ili uz pomoć članova obitelji dolazi i vraća se kući

– drugi stupanj usluge pruža se funkcionalno ovisnom korisniku kojem je zbog starosti ili Alzheimerove demencije ili drugih demencija (srednji/srednje teški stadij bolesti) potrebna pomoć i nadzor druge osobe u zadovoljenju potreba.

(4) Usluge organiziranog stanovanja u stambenim jedinicama starijim osobama pružaju se funkcionalno neovisnim starijim osobama koje samostalno zadovoljavaju svoje potrebe (prvi stupanj usluge).

Članak 172.

Usluge iz članka 162. i 163. ovoga Pravilnika za starije osobe i teško bolesne odrasle osobe mogu obuhvaćati sljedeće aktivnosti: brigu o zdravlju, njegu, fizikalnu terapiju, socijalni rad, aktivno provođenje vremena i radne aktivnosti, organiziranje prehrane u kući korisnika, obavljanje kućnih poslova u kući korisnika, održavanje osobne higijene u kući korisnika, uređenje okućnice i tehničkih poslova u kući korisnika, te aktivnosti podrške u organiziranom stanovanju.

Članak 173.

(1) Briga o zdravlju za korisnike usluge smještaja i usluge smještaja u obiteljskom domu uz određeni intenzitet usluge uključuje:

– korisnicima prvog stupnja usluge u sklopu aktivnosti osigurava se promatranje korisnikova stanja, pomoć pri nabavi lijekova, pomoć pri ostvarivanju prava na usluge primarne zdravstvene zaštite i specijalističke preglede, kontrola vitalnih funkcija po potrebi, vođenje dokumentacije u svezi brige o zdravlju

– korisnicima drugog stupnja usluge u sklopu aktivnosti uz sadržaj iz prvog stupnja dodatno se osigurava podjela i briga o uzimanju terapije, kontrola vitalnih funkcija najmanje jednom tjedno, pratnja pri ostvarivanju usluga primarne zdravstvene zaštite i specijalističke zdravstvene zaštite, ako se to ne može osigurati uz pomoć članova obitelji ili na drugi način

– korisnicima trećeg stupnja u sklopu aktivnosti uz sadržaj iz prvog stupnja dodatno se osigurava kontinuirano praćenje fizičkog i psihičkog stanja te zadovoljavanje osnovnih životnih potreba korisnika (disanje, unos hrane i tekućine, kretanje, odmor i spavanje), promatranje korisnikovog stanja u svrhu utvrđivanja potreba za zdravstvenom njegom, planiranje zdravstvene njege, provođenje planiranih postupaka zdravstvene njege i provjere uspješnosti zdravstvene njege, sudjelovanje u pripremi i provođenju jednostavnih medicinsko-tehničkih zahvata, primjena peroralne i parenteralne terapije prema uputi liječnika, nabavka lijekova i briga o terapiji, kontrola izlučevina, kontrola vitalnih funkcija najmanje jednom u dva dana, te po potrebi. Korisnicima trećeg stupnja osigurava se i pratnja pri ostvarivanju usluga primarne zdravstvene zaštite i specijalističke zdravstvene usluge, ako se to ne može osigurati uz pomoć članova obitelji ili na drugi način

– korisnicima četvrtog stupnja u sklopu aktivnosti uz sadržaj iz trećeg stupnja dodatno se osigurava nadzor nad cjelokupnim funkcioniranjem.

(2) Brigu o zdravlju iz stavka 1. ovoga članka provodi medicinska sestra/tehničar i glavna medicinska sestra.

Članak 174.

(1) Njega za korisnike usluge smještaja, usluge smještaja u obiteljskom domu i usluge boravka uključuje:

- korisnicima prvog stupnja usluge u sklopu aktivnosti osigurava se pomoć u održavanju osobne higijene samo u zdravstveno opravdanim slučajevima, najduže 2 tjedna u kontinuitetu
- korisnicima drugog stupnja usluge u sklopu aktivnosti osigurava se pripomoć u odijevanju i svlačenju, održavanju osnovne higijene (za korisnike usluge smještaja i smještaja u obiteljskom domu pripomoć kod kupanja 1 tjedno uz obavezno pranje kose, uređivanje noktiju i brijanje), pripomoć kod promjene položaja, pratnja pri ostvarivanju usluga primarne zdravstvene zaštite i specijalističke zdravstvene zaštite, ako se to ne može osigurati uz pomoć članova obitelji ili na drugi način
- korisnicima trećeg stupnja usluge u sklopu aktivnosti osigurava se svakodnevno pomoć pri održavanju osobne higijene, promjeni položaja, kupanju, oblačenju, svlačenju, hranjenju, kontroli i pomoći kod uzimanja tekućine. Korisnicima trećeg stupnja usluge osigurava se i pratnja pri ostvarivanju usluga primarne zdravstvene zaštite i specijalističke zdravstvene zaštite, ako se to ne može osigurati uz pomoć članova obitelji ili na drugi način
- korisnicima četvrtog stupnja usluge u sklopu aktivnosti uz sadržaj iz trećeg stupnja dodatno se osigurava nadzor nad cjelokupnim funkcioniranjem.

(2) Njegu iz stavka 1. ovoga članka provodi njegovateljica.

Članak 175.

(1) Fizikalna terapija za korisnike smještaja obuhvaća: procjenu korisnikova stanja i utvrđivanje funkcionalnog statusa, planiranja, prevenciju oštećenja, funkcionalnih ograničenja, nesposobnosti i ozljeda te unapređenje i održavanje zdravlja (vježbe usmjerene na povećanje izdržljivosti, poboljšanje koordinacije pokreta, održavanje i povećanje opsega te brzine pokreta, korekcija položaja tijela, sprečavanje komplikacija dugotrajnog ležanja), provođenje fizikalne terapije po preporuci specijalista fizijatra kao što su manualna terapija, terapijske vježbe, primjena fizioloških agensa, mehaničke procedure, funkcionalni trening, te rekreacijske aktivnosti.

(2) Ovisno o funkcionalnoj sposobnosti korisnika fizikalna terapija pruža se:

- korisnicima prvog stupnja usluge osigurava se uključivanje u grupne vježbe jedan puta tjedno
- korisnicima drugog stupnja usluge osiguravaju se individualne vježbe s korisnikom jednom u dva tjedna te grupne vježbe jedan puta tjedno
- korisnicima trećeg stupnja usluge osiguravaju se individualne vježbe dva puta tjedno.

(3) Fizikalnu terapiju iz stavka 1. i 2. ovoga članka provodi fizioterapeut.

Članak 176.

(1) Socijalni rad za korisnike smještaja i boravka uključuje: prihvata i upoznavanje korisnika s novom sredinom, te pomoć pri uključivanju, praćenje razdoblja adaptacije, pomoć pri rješavanju konfliktnih i drugih kriznih situacija, suradnja s obitelji korisnika, savjetodavni rad i podrška korisniku i članovima obitelji, organiziranje i suradnja u organiziranju aktivnog provođenja vremena korisnika, rad sa stručnim i pomoćnim radnicima koji dolaze u kontakt s korisnicima u cilju učenja o specifičnostima rada i ophođenja sa starijim osobama, prikupljanje dokumentacije vezane za prijam, vođenje evidencije i davanje izvješća o korisnicima.

(2) Socijalni rad iz stavka 1. ovoga članka provodi socijalni radnik.

Članak 177.

(1) Aktivno provođenje vremena za korisnike smještaja i boravka uključuje: aktivnosti za poboljšanje funkcionalnih sposobnosti, sportske i rekreacijske aktivnosti primjerene dobi,

kreativne radionice, prigodne kulturne programe, odlaske u kazalište, kino, na izlet, posjet kulturnim događajima, prigodna druženja s korisnicima drugih pružatelja usluga, prigodna druženja s pripadnicima mlađe generacije i dr.

(2) Ovisno o funkcionalnoj sposobnosti korisnika aktivno provođenje vremena i radne aktivnosti osiguravaju se:

– korisnicima prvog stupnja usluge organizira se aktivno provođenje vremena u skladu s njihovim željama pri čemu se očekuje da se samostalno uključuju u ponuđene sadržaje

– korisnicima drugog stupnja usluge organizira se pripomoć pri uključivanju u različite aktivnosti (pripomoć u dolasku, odlasku i dr.)

– korisnicima trećeg i četvrtog stupnja osigurava se uključivanje u prilagođene sadržaje aktivnog provođenja vremena uz pomoć i nadzor stručnog osoblja ako to dozvoljavaju zdravstvene mogućnosti korisnika.

(3) Aktivno provođenje vremena iz stavka 1. i 2. ovoga članka provodi stručni suradnik.

Članak 178.

(1) Organiziranje prehrane u kući korisnika obuhvaća: nabavu i dostavu gotovih obroka u kuću.

(2) Organiziranje prehrane u kući korisnika iz stavka 1. ovoga članka provodi dostavljač obroka.

Članak 179.

(1) Obavljanje kućnih poslova u kući korisnika obuhvaća: nabavu živežnih namirnica, pomoć u pripremanju obroka, pranje posuđa, pospremanje stana, donošenje vode, ogrjeva i slično, organiziranje pranja i glačanja rublja, nabava lijekova i drugih potrepština.

(2) Obavljanje kućnih poslova u kući korisnika iz stavka 1. ovoga članka provodi gerontodomaćica.

Članak 180.

(1) Održavanje osobne higijene u kući korisnika obuhvaća: pomoć u oblačenju i svlačenju, u kupanju i obavljanju drugih higijenskih potreba, zadovoljavanje drugih svakodnevnih potreba.

(2) Održavanje osobne higijene u kući korisnika iz stavka 1. ovoga članka provodi gerontodomaćica.

Članak 181.

(1) Uređenje okućnice i tehnički poslovi u kući korisnika obuhvaćaju: cijepanje drva, košnju trave uže okućnice, čišćenje snijega i obavljanje sitnih popravaka u kući koji ne zahtijevaju specifična stručna znanja.

(2) Uređenje okućnice i tehnički poslovi u kući korisnika iz stavka 1. ovoga članka provodi pomoćni radnik.

Članak 182.

(1) Aktivnosti podrške u organiziranom stanovanju mogu uključivati: spremanje i čišćenje stana, te obavljanje drugih kućanskih poslova, obavljanje poslova nabavke i kupovine, pranje i glačanje rublja, pomoć u pripremanju obroka ili dostava gotovih obroka, njega i održavanje osobne higijene, briga o zdravlju, fizikalna terapija, usluge socijalnog rada i radne aktivnosti, organiziranje prijevoza, te druge usluge kojima se zadovoljavaju potrebe starijih osoba (frizer, pediker i sl.).

(2) Aktivnosti podrške u organiziranom stanovanju iz stavka 1. ovoga članka pružatelj usluga može povjeriti ovlaštenim pravnim ili fizičkim osobama ili ih osigurati na drugi način.

Članak 183.

- (1) Pojedine aktivnosti iz članka 172. ovoga Pravilnika koje se pružaju u okviru usluge pomoći u kući provode se u sljedećem vremenskom mjerilu po jedinici pružene aktivnosti:
- organiziranje prehrane u kući korisnika pruža se 15 minuta
 - obavljanje kućnih poslova u kući korisnika pruža se 60 minuta
 - održavanje osobne higijene u kući korisnika pruža se 60 minuta
 - uređenje okućnice i tehnički poslovi u kući korisnika pruža se 60 minuta.
- (2) Iznimno, sukladno individualnim potrebama korisnika, pružatelj usluge u provedbi pojedine aktivnosti može odstupiti najviše 30% od vremenskog mjerila propisanog stavkom 1. ovoga članka.

3.5.2. Posebni uvjeti prostora

Članak 184.

- (1) Najmanje 70% ukupnog smještajnog kapaciteta treba biti namijenjeno korisnicima drugog i trećeg stupnja usluge.
- (2) Spavaonica za korisnike prvog stupnja usluge može imati najviše četiri ležaja, odnosno tri ležaja u obiteljskom domu, a površina spavaonice treba iznositi najmanje 6 m² po korisniku.
- (3) Spavaonica za korisnike drugog i trećeg stupnja usluge može imati najviše tri ležaja, a površina spavaonice treba biti najmanje 7 m² po korisniku.
- (4) Pružatelj usluge mora osigurati prostoriju za medicinsku sestru.
- (5) Blagovaonica može imati jednu ili više prostorija sa stolovima i stolicama koje omogućavaju istovremeno blagovanje za najmanje 50% korisnika prvog i drugog stupnja usluge.
- (6) Površina blagovaonice treba iznositi najmanje 1 m² po korisniku prvog i drugog stupnja usluge.
- (7) Uz blagovaonicu je potrebno osigurati sanitarni čvor.
- (8) Na svakoj etaži potrebno je osigurati zajedničku prostoriju za obavljanje osobne higijene, ako pristup kupaonici nije osiguran uz svaku spavaonicu.
- (9) Ukupna površina prostorija za dnevni odmor treba iznositi najmanje 1 m² po korisniku.
- (10) Površina prostora za aktivno provođenje vremena i radne aktivnosti treba iznositi 2 m² po korisniku, te treba omogućavati istovremeno sudjelovanje u aktivnostima za najmanje 30% korisnika. Ako pružatelj usluge nema odgovarajući prostor, za ovu namjenu može se koristiti prostor blagovaonice ili prostorija za dnevni odmor.
- (11) Prostorija za fizikalnu terapiju treba imati površinu od najmanje 16 m².
- (12) Na svakih 50 korisnika potrebno je osigurati 1 čajnu kuhinju.
- (13) Površina prostorije za odlaganje, pranje i dezinfekciju noćnih posuda mora biti najmanje 6 m².
- (14) Odredba stavka 1., 4., 7., 10., 11., 12., 13. i 14. ovoga članka ne odnosi se na pružanje usluga organiziranog stanovanja i usluga u obiteljskom domu.

Članak 185.

- Za pružanje usluga osobama oboljelim od Alzheimerove demencije i drugih demencija (srednji/srednje teški stadij bolesti) potrebno je osigurati sljedeće uvjete:
- u jednoj smještajnoj jedinici može biti najviše 20 korisnika
 - unutarnji i vanjski prostor zgrade mora omogućiti nesmetano i sigurno kretanje smještenih korisnika

- smještajna jedinica čini cjelinu koja se mora sastojati od spavaonica, blagovaonice, prostorije za dnevni odmor koja se ujedno može koristiti i za aktivno provođenje vremena i radne aktivnosti, prostorija za održavanje osobne higijene, te prostora za radnike
- spavaonice mogu imati najviše dva ležaja, a površina spavaonice treba biti najmanje 7 m² po korisniku. Od ukupnog broja spavaonica najmanje dvije spavaonice trebaju biti jednokrevetne
- u jednoj smještajnoj jedinici treba osigurati najmanje 3 sanitarna čvora i najmanje 3 tuša
- ukupna površina prostorija za aktivno provođenje vremena i radne aktivnosti treba iznositi najmanje 2 m² po korisniku
- vrata u smještajnoj jedinici trebaju biti izrađena od materijala koji sprječava mogućnosti od ozljeđivanja. Na zajedničkim prostorijama (prostorija za dnevni odmor, blagovaonica) u pravilu se ne ugrađuju vrata zbog lakšeg kretanja korisnika
- unutarnje uređenje mora osiguravati poticaje za orijentaciju.

Članak 186.

U okviru usluge smještaja iz članka 162. točke 1. i 2. ovoga Pravilnika i članka 163. točke 1. i 2. ovoga Pravilnika obroci se poslužuju na sljedeći način:

- korisnicima prvog i drugog stupnja usluge obroci se poslužuju u blagovaonici
- korisnicima trećeg i četvrtog stupnja usluge obroci se poslužuju u spavaonici i blagovaonici.

Članak 187.

- (1) Za pružanje usluga pomoći u kući pružatelj usluge obvezan je osigurati prostor za odlaganje radne odjeće i obuće radnika, prostor za odlaganje aparata, pribora i sredstava za pranje, čišćenje i dezinfekciju, prostor za čiste i nečiste posude za dostavu obroka.
- (2) Za provođenje aktivnosti organiziranja prehrane koja uključuje i pripremu obroka izvan stana/kuće korisnika potrebno je osigurati kuhinju, skladišni prostor i druge pomoćne prostorije sukladno važećim standardima.
- (3) Za provođenje aktivnosti pranja i glačanja rublja izvan stana/kuće korisnika potrebno je osigurati zasebne prostorije za odlaganje nečistog i čistog rublja, te prostor za pranje i glačanje rublja.

Članak 189.

- (1) Usluge organiziranog stanovanja u stambenim jedinicama iz članka 162. točke 6. ovoga Pravilnika mogu se pružati u svim stambenim jedinicama propisanim u članku 15. ovoga Pravilnika.
- (2) Stambena jedinica apartmanskog tipa sastoji se od funkcionalno povezanih prostorija (predprostor s garderobom, kupaonica sa zahodom s mogućnošću odjeljivanja, prostor kuhinje koji omogućuje objedovanje, spavaonica, prostor za dnevni odmor).
- (3) Spavaonica i prostor za dnevni odmor ili kuhinja i prostor za dnevni odmor mogu činiti jednu cjelinu s time da veličina prostora omogućava funkcionalnu podjelu.

3.5.3. Posebni uvjeti opreme

Članak 190.

- (1) Ležaj u spavaonici treba biti veličine 90 × 200 cm i visine 50 do 60 cm s razmakom između ležajeva najmanje 60 do 80 cm.
- (2) Ležajevi za korisnike trećeg stupnja usluge moraju biti s električnim mehanizmom za podizanje i spuštanje, te antidekubitalnim madracem ako to zahtijevaju zdravstvene indikacije. Mjesto postavljenja ležaja mora odgovarati zahtjevima njege. Razmak između ležajeva treba iznositi najmanje 120 cm.

- (3) Za pružanje usluga korisnicima trećeg stupnja potrebno je osigurati stolove za serviranje obroka u krevetu.
- (4) Za pružanje usluga korisnicima trećeg stupnja iznad kreveta potrebno je ugraditi hvataljke.
- (5) Spavaonice za korisnike trećeg stupnja potrebno je opremiti stolom i stolcem s rukohvatima te pomagalicama za pomoć pri kretanju ovisno o stupnju pokretnosti korisnika.
- (6) Prostor za obavljanje osobne higijene za korisnike prvog i drugog stupnja treba imati najmanje 1 sanitarni čvor na 8 korisnika i najmanje 1 tuš na 10 korisnika, ako nije isto osigurano uz svaku spavaonicu.
- (7) Prostorija za obavljanje osobne higijene za korisnike trećeg stupnja treba imati najmanje 1 sanitarni čvor prilagođen potrebama korisnika i 1 tuš na 10 korisnika, ako nije isto osigurano uz svaku spavaonicu.
- (8) Opremu zajedničke prostorije za obavljanje osobne higijene čini 1 kada kojoj je moguć pristup s tri strane ili 1 mobilna kada, kolica za prijevoz korisnika i dizalo za podizanje nepokretnih korisnika ili korisnika smanjene pokretljivosti.
- (9) U hodniku, kupaonici i sanitarnom čvoru trebaju se ugraditi rukohvati.
- (10) U spavaonice, kupaonice i sanitarne čvorove trebaju se ugraditi dojavni uređaji povezani s prostorijom za dežurstvo.
- (11) Opremu prostorije za medicinsku sestru treba činiti stol, stolac, ormar za odlaganje dokumentacije, sef za pohranjivanje psihofarmaka, stol za pregled, sterilizator, tlakomjer.
- (12) Za pružanje njege korisnicima, ovisno o vrsti usluge treba osigurati minimum opreme i pomagala za njegu korisnika kao što su: termofor, vrećice za led, irigator, posude za umivanje, bubrežaste zdjelice, posude za stavljanje obloga, veliki umivaonik za umivanje u krevetu, vaga, invalidska kolica, nosila, toplomjeri, plahte, pokrivači, gumirana plahta, čaše, hladnjak, posude za mokrenje, pljuvačnice, sušila za kosu, brijaći aparati, pregače od nepropusnog platna, sterilizator, kolica za njegu i previjanje, koševi za odlaganje nečistog rublja, koševi za odlaganje nečistih pelena i uložaka.
- (13) Opremu prostora za aktivno provođenje vremena i radne aktivnosti čine stol, stolci, ormarići, te ostali pribor.
- (14) Prostorija za fizikalnu terapiju treba biti opremljena: ležajevima za vježbanje, strunjačama, štapovima za vježbe, ogledalom za vježbe, utezima od 1,5-3 kg za ruke i noge, elastičnim širokim trakama za vježbanje, stolićem za aparate, umivaonikom, paravanima, te ostalim pomoćnim sredstvima i pomagalicama za fizikalnu terapiju.
- (15) Odredba stavka 8., 10., 11. i 14. ovoga članka ne odnosi se na pružanje usluga organiziranog stanovanja i usluga u obiteljskom domu.

Članak 191.

Za osobe oboljele od Alzheimerove demencije i drugih demencija (srednji/srednje teški stadij bolesti), uz uvjete opreme iz članka 190. ovoga Pravilnika dodatno moraju biti zadovoljeni i sljedeći uvjeti:

- ležajevi iz članka 190. stavka 2. ovoga Pravilnika moraju biti postavljeni tako da omogućuju pristup s tri strane te moraju imati mogućnost podizanja zaštitne ograde
- prostorije trebaju biti opremljene namještajem koji treba biti ergonomski oblikovan i zaobljenih uglova
- didaktički materijal treba biti prilagođen potrebama korisnika
- na ulazu u smještajnu jedinicu potrebno je ugraditi sigurnosna vrata, te elektroničke uređaje koji omogućavaju sigurnost kretanja korisnika; dojavni alarm mora biti ugodan i prigušen; prozori također trebaju imati sigurnosne brave za zatvaranje
- sve utičnice za struju potrebno je zaštititi.

Članak 192.

- (1) Prostorije u kojima se pružaju usluge cjelodnevnog ili poludnevnog boravka trebaju biti opremljene dovoljnim brojem stolova i stolaca, policama za knjige, ormarićima, televizorom, glazbenim uređajem i društvenim igrama.
- (2) Prostor za dnevni odmor korisnika treba biti opremljen s ležajevima za svakog korisnika na cjelodnevnom boravku.
- (3) Prostor za održavanje osobne higijene treba biti opremljen sanitarnim čvorom, umivaonikom i tušem.
- (4) U hodnicima, sanitarnom čvoru i kupaonici trebaju se ugraditi rukohvati.
- (5) Prostor za odlaganje odjeće i obuće korisnika treba biti opremljen potrebnim brojem ormara s mogućnošću zaključavanja.

Članak 193.

- (1) Prostorije namijenjene pripremi i organizaciji usluge pomoći u kući moraju biti opremljene na sljedeći način:
 - prostor za odlaganje radne odjeće, obuće i drugih osobnih stvari radnika potrebno je opremiti ormarima, vješalicama i policama
 - prostorije za pripremanje i kuhanje hrane mora biti opremljena prema HACCP standardu, ako pružatelj usluge provodi ove aktivnosti
 - prostorija za pranje i glačanje rublja treba imati odgovarajuću opremu za pranje, sušenje i glačanje postelnog rublja i odjeće korisnika, prostor za odlaganje nečistog rublja treba imati spremnike, a prostor za odlaganje čistog rublja treba biti opremljen policama
 - prostor za odlaganje aparata, pribora i sredstava za čišćenje, pranje i dezinfekciju, te prostor za čiste i nečiste posude za dostavu obroka treba biti opremljen ormarima ili policama
 - u prostoru pružatelja usluga pomoći u kući mora se osigurati minimum opreme i pomagala kao što su: termos posude s hermetičkim zatvaranjem za dostavu gotovih obroka u kuću, stolić za serviranje hrane u krevetu, prikladne vrećice za nabavu živežnih namirnica, posude za donošenje vode i pranje posuđa, higijenske posude za održavanje osobne higijene korisnika i sredstva za pranje i kupanje, sušila za kosu, pribor za češljanje i manikuru, aparate za brijanje, sklopive daske za glačanje rublja i glačala, usisavače, metle, higijenske rukavice i drugi pribor i sredstva za održavanje higijene prostorija, pranje rublja i posuđa.
- (2) U dogovoru s korisnikom, pružatelj usluge pomoći u kući koristi korisnikovu opremu i pomagala.
- (3) Za dostavu gotovih obroka korisniku pružatelj usluge mora osigurati dostavno vozilo.

3.5.4. Posebni uvjeti radnika

Članak 194.

- Aktivnosti iz članka 172. ovoga Pravilnika mogu pružati izvršitelji koji zadovoljavaju sljedeće minimalne uvjete:
- socijalni radnik – završen preddiplomski ili diplomski sveučilišni studij socijalnog rada
 - stručni suradnik – završen preddiplomski ili diplomski sveučilišni studij društvenog ili humanističkog usmjerenja, završen stručni studij radne terapije
 - glavna medicinska sestra – završen stručni studij sestrinstva
 - medicinska sestra – završeno srednjoškolsko obrazovanje za medicinsku sestru/tehničara
 - fizioterapeut – završeno srednjoškolsko obrazovanje za fizioterapeutskog tehničara
 - njegovateljica – završeno osnovnoškolsko obrazovanje i tečaj za njegu
 - gerontodomačica – završeno osnovnoškolsko obrazovanje
 - pomoćni radnik – završeno osnovnoškolsko obrazovanje.

Članak 195.

- (1) Pružatelj usluge smještaja iz članka 162. točka 1. ovoga Pravilnika i članka 163. točka 1. ovoga Pravilnika obavezan je osigurati glavnu medicinsku sestru koja je zadužena za organizaciju i koordinaciju provođenja aktivnosti brige o zdravlju i njege, te fizikalne terapije.
- (2) Medicinska sestra iz stavka 1. ovog članka uračunata je u mjerilo potrebnog broja izvršitelja iz Priloga I. ovoga Pravilnika.

Članak 196.

Pružatelj usluga smještaja za osobe oboljele od Alzheimerove bolesti i drugih demencija, mora osigurati pružanje usluga liječnika specijalista psihijatra kao vanjskog suradnika.

3.6. Osobe ovisne o alkoholu, drogama, kockanju i drugim oblicima ovisnosti

3.6.1. Djelatnost i vrsta usluga

Članak 197.

(1) Djelatnost pružatelja usluga osobama ovisnim o alkoholu, drogama, kockanju i drugim oblicima ovisnosti ostvaruje se pružanjem sljedećih vrsta usluga:

1. usluga smještaja
2. usluga organiziranog stanovanja
3. usluga individualne psihosocijalne podrške
4. usluga grupne psihosocijalne podrške
5. usluga savjetovanja i pomaganja obitelji.

(2) Djelatnost pružatelja usluga osobama ovisnim o alkoholu, drogama, kockanju i drugim oblicima ovisnosti ostvaruje se pružanjem jedne ili više vrsta usluga iz stavka 1. ovog članka.

Članak 198.

(1) Usluge iz članka 197. stavka 1. točke 1., 2., 3. i 4. ovoga Pravilnika pružaju se odraslim osobama ovisnim o alkoholu, drogama, kockanju i drugim oblicima ovisnosti kojima je nakon medicinskog liječenja prema procjeni zdravstvene službe i mišljenja centra za socijalnu skrb potrebna psihosocijalna rehabilitacija prema utvrđenom programu u svrhu društvene reintegracije rehabilitirane osobe.

(2) Usluga iz članka 197. stavka 1. točke 5. ovoga Pravilnika pruža se odraslim osobama ovisnim o alkoholu, drogama, kockanju i drugim oblicima ovisnosti kojima je potrebno savjetovanje i informiranje o mogućnostima medicinskog ili drugog oblika liječenja ovisnosti.

(3) Usluge iz članka 197. stavka 1. točke 1., 3., 4. i 5. ovoga Pravilnika mogu se pod uvjetima iz stavka 1. i 2. ovog članka pružati i djeci ovisnoj o alkoholu, drogama, kockanju i drugim oblicima ovisnosti s navršenih 16 i više godina.

Članak 199.

Usluge iz članka 197. ovoga Pravilnika pružaju se kao usluge u terapijskoj zajednici, a mogu ih pružati dom socijalne skrbi, centar za pružanje usluga u zajednici i druga pravna osoba.

Članak 200.

Centar za pružanje usluga u zajednici iz članka 63. ovoga Pravilnika osobama ovisnim o alkoholu, drogama, kockanju i drugim oblicima ovisnosti u pravilu pruža usluge iz članka 197. točke 2., 3., 4. i 5. ovoga Pravilnika, a iznimno može pružati i usluge iz članka 197. točke 1. ovoga Pravilnika.

Članak 201.

(1) Intenzitet pružanja usluga osobama ovisnim o alkoholu, drogama, kockanju i drugim oblicima ovisnosti na smještaju i organiziranom stanovanju ovisi o potrebama korisnika utvrđenih programom rehabilitacije, odnosno o stupnju sposobnosti kontrole nad vlastitim ponašanjem i stupnju društvene funkcionalnosti.

(2) Prvi stupanj usluge pruža se nakon medicinskog liječenja osobama čija je sposobnost kontrole nad vlastitim ponašanjem znatno smanjena i čija je društvena funkcionalnost na niskoj razini.

(3) Drugi stupanj usluge pruža se osobama koje su kroz prvi stupanj usluge postigle povećanje sposobnosti kontrole nad vlastitim ponašanjem i viši stupanj društvene funkcionalnosti.

(4) Prvi stupanj usluge pruža se u pravilu u okviru usluge smještaja, a drugi stupanj u okviru usluge organiziranog stanovanja.

Članak 202.

(1) Usluga smještaja odraslim osobama ovisnim o alkoholu, drogama, kockanju i drugim oblicima ovisnosti pružaju se dok postoje razlozi za uključivanjem korisnika u programe rehabilitacije, u prvom stupnju usluge u pravilu do 2 godine, te u drugom stupnju usluge do 1 godine.

(2) Usluga smještaja djeci ovisnoj o alkoholu i drogama, kockanju i drugim oblicima ovisnosti pružaju se dok postoje razlozi za uključivanjem korisnika u programe rehabilitacije, u prvom stupnju usluge u pravilu do 1 godine.

(3) Usluga organiziranog stanovanja odraslim osobama ovisnim o alkoholu, drogama, kockanju i drugim oblicima ovisnosti pružaju se dok postoje razlozi za uključivanjem korisnika u programe rehabilitacije, u drugom stupnju usluge u pravilu do 1 godine.

Članak 203.

Usluge savjetovanja i pomaganja obitelji osobama ovisnim o alkoholu, drogama, kockanju i drugim oblicima ovisnosti i članovima njihove obitelji pružaju se u trajanju od najdulje 5 tjedana, pri čemu ne više od 60 minuta tjedno.

Članak 204.

Usluge za osobe ovisne o alkoholu, drogama, kockanju i drugim oblicima ovisnosti mogu obuhvaćati sljedeće aktivnosti: socijalni rad, psihosocijalni tretman, aktivno provođenje vremena i radne aktivnosti, te brigu o zdravlju.

Članak 205.

(1) Socijalni rad za korisnike na smještaju i organiziranom stanovanju uključuje: prijem ovisnika i pripremu obitelji ovisnika za suradnju u programu rehabilitacije, praćenje nad provođenjem svih aktivnosti u okviru programa rehabilitacije, savjetovani rad s obitelji tijekom provođenja programa i osiguravanje pružanja usluga psihoterapije, suradnja sa zavodom za zapošljavanje, te socijalnim, zdravstvenim i drugim ustanovama radi uključivanja korisnika u društvenu sredinu.

(2) Socijalni rad za korisnike savjetovanja i pomaganja obitelji uključuje: davanje savjeta i informacija ovisniku i obitelji prije uključivanja u program psihosocijalne rehabilitacije, utvrđivanje motivacije ovisnika, prikupljanje dokumentacije i procjenu ovisnika i obitelji prije prijema, upućivanje u odgovarajući terapijski program, te pripremu korisnika za prijem.

(3) Socijalni rad iz stavka 1. i 2. ovoga članka provodi socijalni radnik.

Članak 206.

(1) Psihosocijalni tretman za korisnike na smještaju i organiziranom stanovanju uključuje: individualnu dijagnostičku obradu i izradu individualnog programa rada s korisnikom, stručnu pomoć pri uključivanju korisnika u program, praćenje nad provođenjem svih aktivnosti u okviru programa rehabilitacije, pomoć pri rješavanju kriznih stanja, psihološko osnaživanje korisnika, individualni i grupni terapijski rad s korisnicima, suradnja s obitelji korisnika tijekom provedbe programa.

(2) Psihosocijalni tretman za korisnike psihosocijalne podrške uključuje: psihološko osnaživanje korisnika u svrhu održavanja stabilne apstinencije putem individualnog i grupnog terapijskog rada s korisnicima, podršku u resocijalizaciji, pomoć pri rješavanju kriznih stanja.

(3) Psihosocijalni tretman iz stavka 1. i 2. ovoga članka provode socijalni pedagog ili psiholog.

Članak 207.

(1) Aktivno provođenje vremena i radne aktivnosti uključuje: razvijanje i održavanje radnih navika i odgovornosti, osposobljavanje za rad i usvajanje novih vještina i znanja, poticanje samoinicijative, aktivno provođenje vremena, sportske, kulturne, zabavne i druge društvene aktivnosti, te praćenje nad provođenjem svih aktivnosti u okviru programa rehabilitacije.

(2) Aktivno provođenje vremena i radne aktivnosti iz stavka 1. ovoga članka provodi asistent u terapijskoj zajednici.

Članak 208.

(1) Briga o zdravlju za korisnike smještaja uključuje: praćenje općeg zdravstvenog stanja korisnika (tjelesnog i psihičkog), organiziranje specijalističkih pregleda, nadzor nad pravilnim distribuiranjem i uzimanjem lijekova, vođenje propisane dokumentacije, edukaciju ovisnika radi prevencije recidiva i sprečavanja zaraznih bolesti.

(2) Brigu o zdravlju iz stavka 1. ovoga članka provodi liječnik-psihijatar.

Članak 209.

Korisnici usluga iz članka 197. stavka 1. točke 1. i 2. ovoga Pravilnika pripremaju obroke i održavaju higijenu prostora, odjeće i obuće uz nadzor zaposlenih radnika. U sklopu usluge osiguravaju se namirnice potrebne za prikladnu prehranu korisnika, sredstava za pranje i čišćenje prostora, odjeće i obuće.

Članak 210.

(1) Usluge individualne ili grupne psihosocijalne podrške osobama ovisnim o alkoholu, drogama, kockanju i drugim oblicima ovisnosti pružaju se u pravilu do 1 godine.

(2) Usluge iz stavka 1. ovog članka pružaju se u trajanju od 90 minuta po jedinici usluge.

(3) Usluga grupne psihosocijalne podrške provodi se s grupom od 5 do 15 korisnika.

3.6.2. Posebni uvjeti prostora

Članak 211.

(1) Pružatelj usluga osobama ovisnim o alkoholu, drogama, kockanju i drugim oblicima ovisnosti usluge može pružati u jednoj ili više zgrada koje udovoljavaju zajedničkim uvjetima prostora propisanim ovim Pravilnikom, pri čemu u jednoj zgradi ne može biti smješteno više od 30 korisnika.

(2) Iznimno u jednoj zgradi može biti smješteno i više od 30 korisnika ako se zgrada može podijeliti na način da se za svakih 30 korisnika osigura zaseban prostor za stanovanje, dnevni odmor, prostorije sanitarnog čvora i kupaonice i blagovaonice.

(3) Lokacija zgrade može biti u naselju ili izvan njega.

(4) Ako se usluge pružaju osobama ovisnim o alkoholu, drogama, kockanju i drugim oblicima ovisnosti kod kojih je prisutna i druga bolest, mentalno oštećenje ili trudnoća, zgrada mora biti u naselju ili njegovoj blizini radi omogućavanja korištenja usluga ustanova zdravstva i drugih djelatnosti, ovisno o potrebama korisnika.

(5) Zgrada mora imati minimalno jedan sanitarni čvor i tuš na 10 korisnika.

(6) U zgradi je potrebno osigurati prostor u kojoj će korisnici sami obavljati poslove pranja, sušenja i glačanja osobnog i posteljnog rublja.

3.6.3. Posebni uvjeti opreme

Članak 212.

U jednoj spavaonici (površine najmanje 4 m² po korisniku) može biti najviše 8 ležajeva, koji mogu biti postavljeni jedan iznad drugog, a u spavaonici u kojoj su smješteni ovisnici kod kojih je prisutna i druga bolest, mentalno oštećenje ili trudnoća, može biti najviše 4 ležaja.

3.6.4. Posebni uvjeti radnika

Članak 213.

Aktivnosti iz članka 204. ovoga Pravilnika mogu pružati izvršitelji koji zadovoljavaju sljedeće minimalne uvjete:

- socijalni radnik – završen preddiplomski ili diplomski sveučilišni studij socijalnog rada
- socijalni pedagog – završen diplomski sveučilišni studij socijalne pedagogije
- psiholog – završen diplomski sveučilišni studij psihologije
- asistent u terapijskoj zajednici – srednjoškolsko obrazovanje sa završenom edukacijom za rad s ovisnicima
- liječnik-psihijatar – završen studij medicine i specijalizacija iz psihijatrije.

Članak 214.

(1) Poslove aktivnog provođenja vremena i radnih aktivnosti mogu obavljati rehabilitirani ovisnici koji zadovoljavaju uvjete iz članka 213. ovoga Pravilnika.

(2) Pružatelj usluga mora osigurati stalnu prisutnost (dežurstvo) najmanje jednog radnika.

3.7. Skrb o žrtvama nasilja u obitelji i žrtvama trgovanja ljudima

3.7.1. Djelatnost i vrsta usluga

Članak 215.

Djelatnost pružatelja usluga za žrtve nasilja u obitelji ostvaruje se pružanjem sljedećih vrsta usluga:

1. usluge smještaja
2. usluge savjetovanja i pomaganja.

Članak 216.

Djelatnost pružatelja usluga za žrtve trgovanja ljudima ostvaruje se pružanjem sljedećih vrsta usluga:

1. usluge smještaja odraslim osobama žrtvama trgovanja ljudima
2. usluge smještaja djeci žrtvama trgovanja ljudima.

Članak 217.

(1) Usluge iz članka 215. ovoga Pravilnika pružaju se osobama kojima je zbog tjelesnog, psihičkog, spolnog ili ekonomskog nasilja ugrožen život, te narušen vlastiti integritet i sloboda.

(2) Djelatnost pružatelja usluga za žrtve nasilja u obitelji ostvaruje se pružanjem jedne ili obje usluge iz članka 215. ovoga Pravilnika.

Članak 218.

Djelatnost pružatelja usluga za žrtve trgovanja ljudima ostvaruje se pružanjem jedne vrste usluga iz članka 216. ovoga Pravilnika odraslim osobama odnosno djeci koja su od nadležnih tijela identificirana žrtvama trgovanja ljudima.

Članak 219.

Usluge iz članka 215. ovoga Pravilnika pružaju se kao usluge u skloništima za žrtve nasilja u obitelji, a mogu ih pružati dom socijalne skrbi, centar za pružanje usluga u zajednici i druga pravna osoba.

Članak 220.

(1) Usluge iz članka 216. točka 1. ovoga Pravilnika pružaju se kao usluge u skloništima za odrasle osobe žrtve trgovanja ljudima.

(2) Usluge iz članka 216. točka 2. ovoga Pravilnika pružaju se kao usluge u skloništima za djecu žrtve trgovanja ljudima.

(3) Usluge iz stavka 1. i 2. ovoga članka mogu pružati dom socijalne skrbi, centar za pružanje usluga u zajednici i druga pravna osoba.

(4) Djeci žrtvama trgovanja ljudima usluga smještaja može se osigurati i kod pružatelja usluga koji pruža usluge iz članka 64. točke 1. ovoga Pravilnika i članka 89. točke 3. i 6. ovoga Pravilnika.

(5) U slučaju potrebe smještaja djeteta i odrasle osobe koja je roditelj ili druga osoba koja skrbi o djetetu, smjestit će se zajedno u skloništu za djecu žrtve trgovanja ljudima.

Članak 221.

Centar za pružanje usluga u zajednici iz članka 63. ovoga Pravilnika žrtvama nasilja u obitelji može pružati usluge iz članka 215. točke 2. ovoga Pravilnika.

Članak 222.

Usluga savjetovanja i pomaganja žrtvama nasilja u obitelji pruža se povremeno, prema potrebi korisnika i u okviru radnog vremena pružatelja usluge, u trajanju od 60 minuta za 1 uslugu.

Članak 223.

(1) Tijekom boravka u skloništu korisniku, žrtvi trgovanja ljudima treba omogućiti kontakt s nadležnim tijelima države porijekla radi povratka, kontakta s bližnjima i sl.

(2) Ako je žrtva nasilja u obitelji odnosno žrtva trgovanja ljudima na smještaju zajedno s djetetom, roditelj je obavezan brinuti o zadovoljavanju svakodnevnih životnih potreba svog djeteta.

Članak 224.

Usluge za žrtve nasilja u obitelji i žrtve trgovanja ljudima mogu obuhvaćati sljedeće aktivnosti: socijalnu pomoć i podršku, psihosocijalni tretman, podršku u obavljanju svakodnevnih aktivnosti i njegu, opće savjetovanje i pomaganje, pravno savjetovanje i pomaganje.

Članak 225.

- (1) Socijalna pomoć i podrška uključuje: prijem korisnika i upoznavanje korisnika s novom sredinom, prikupljanje osnovnih podataka i informacija o korisniku u svrhu izrade plana rada, organiziranje nabave prijeko potrebne odjeće i obuće, praćenje i podrška u obavljanju svakodnevnih životnih aktivnosti, pomoć roditelju u pružanju odgovarajuće skrbi o djetetu; suradnja sa zavodom za zapošljavanje u svrhu aktivnog uključivanja žrtve nasilja u obitelji na tržište rada, te programe doškoloovanja ili prekvalifikacije, suradnja sa socijalnim, zdravstvenim i drugim ustanovama radi uključivanja žrtve nasilja u obitelji u društvenu sredinu; osiguravanje usluga prevođenja i tumačenja za žrtve trgovanja ljudima, suradnja sa ustanovama socijalne skrbi, te pravosudnim i drugim tijelima koja sudjeluju u postupku rješavanja sigurnog povratka žrtve trgovanja ljudima u državu podrijetla ili mjesto stanovanja.
- (2) Socijalnu pomoć i podršku iz stavka 1. ovoga članka provodi socijalni radnik.

Članak 226.

- (1) Psihosocijalni tretman uključuje: pomoć i podršku u svrhu prevladavanja traume, podizanja samopouzdanja i psihološkog osnaživanja, pomoć pri rješavanju konfliktnih i drugih kriznih situacija.
- (2) Psihosocijalni tretman iz stavka 1. ovoga članka provodi stručni savjetnik.

Članak 227.

- (1) Podrška u obavljanju svakodnevnih aktivnosti za odrasle osobe žrtve nasilja u obitelji i žrtve trgovanja ljudima uključuje: nadzor nad održavanjem osobne higijene i higijene prostora, nadzor nad pripremanjem obroka, organiziranje nabave potrebnih namirnica i sredstava za osobnu higijenu i higijenu prostora, organiziranje nabave prijeko potrebne odjeće i obuće, organiziranje liječničkih pregleda, nadzor nad pravodobnim odlaskom liječniku, te uzimanjem propisanih lijekova.
- (2) Podrška u obavljanju svakodnevnih aktivnosti za djecu žrtve trgovanja ljudima uključuje: nadzor, pomoć ili održavanje osobne higijene, pomoć u presvlačenju, održavanje higijene prostora, pripremanje obroka i po potrebi hranjenje djeteta, nabava prijeko potrebnih namirnica i sredstava za osobnu higijenu i higijenu prostora, organiziranje nabave prijeko potrebne odjeće i obuće, organiziranje liječničkih pregleda, pratnja pri odlasku liječniku, te uzimanje propisanih lijekova.
- (3) Podršku u obavljanju svakodnevnih aktivnosti iz stavka 1. ovoga članka provode stručni savjetnik i asistent u skloništu.

Članak 228.

- (1) Opće savjetovanje i pomaganje uključuje: pomoć korisniku u prevladavanju nedaća i teškoća u vezi s uključivanjem u svakodnevni život zbog nepovoljnih okolnosti u obitelji.
- (2) Opće savjetovanje i pomaganje iz stavka 1. ovoga članka provodi stručni savjetnik.

Članak 229.

- (1) Pravno savjetovanje i pomaganje uključuje: pružanje opće pravnih informacija i savjeta žrtvama nasilja u obitelji, praćenje tijeka postupka pred pravosudnim tijelima, podnošenje žalbi, tužbi te zastupanje korisnika u postupku pred pravosudnim tijelima.
- (2) Pravno savjetovanje i pomaganje iz stavka 1. ovoga članka provodi pravni savjetnik.

3.7.2. Posebni uvjeti u pogledu prostora

Članak 230.

- (1) Zgrada za smještaj korisnika u pravilu treba imati dva izlaza, a na ulazu treba imati postavljen video nadzor. Prostor u kojem se pružaju usluge mora imati kuhinju, spavaonice, prostor za dnevni odmor, sanitarni čvor, kupaonicu, poseban prostor za sušenje i glačanje rublja, te radnu prostoriju za stručne radnike.
- (2) Spavaonice mogu imati najviše 4 ležaja.
- (3) Površina spavaonice treba iznositi najmanje 5 m² po osobi, a 3 m² za djecu jasličke i predškolske dobi.
- (4) Zgrada mora imati prostoriju za individualni ili grupni rad sa osobama u tretmanu.

3.7.3. Posebni uvjeti u pogledu opreme

Članak 231.

- (1) U prostoru pružatelja usluge potrebno je osigurati odgovarajuće tehničke uređaje i sredstava za rad u funkciji pranja i čišćenja te pripreme obroka.
- (2) Ležajevi u spavaonicama moraju biti prilagođeni uzrastu korisnika: širine 70-90 cm, duljine 150-200 cm i visine 40-60 cm, osim za djecu jasličke dobi, koji su standardizirane veličine i imaju zaštitne stranice.
- (3) Razmak između ležajeva mora biti najmanje 60 cm.
- (4) U spavaonici djece školske dobi potrebno je osigurati radni stol i stolicu za svako dijete.
- (5) Prostoriju za dnevni odmor potrebno je opremiti: stolovima, stolicama s naslonom, foteljama, policama i ormarima za knjige i igračke, TV-prijemnikom, priborom za društvene igre, didaktičkim materijalom i dr.
- (6) U prostoru za boravak djece jasličke dobi (do 3 g.) potrebno je osigurati stolove za prematanje djece, kuhala ili sterilizatore.
- (7) Prostor terase i/ili igralište potrebno je opremiti, sukladno dobi djece, opremom i spravama za igru, te na primjeren način zaštititi ogradom.

3.7.4. Posebni uvjeti stručnih radnika

Članak 232.

Aktivnosti iz članka 224. ovoga Pravilnika mogu pružati izvršitelji koji zadovoljavaju sljedeće minimalne uvjete:

- socijalni radnik – završen preddiplomski ili diplomski sveučilišni studij socijalnog rada
- asistent u skloništu – završeno srednjoškolsko obrazovanje s izobrazbom iz područja, rada sa žrtvama nasilja u obitelji, odnosno s izobrazbom iz područja rada sa žrtvama trgovanja ljudima
- stručni savjetnik – završen preddiplomski ili diplomski sveučilišni studij psihologije, socijalne pedagogije, edukacijske rehabilitacije
- pravni savjetnik – završen preddiplomski ili diplomski sveučilišni studij prava.

Članak 233.

Ako se na ulaz pružatelja usluge ne može postaviti video nadzor, pružatelj usluga mora osigurati čuvanje zgrade na drugi način.

3.8. Beskućnici i odrasle osobe koje se zateknu izvan mjesta prebivališta ili boravišta

3.8.1. Djelatnost i vrsta usluga

Članak 234.

(1) Djelatnost pružatelja usluga za beskućnike i odrasle osobe koje se zateknu izvan mjesta prebivališta ili boravišta, odnosno koje nemaju prebivališta ili boravišta i nisu u stanju brinuti se o sebi (u daljnjem tekstu: odrasle osobe) ostvaruje se pružanjem sljedećih vrsta usluga:

1. usluga smještaja u prihvatilištu
2. usluga smještaja u prenoćištu
3. usluga poludnevnog boravka.

(2) Djelatnost pružatelja usluga za beskućnike i odrasle osobe ostvaruje se pružanjem jedne ili više vrsta usluga iz stavka 1. ovog članka.

Članak 235.

(1) Usluge iz članka 234. ovoga Pravilnika pružaju se kao usluge u prihvatilištu, prenoćištu ili dnevnom centru za beskućnike, a mogu ih pružati dom socijalne skrbi, centar za pružanje usluga u zajednici, druga pravna osoba i obrtnik.

(2) Prihvatilište pruža usluge iz članka 234. točke 1. ovoga Pravilnika, a može pružati i usluge iz članka 234. točke 3. ovoga Pravilnika.

(3) Prenocište pruža usluge iz članka 234. točke 2. ovoga Pravilnika, a može pružati i usluge iz članka 234. točke 3. ovoga Pravilnika.

(4) Dnevni centar za beskućnike pruža usluge iz članka 234. točke 3. ovoga Pravilnika.

Članak 236.

Centar za pružanje usluga u zajednici iz članka 63. ovoga Pravilnika beskućnicima i odraslim osobama koje se zateknu izvan mjesta prebivališta ili boravišta odnosno koje nemaju prebivalište ili boravište i nisu u stanju brinuti se o sebi u pravilu pruža usluge iz članka 234. točke 3. ovoga Pravilnika, a iznimno može pružati i usluge iz članka 234. točke 2. ovoga Pravilnika.

Članak 237.

Prihvatilište i prenoćište osobama iz članka 234. ovoga Pravilnika može pružati usluge u stanu ili kući namijenjenoj manjoj skupini osoba.

Članak 238.

(1) Usluga iz članka 234. stavka 1. točka 1. ovoga Pravilnika pruža se tijekom 24 sata dnevno, a usluga iz članka 234. stavka 1. točka 2. ovoga Pravilnika pruža se 12 sati dnevno u ljetnom razdoblju te 15 sati dnevno u zimskom razdoblju.

(2) Usluga iz članka 234. stavka 1. točka 3. ovoga Pravilnika pruža se kao poludnevni boravak u trajanju od četiri do šest sati dnevno.

Članak 239.

(1) Usluge smještaja pružaju se u prihvatilištu i prenoćištu za najviše 150 korisnika.

(2) Usluge boravka pružaju se u prenoćištu i dnevnom centru za beskućnike za najviše 30 korisnika.

Članak 240.

Usluga boravka za beskućnike i odrasle osobe podrazumijeva uključivanje osoba u aktivnosti koje se unutar usluge boravka organiziraju, sukladno njihovim mogućnostima i interesima, radi uključivanja u svakodnevni život zajednice.

Članak 241.

Usluge za beskućnike i odrasle osobe mogu obuhvatiti sljedeće aktivnosti: socijalni rad, pomoć pri socijalnom uključivanju, te brigu o zdravlju i njegu.

Članak 242.

(1) Socijalni rad uključuje: prijem korisnika – upoznavanje s novom sredinom, stručnim osobljem, kućnim redom, obvezama i pravima korisnika; pomoć pri zadovoljavanju svakodnevnih potreba; podrška u radno-okupacijskim aktivnostima; pomoć pri ishođenju osobnih dokumenata i ostvarivanja zdravstvene zaštite; pružanje stručne potpore za socijalno uključivanje ili reintegraciju – pomoć pri ostvarivanju prava iz sustava socijalne skrbi, pomoć pri zapošljavanju, stručni i savjetodavni rad, suradnja s obitelji korisnika, suradnja s nadležnim centrima za socijalnu skrb i ostalim nadležnim tijelima, izrada individualnog programa rada te davanje prijedloga za primjenu drugih oblika skrbi; individualni i grupni rad, priprema korisnika za izlazak te otklanjanje poteškoća u prilagodbi za druge oblike skrbi; vođenje evidencije i dokumentacije.

(2) Socijalni rad iz stavka 1. ovoga članka provodi socijalni radnik.

Članak 243.

(1) Pomoć pri socijalnom uključivanju uključuje: pružanje podrške i savjetovanje; prevencija rizičnih oblika ponašanja; podrška u razvijanju pozitivnih interesa i navika – higijenskih i radnih, poticanje razvijanja primjerenih oblika ponašanja; strukturiranje dnevnih aktivnosti, organiziranje radionica životnih vještina – psiholoških i socijalnih vještina te poticanje na usvajanje istih, organiziranje i provođenje kreativnih radionica te radno-okupacijskih aktivnosti; motiviranje za sudjelovanje u različitim aktivnostima, provođenje sportskih i rekreacijskih, edukacijskih, kulturnih, zabavnih i drugih aktivnosti u svrhu poboljšanja funkcionalnih sposobnosti korisnika; pomoć u zadovoljavanju svakodnevnih potreba i obavljanja svakodnevnih aktivnosti; pomoć pri rješavanju konfliktnih i drugih kriznih situacija, uspostava i održavanje socijalnih odnosa; pomoć pri zapošljavanju.

(2) Pomoć pri socijalnom uključivanju iz stavka 1. ovoga članka provodi stručni suradnik.

Članak 244.

(1) Briga o zdravlju i njega uključuje: praćenje općeg zdravstvenog stanja, edukaciju korisnika, osiguranje hitne medicinske pomoći, pružanje prve pomoći u okviru osposobljenosti medicinske sestre, pomoć pri nabavci lijekova, pomoć pri održavanju osobne higijene i druge usluge u cilju zaštite zdravlja korisnika.

(2) Brigu o zdravlju i njega iz stavka 1. ovoga članka provodi medicinska sestra.

Članak 245.

(1) U sklopu usluga iz članka 234. stavka 1. točke 1. i 2. ovoga Pravilnika korisniku se osigurava smještaj u sobama odvojenim za žene i muškarce, pomoć oko čišćenja sobe i održavanja osobne higijene, pranje i glačanje posteljnog rublja te pomoć u pranju i glačanju osobne odjeće.

(2) Odjevni predmeti, obuća te higijenske potrepštine korisniku se osiguravaju iz donacija. Odjeću i obuću te higijenske potrepštine koju nije moguće nabaviti iz donacija osigurava prihvatilište u skladu sa svojim mogućnostima.

3.8.2. Posebni uvjeti prostora

Članak 246.

(1) Spavaonice i prostorije za obavljanje osobne higijene moraju biti odvojene za žene i muškarce.

(2) Prostorija za obavljanje osobne higijene treba imati najmanje 1 sanitarni čvor i 1 tuš na 20 korisnika.

(3) U prihvatilištu i prenoćištu potrebno je osigurati prostoriju za odlaganje osobnih stvari korisnika s mogućnošću zaključavanja.

(4) U slučaju da prihvatilište ili prenoćište pruža uslugu smještaja u kući ili stanu, na odgovarajući način primjenjuju se odredbe članka 15., 16., 17., 18. i 19. ovog Pravilnika.

3.8.3. Posebni uvjeti opreme

Članak 247.

Ležajevi u spavaonici mogu biti postavljeni jedan iznad drugog, veličine najmanje 80 × 200 cm i visine 50 do 60 cm s razmakom između ležajeva najmanje 60 cm.

3.8.4. Posebni uvjeti radnika

Članak 248.

Aktivnosti iz članka 241. ovoga Pravilnika mogu pružati izvršitelji koji zadovoljavaju sljedeće minimalne uvjete:

- socijalni radnik – završen preddiplomski ili diplomski sveučilišni studij socijalnog rada
- stručni suradnik – završen preddiplomski ili diplomski sveučilišni studij socijalnog rada, psihologije, pedagogije, edukacijske rehabilitacije, socijalne pedagogije i drugih društvenih znanosti
- medicinska sestra – završeno srednjoškolsko obrazovanje za medicinsku sestru/tehničara.

IV. NAČIN RADA POVJERENSTVA ZA ISPITIVANJE MINIMALNIH UVJETA ZA PRUŽANJE SOCIJALNIH USLUGA

Članak 249.

(1) Povjerenstvo iz članka 184. Zakona o socijalnoj skrbi čine pravnik i socijalni radnik ili drugi stručni radnici koji su ovim Pravilnikom propisani kao izvršitelji aktivnosti u okviru usluga.

(2) Članovi povjerenstva iz stavka 1. ovoga članka moraju imati završen diplomski sveučilišni studij.

Članak 250.

O utvrđenom činjeničnom stanju povjerenstvo iz članka 249. ovoga Pravilnika sastavlja zapisnik sa zaključkom.

Članak 251.

(1) Ako je očevidom utvrđeno da pružatelj usluge ne ispunjava neke od uvjeta propisanih Zakonom o socijalnoj skrbi i ovim Pravilnikom, povjerenstvo će zaključkom odrediti rok u kojemu je pružatelj usluge obvezan otkloniti nedostatke.

(2) Pružatelj usluge obvezan je obavijestiti povjerenstvo o uklanjanju utvrđenih nedostataka, a povjerenstvo je dužno u roku 8 dana od dana obavijesti ponovno izvršiti očevid radi utvrđivanja tih okolnosti i o tome sastaviti dopunu zapisnika.

Članak 252.

Povjerenstvo je dužno u roku od 8 dana od dana obavljanja očevida dostaviti zapisnik ministarstvu nadležnom za poslove socijalne skrbi, odnosno jedinici područne (regionalne) samouprave u pisanom i elektroničkom obliku, radi donošenja rješenja.

V. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 253.

Ispunjavanje minimalnih uvjeta propisanih ovim Pravilnikom predstavlja preduvjet za donošenje rješenja o ispunjavanju minimalnih uvjeta za pružanje socijalnih usluga (licencije) iz članka 185. stavka 1. Zakona o socijalnoj skrbi.

Članak 254.

Obiteljski dom koji danom stupanja na snagu ovoga Pravilnika skrbi o djeci s teškoćama u razvoju, nastavit će i dalje skrbiti o njima sve dok postoji potreba za pružanjem usluge posljednjem smještenom djetetu s teškoćama u razvoju koji se danom stupanja na snagu ovoga Pravilnika zatekao na smještaju u tom obiteljskom domu.

Članak 255.

(1) Zatečeni radnici ustanova socijalne skrbi čiji je osnivač Republika Hrvatska koji danom stupanja na snagu ovoga Pravilnika premašuju minimalni uvjet u pogledu potrebnog broja izvršitelja, i nadalje će obavljati poslove za koje imaju ugovor o radu, dok postoji potreba za obavljanjem tih poslova, a u slučaju prestanka potrebe za obavljanjem tih poslova ravnatelj ustanove dužan im je ponuditi izmjenu ugovora o radu za poslove za koje postoji potreba.

(2) Zatečeni radnici ustanova socijalne skrbi čiji je osnivač Republika Hrvatska koji danom stupanja na snagu ovoga Pravilnika ne udovoljavaju propisanim uvjetima stručne spreme za poslove koje obavljaju, i nadalje će obavljati poslove za koje imaju ugovor o radu, dok im ravnatelj ustanove ne ponudi izmjenu ugovora o radu za poslove za koje ispunjavaju uvjete.

(3) Ravnatelj ustanove socijalne skrbi iz stavka 1. i 2. ovoga članka obavezan je zatečenim radnicima u slučajevima iz stavka 1. i 2. ovoga članka, ponuditi izmjenu ugovora o radu u roku osam dana od dana nastanka potrebe.

Članak 256.

Danom stupanja na snagu ovoga Pravilnika prestaje važiti Pravilnik o vrsti i djelatnosti doma socijalne skrbi, načinu pružanja skrbi izvan vlastite obitelji, uvjetima prostora, opreme i radnika doma socijalne skrbi, terapijske zajednice, vjerske zajednice, udruge i drugih pravnih osoba te centra za pomoć i njegu u kući (»Narodne novine« broj 64/09) i Pravilnik o načinu pružanja usluga obiteljskog doma te uvjetima prostora, opreme, stručnih i drugih radnika (»Narodne novine« br. 52/10).

Članak 257.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu dan nakon objave u »Narodnim novinama«.

PRILOG 1.

KATALOG SOCIJALNIH USLUGA

ŠIFRA USLUGE	NAZIV VRSTE USLUGE	NAZIV AKTIVNOSTI
1.	Djeca i mlađe punoljetne osobe bez roditelja ili bez odgovarajuće roditeljske skrbi	
1.1.	<i>Smještaj</i>	
1.1.1.	Smještaj (0-3 godine)	Briga o zdravlju
		Njega
		Odgoj

		Skrb tijekom noći
		Socijalni rad
		Psihološka podrška
1.1.2.	Smještaj (3-7 godina)	Briga o zdravlju
		Odgoj
		Skrb tijekom noći
		Socijalni rad
		Psihološka podrška
1.1.3.	Smještaj (7-21 godine)	Briga o zdravlju
		Odgoj
		Skrb tijekom noći
		Socijalni rad
		Psihološka podrška
1.2.	<i>Smještaj uz stanovanje odgajatelja</i>	
1.2.1.	Smještaj uz stanovanje odgajatelja (0-3 godine)	Briga o zdravlju
		Odgoj (24 sata)
		Socijalni rad
		Psihološka podrška
1.2.2.	Smještaj uz stanovanje odgajatelja (3-21 godine)	Briga o zdravlju
		Odgoj (24 sata)
		Socijalni rad
		Psihološka podrška
1.3.	<i>Smještaj u obiteljskom domu</i>	
1.3.1.	Smještaj u obiteljskom domu (0-3 godine)	Briga o zdravlju
		Njega
		Odgoj
1.3.2.	Smještaj u obiteljskom domu (3-21 godine)	Briga o zdravlju
		Odgoj
1.4.	<i>Poludnevni boravak</i>	
1.4.1.	Poludnevni boravak (0-3 godine)	Briga o zdravlju
		Odgoj

		Socijalni rad
		Psihološka podrška
1.4.2.	Poludnevni boravak (3-7 godine)	Briga o zdravlju
		Odgoj
		Socijalni rad
		Psihološka podrška
1.4.3.	Poludnevni boravak (7-18 godine)	Briga o zdravlju
		Odgoj
		Socijalni rad
		Psihološka podrška
1.5.	<i>Cjelodnevni boravak</i>	
1.5.1.	Cjelodnevni boravak (0-3 godine)	Briga o zdravlju
		Odgoj
		Socijalni rad
		Psihološka podrška
1.5.2.	Cjelodnevni boravak (3-7 godine)	Briga o zdravlju
		Odgoj
		Socijalni rad
		Psihološka podrška
1.5.3.	Cjelodnevni boravak (7-18 godine)	Briga o zdravlju
		Odgoj
		Socijalni rad
		Psihološka podrška
1.6.	<i>Organizirano stanovanje</i>	
1.6.1.	Organizirano stanovanje – sveobuhvatna podrška (0-3 godina)	Briga o zdravlju
		Odgoj
		Skrb tijekom noći
		Socijalni rad
		Psihološka podrška
1.6.2.	Organizirano stanovanje – sveobuhvatna podrška (3-16/18 godina)	Briga o zdravlju
		Odgoj
		Skrb tijekom noći

		Socijalni rad	
		Psihološka podrška	
1.6.3.	Organizirano stanovanje – povremena podrška (16/18-21 godine)	Odgoj	
		Socijalni rad	
		Psihološka podrška	
1.7.	<i>Organizirano stanovanje uz stanovanje odgajatelja</i>		
1.7.1.	Organizirano stanovanje uz stanovanje odgajatelja (0-3 godine)	Briga o zdravlju	
		Odgoj (24 sata)	
		Socijalni rad	
		Psihološka podrška	
1.7.2.	Organizirano stanovanje uz stanovanje odgajatelja (3-21 godine)	Briga o zdravlju	
		Odgoj (24 sata)	
		Socijalni rad	
		Psihološka podrška	
1.8.	<i>Savjetovanje i pomaganje</i>		
1.8.1.	Savjetovanje i pomaganje primarnih obitelji, udomiteljskih obitelji	Unapređenje roditeljskih vještina	
1.8.2.	Savjetovanje i pomaganje djeci i mladima nakon izlaska iz skrbi i djeci smještenoj u udomiteljskim obiteljima	Socijalni rad	
1.8.3.	Savjetovanje i pomaganje djeci i mladima nakon izlaska iz skrbi i djeci smještenoj u udomiteljskim obiteljima	Psihološka podrška	
1.8.4.	Savjetovanja i pomaganje posvojiteljskim obiteljima	Socijalni rad	
1.8.5.	Savjetovanja i pomaganje posvojiteljskim obiteljima	Psihološka podrška	
2.	Trudnice prije poroda ili roditelj s djetetom do 1 godine života		
2.1.	Smještaj	Briga o zdravlju i njega	
		Socijalni rad	
		Psihološka podrška i pomoć u svakodnevnim aktivnostima	
3.	Djeca i mlade punoljetne osobe s problemima u ponašanju		
3.1.	<i>Timska procjena/dijagnostika</i>		
3.1.1.	Timska procjena/dijagnostika – smještaj	Odgoj	60 obrada u godišnje izvode
		Socijalni rad	– 3 socijalna pedagoška sata
		Socijalno-pedagoška podrška	– 1 socijalni radnik i 1 psiholog i

		Psihološka podrška	– 0,5 medicinskih
		Briga o zdravlju i njega	– 0,5 odgovornih
		Skrb tijekom noći	
3.1.2.	Timska procjena/dijagnostika – boravak	Odgoj	
		Socijalni rad	
		Socijalno-pedagoška podrška	
		Psihološka podrška	
		Briga o zdravlju i njega	
3.2.	<i>Smještaj</i>		
3.2.1.	Smještaj u malim skupinama	Odgoj	3 izvršitelja na
		Socijalni rad	0,5 izvršitelja na
		Socijalno-pedagoška podrška	0,5 izvršitelja na
		Psihološka podrška	0,5 izvršitelja na
		Briga o zdravlju i njega	0,5 izvršitelja na
		Skrb tijekom noći	1,3 izvršitelja p
3.2.2.	Privremeni smještaj radi provođenja kraćih rehabilitacijskih (tretmanskih) programa	Odgoj	3 izvršitelja na
		Socijalni rad	0,5 izvršitelja na
		Socijalno-pedagoška podrška	0,5 izvršitelja na
		Psihološka podrška	0,5 izvršitelja na
		Briga o zdravlju i njega	0, 5 izvršitelja
		Skrb tijekom noći	1,3 izvršitelja p
3.2.3.	Privremeni smještaj u kriznim situacijama (prihvat)	Odgoj	3 izvršitelja na
		Socijalni rad	0,25 izvršitelja
		Socijalno-pedagoška podrška	0,25 izvršitelja
		Psihološka podrška	0,25 izvršitelja
		Briga o zdravlju i njega	0,25 izvršitelja
		Skrb tijekom noći	1,3 izvršitelja p

3.3.	<i>Organizirano stanovanje</i>		
3.3.1.	Organizirano stanovanje uz sveobuhvatnu podršku	Odgoj	3 izvršitelja na
		Socijalni rad	0,25 izvršitelja
		Socijalno-pedagoška podrška	0,25 izvršitelja
		Psihološka podrška	0,25 izvršitelja
		Briga o zdravlju i njega	0,25 izvršitelja
		Skrb tijekom noći	1,3 izvršitelja p
3.3.2.	Organizirano stanovanje uz povremenu podršku	Odgoj	1 izvršitelj do 8
		Socijalni rad	0,25 izvršitelja
		Socijalno-pedagoška podrška	0,25 izvršitelja
		Psihološka podrška	0,25 izvršitelja
3.4.	<i>Boravak</i>		
3.4.1.	Cjelodnevni boravak kod pružatelja usluga socijalne skrbi	Odgoj	1,2 izvršitelja o
		Socijalni rad	0,25 izvršitelja
		Socijalno-pedagoška podrška	0,25 izvršitelja
		Psihološka podrška	0,25 izvršitelja
		Briga o zdravlju i njega	0,25 izvršitelja
3.4.2.	Poludnevni boravak kod pružatelja usluga socijalne skrbi	Odgoj	1 izvršitelj do
		Socijalni rad	0,25 izvršitelja
		Socijalno-pedagoška podrška	0,25 izvršitelja
		Psihološka podrška	0,25 izvršitelja
		Briga o zdravlju i njega	0,25 izvršitelja
3.4.3.	Poludnevni boravak u školi	Odgoj	1 izvršitelj na 1
3.5.	<i>Savjetovanje i pomaganje</i>		
3.5.1.	Savjetovanje i pomaganje nakon izlaska iz skrbi	Socijalni rad	1 izvršitelj za 1
3.5.2.		Socijalno-pedagoška podrška	1 izvršitelj za 1
3.5.3.		Psihološka podrška	1 izvršitelj za 1

3.5.4.		Socijalni rad	1 izvršitelj za 1
3.5.5.	Savjetovanje i pomaganje primarnih obitelji ili specijaliziranih udomitelja	Socijalno-pedagoška podrška	1 izvršitelj za 1
3.5.6.		Psihološka podrška	1 izvršitelj za 1
4.	Djeca s teškoćama u razvoju i odrasle osobe s invaliditetom		
4.1.	Djeca s tjelesnim oštećenjem		
4.1.1.	<i>Smještaj</i>		
4.1.1.1.	Osnovni opseg usluge*	Njega 1 – samo za korisnike potpuno ovisne o pomoći i njezi drug	
		Njega 2 – samo za korisnike kojima je potrebna pomoć u samozbr	
		Njega i briga o zdravlju – za korisnike potpuno ovisne o pomoć	
		korisnike kojima je potrebna pomoć u samozbrinjavanju	
		Briga o zdravlju	
		Socijalni rad	
		Odgoj i edukacijska rehabilitacija	
		Fizikalna terapija	
		Skrb tijekom noći	
		Pratnja i nošenje	
4.1.2.	<i>Boravak</i>		
4.1.2.1.	Poludnevni boravak (osnovni opseg usluge)*	Njega 1 – samo za korisnike potpuno ovisne o pomoći i njezi drug	
		Njega 2 – samo za korisnike kojima je potrebna pomoć u samozbr	
		Briga o zdravlju	
		Socijalni rad	
		Odgoj i edukacijska rehabilitacija	
		Radna terapija	
4.1.2.2.	Cjelodnevni boravak (osnovni opseg usluge)*	Njega 1 – samo za korisnike potpuno ovisne o pomoći i njezi drug	
		Njega 2 – samo za korisnike kojima je potrebna pomoć u samozbr	
		Briga o zdravlju	
		Socijalni rad	

		Odgoj i edukacijska rehabilitacija
		Radna terapija
4.1.3.	<i>Organizirano stanovanje</i>	
4.1.3.1.	Organizirano stanovanje uz sveobuhvatnu podršku	Podrška u organiziranom stanovanju
		Odgoj i edukacijska rehabilitacija
4.1.S	<i>Specifične aktivnosti uz uslugu smještaja i boravka</i>	
4.1.1.S	Specifične aktivnosti	Logopedska terapija
		Kineziterapija i sportsko-rekreacijske aktivnosti
		Glazboterapija i glazbene aktivnosti
		Likovna terapija i likovne aktivnosti
		Psihološka podrška
		Socijalno-pedagoška podrška
		Fizikalna terapija-samo za korisnike boravka
		Radna terapija-samo za korisnike smještaja
4.2.	Djeca s lakšim ili umjerenim intelektualnim oštećenjem	
4.2.1.	<i>Smještaj</i>	
4.2.1.1.	Osnovni opseg usluge*	Njega – samo za korisnike kojima je potrebna pomoć u samozbrini
		Briga o zdravlju
		Socijalni rad
		Odgoj i edukacijska rehabilitacija
		Skrb tijekom noći
4.2.2.	<i>Boravak</i>	
4.2.2.1.	Poludnevni boravak (osnovni opseg usluge)*	Briga o zdravlju
		Socijalni rad
		Odgoj i edukacijska rehabilitacija
4.2.2.2.	Cjelodnevni boravak (osnovni opseg usluge)*	Briga o zdravlju
		Socijalni rad
		Odgoj i edukacijska rehabilitacija
4.2.S	<i>Specifične aktivnosti uz uslugu smještaja i boravka</i>	
4.2.1.S	Specifične aktivnosti	Logopedska terapija
		Kineziterapija i sportsko-rekreacijske aktivnosti

		Psihološka podrška
		Likovna terapija i likovne aktivnosti
		Glazboterapija i glazbene aktivnosti
		Socijalno-pedagoška podrška
4.3.	Djeca s težim ili teškim intelektualnim oštećenjem	
4.3.1.	<i>Smještaj</i>	
		Njega 1 – samo za korisnike potpuno ovisne o pomoći i njezi drugih osoba
		Njega 2 – samo za korisnike kojima je potrebna pomoć u samozbrinjavanju
		Njega i briga o zdravlju – za korisnike potpuno ovisne o pomoći drugih osoba i korisnike kojima je potrebna pomoć u samozbrinjavanju
4.3.1.1.	Osnovni opseg usluge*	Briga o zdravlju
		Socijalni rad
		Fizikalna terapija
		Psihološka podrška
		Odgoj i edukacijska rehabilitacija
		Skrb tijekom noći
4.3.2.	<i>Boravak</i>	
		Njega 1 – samo za korisnike potpuno ovisne o pomoći i njezi drugih osoba
		Njega 2 – samo za korisnike kojima je potrebna pomoć u samozbrinjavanju
4.3.2.1.	Poludnevni boravak (osnovni opseg usluge)*	Briga o zdravlju
		Socijalni rad
		Odgoj i edukacijska rehabilitacija
		Njega 1 – samo za korisnike potpuno ovisne o pomoći i njezi drugih osoba
		Njega 2 – samo za korisnike kojima je potrebna pomoć u samozbrinjavanju
4.3.2.2.	Cjelodnevni boravak (osnovni opseg usluge)*	Briga o zdravlju
		Socijalni rad
		Odgoj i edukacijska rehabilitacija
4.3.3.	<i>Organizirano stanovanje</i>	
4.3.3.1.	Organizirano stanovanje uz	Podrška u organiziranom stanovanju

	sveobuhvatnu podršku	
		Odgoj i socijalna rehabilitacija
4.3.S	<i>Specifične aktivnosti uz uslugu smještaja i boravka</i>	
4.3.4.	Specifične aktivnosti	Logopedska terapija
		Kineziterapija i sportsko-rekreacijske aktivnosti
		Glazboterapija i glazbene aktivnosti
		Likovna terapija i likovne aktivnosti
4.4.	Djeca s intelektualnim i mentalnim oštećenjem	
4.4.1.	<i>Smještaj</i>	
4.4.1.1.	Osnovni opseg usluge*	Njega 1 – samo za korisnike potpuno ovisne o pomoći i njezi drugih osoba i korisnike kojima je potrebna pomoć u samozbrinjavanju
		Njega 2 – samo za korisnike kojima je potrebna pomoć u samozbrinjavanju
		Njega i briga o zdravlju – za korisnike potpuno ovisne o pomoći i njezi drugih osoba i korisnike kojima je potrebna pomoć u samozbrinjavanju
		Briga o zdravlju
		Socijalni rad
		Psihološka podrška
		Odgoj i edukacijska rehabilitacija
		Skrb tijekom noći
4.4.2.	<i>Boravak</i>	
4.4.2.1.	Poludnevni boravak (osnovni opseg usluge)*	Njega 1 – samo za korisnike potpuno ovisne o pomoći i njezi drugih osoba i korisnike kojima je potrebna pomoć u samozbrinjavanju
		Njega 2 – samo za korisnike kojima je potrebna pomoć u samozbrinjavanju
		Briga o zdravlju
		Socijalni rad
		Psihološka podrška
		Odgoj i edukacijska rehabilitacija
4.4.2.2.	Cjelodnevni boravak (osnovni opseg usluge)*	Njega 1 – samo za korisnike potpuno ovisne o pomoći i njezi drugih osoba i korisnike kojima je potrebna pomoć u samozbrinjavanju
		Njega 2 – samo za korisnike kojima je potrebna pomoć u samozbrinjavanju
		Briga o zdravlju
		Socijalni rad
		Psihološka podrška
		Odgoj i edukacijska rehabilitacija

4.4.3.	<i>Organizirano stanovanje</i>			
4.4.3.1.	Organizirano stanovanje uz sveobuhvatnu podršku	Podrška u organiziranom stanovanju		
		Odgoj i edukacijska rehabilitacija		
4.4.S	<i>Specifične aktivnosti uz uslugu smještaja i boravka</i>			
4.4.1.S	Specifične aktivnosti	Kineziterapija i sportsko-rekreacijske aktivnosti		
		Fizikalna terapija		
		Glazboterapija i glazbene aktivnosti		
		Likovna terapija i likovne aktivnosti		
4.5.	Djeca s oštećenjem vida			
4.5.1.	<i>Smještaj</i>			
4.5.1.1.	Osnovni usluge* opseg	Briga o zdravlju		1 i – 0 – 1
		Socijalni rad		1 i
		Tiflotehnička obuka		1 i
		Vježbe orijentacije i kretanja u prostoru		1 i
		Vježbe svakodnevnih vještina (za slijepce korisnike)		1 i
		Obuka za brajicu (za slijepce korisnike)		1 i
		Vježbe vida (samo za slabovidne)		1 i
		Psihološka podrška		1 i
		Odgoj i edukacijska rehabilitacija 1 – samo za djecu predškolske i osnovnoškolske dobi		1 i
		Odgoj i edukacijska rehabilitacija 2 – samo za djecu srednjoškolske dobi		1 i
		Skrb tijekom noći		1 i 50
4.5.2.	<i>Boravak</i>			
4.5.2.1.	Poludnevni boravak (osnovni usluge)* opseg	Briga o zdravlju		1 i
		Socijalni rad		1 i
		Tiflotehnička obuka		1 i
		Vježbe orijentacije i kretanja u prostoru		1 i
		Vježbe svakodnevnih vještina		1 i
		Obuka za brajicu (samo za slijepce)		1 i
		Vježbe vida (samo za slabovidne)		1 i

		Psihološka podrška	1 i
		Odgoj i edukacijska rehabilitacija 1 – samo za djecu predškolske i osnovnoškolske dobi	1 i
		Odgoj i edukacijska rehabilitacija 2 – samo za djecu srednjoškolske dobi	1 i
4.5.2.2.	Cjelodnevni boravak (osnovni usluge)* opseg	Briga o zdravlju	1 i
		Socijalni rad	1 i
		Tiflotehnička obuka	1 i
		Vježbe orijentacije i kretanja u prostoru	1 i
		Vježbe svakodnevnih vještina	1 i
		Obuka za brajicu (samo za slijepe)	1 i
		Vježbe vida (samo za slabovidne)	1 i
		Psihološka podrška	1 i
		Odgoj i edukacijska rehabilitacija 1 – samo za djecu predškolske i osnovnoškolske dobi	1 i
		Odgoj i edukacijska rehabilitacija 2 – samo za djecu srednjoškolske dobi	1 i
4.5.S	<i>Specifične aktivnosti uz uslugu smještaja i boravka</i>		
4.5.1.S	Specifične aktivnosti	Fizikalna terapija	1 i
		Logopedaska terapija	1 i
		Kineziterapija i sportsko-rekreacijske aktivnosti	1 i
		Glazboterapija i glazbene aktivnosti	1 i
		Likovna terapija i likovne aktivnosti	1 i
4.6.	Djeca s oštećenjem sluha		
4.6.1.	<i>Smještaj</i>		
4.6.1.1.	Osnovni usluge* opseg	Briga o zdravlju – samo za korisnike kojima je potrebna pomoć u samozbrinjavanju	1 iz
		Socijalni rad	1 iz
		Usvajanje znakovnog jezika 1 – samo za djecu predškolske i osnovnoškolske dobi	1 iz
		Usvajanje znakovnog jezika 2 – samo za djecu srednjoškolske dobi	1 iz
		Rehabilitacija slušanja	1 iz
		Logopedaska terapija	1 iz
		Skrb tijekom noći	1 i 50
4.6.2.	<i>Boravak</i>		

4.6.2.1.	Poludnevni boravak (osnovni usluge)* opseg	Briga o zdravlju – samo za korisnike kojima je potrebna pomoć u samozbrinjavanju	1 iz
		Socijalni rad	1 iz
		Rehabilitacija slušanja	1 iz
		Usvajanje znakovnog jezika 1 – samo za djecu predškolske i osnovnoškolske dobi	1 iz
		Usvajanje znakovnog jezika 2 – samo za djecu srednjoškolske dobi	1 iz
4.6.2.2.	Cjelodnevni boravak (osnovni usluge)* opseg	Briga o zdravlju – samo za korisnike kojima je potrebna pomoć u samozbrinjavanju	1 iz
		Socijalni rad	1 iz
		Rehabilitacija slušanja	1 iz
		Usvajanje znakovnog jezika 1 – samo za djecu osnovnoškolske dobi	1 iz
		Usvajanje znakovnog jezika 2 – samo za djecu srednjoškolske dobi	1 iz
Logopedijska terapija	1 iz		
4.6.S	<i>Specifične aktivnosti uz uslugu smještaja i boravka</i>		
4.6.1.S	Specifične aktivnosti	Socijalno-pedagoška podrška	1 iz
		Psihološka podrška	1 iz
		Kineziterapija i sportsko-rekreacijske aktivnosti	1 iz
		Glazboterapija i glazbene aktivnosti	1 iz
		Likovna terapija i likovne aktivnosti	1 iz
4.7.	Djeca s poremećajima iz autističnog spektra (PAS)		
4.7.1.	<i>Smještaj</i>		
4.7.1.1.	Osnovni usluge* opseg	Njega 1 – samo za korisnike potpuno ovisne o pomoći i njezi druge osobe	
		Njega 2 – samo za korisnike kojima je potrebna pomoć u samozbrinjavanju	
		Njega i briga o zdravlju – za korisnike potpuno ovisne o pomoći i njezi druge osobe i korisnike kojima je potrebna pomoć u samozbrinjavanju	
		Briga o zdravlju	
		Socijalni rad	
		Senzorna integracija	
		Psihološka podrška	
Odgoj i edukacijska rehabilitacija			
		Skrb tijekom noći	

4.7.2.	<i>Boravak</i>	
4.7.2.1.	Poludnevni boravak (osnovni usluge)* opseg	Njega 1 – samo za korisnike potpuno ovisne o pomoći i njezi druge osobe
		Njega 2 – samo za korisnike kojima je potrebna pomoć u samozbrinjavanju
		Njega i briga o zdravlju – za korisnike potpuno ovisne o pomoći i njezi druge osobe i korisnike kojima je potrebna pomoć u samozbrinjavanju
		Socijalni rad
		Odgoj i edukacijska rehabilitacija
4.7.2.2.	Cjelodnevni boravak (osnovni usluge)* opseg	Njega 1 – samo za korisnike potpuno ovisne o pomoći i njezi druge osobe
		Njega 2 – samo za korisnike kojima je potrebna pomoć u samozbrinjavanju
		Njega i briga o zdravlju – za korisnike potpuno ovisne o pomoći i njezi druge osobe i korisnike kojima je potrebna pomoć u samozbrinjavanju
		Socijalni rad
		Odgoj i edukacijska rehabilitacija
4.7.S	<i>Specifične aktivnosti uz uslugu smještaja i boravka</i>	
4.7.1.S	Specifične aktivnosti	Senzorna integracija – samo za korisnike boravka
		Psihološka podrška – samo za korisnike boravka
		Kineziterapija i sportsko-rekreacijske aktivnosti
		Glazboterapija i glazbene aktivnosti
		Logopedaska terapija
		Likovna terapija i likovne aktivnosti
4.8.	Djeca s teškoćama u razvoju – Psihosocijalna podrška	
4.8.1.	Individualna psihosocijalna podrška u obitelji	Vježbe orijentacije i kretanja u prostoru
4.8.2.		Vježbe svakodnevnih vještina
4.8.3.		Vježbe vida
4.8.4.		Tiflotehnička obuka
4.8.5.		Usvajanje znakovnog jezika
4.8.6.		Logopedaska terapija
4.8.7.		Psihološka podrška

4.8.8.		Socijalni rad u okviru multidisciplinarnog pristupa
4.8.9.		Odgoj i edukacijska rehabilitacija
4.8.10.	Individualna psihosocijalna podrška kod pružatelja usluge	Vježbe orijentacije i kretanja u prostoru
4.8.11.		Vježbe svakodnevnih vještina
4.8.12.		Vježbe vida
4.8.13.		Tiflotehnička obuka
4.8.14.		Obuka za brajicu
4.8.15.		Rehabilitacija slušanja
4.8.16.		Usvajanje znakovnog jezika
4.8.17.		Logopedska terapija
4.8.18.		Senzorna integracija
4.8.19.		Psihološka podrška
4.8.20.		Socijalni rad u okviru multidisciplinarnog pristupa
4.8.21.		Odgoj i edukacijska rehabilitacija
4.8.22.		Grupna psihosocijalna podrška kod pružatelja usluge
4.8.23.	Tiflotehnička obuka	
4.8.24.	Usvajanje znakovnog jezika	
4.8.25.	Kineziterapija i sportsko-rekreacijske aktivnosti	
4.8.26.	Glazboterapija i glazbene aktivnosti	

4.8.27.		Likovna terapija i likovne aktivnos
4.8.28.		Psihološka podrška
4.8.29.		Socijalni rad u okviru multidiscipli
4.8.30.		Odgoy i edukacijska rehabilitacija
4.9.	Djeca s teškoćama u razvoju – Rana intervencija	
4.9.1.	Rana intervencija	U domu korisnika za djecu u dobi o
4.9.2.		U domu korisnika za djecu u dobi o
4.9.3.		Kod pružatelja usluge za djecu u godine
4.9.4.		Kod pružatelja usluge za djecu u godine
4.10.	Djeca s teškoćama u razvoju – pomoć pri uključivanju u programe odgoja i obrazovanja (integ	
4.10.1.	Pomoć pri uključivanju u programe odgoja i obrazovanja (integracija)	Edukacijsko-rehabilitacijska podrška
4.11.	Djeca s teškoćama u razvoju-timska procjena	
4.11.1.	<i>Timska procjena potreba</i>	
4.12.	Odrasle osobe s tjelesnim oštećenjem	
4.12.1.	<i>Smještaj</i>	
4.12.1.1.	Osnovni opseg usluge*	Njega – samo za korisnike potpuno ovisne o pomoći i njezi osobe
		Njega 2 – samo za korisnike kojima je potrebna pomoć u samozbrinjavanju
		Njega i briga o zdravlju – za korisnike potpuno ovisne o pomoći i njezi i korisnike kojima je potrebna pomoć u samozbrinjavanju
		Briga o zdravlju
		Socijalni rad

		Socijalna rehabilitacija
		Fizikalna terapija
		Skrb tijekom noći
		Pratnja i nošenje
4.12.1.2.	Smještaj u obiteljskom domu	Njega – samo za korisnike kojima je potrebna pomoć u samozbrinjavanju
		Socijalna rehabilitacija
4.12.2.	<i>Boravak</i>	
4.12.2.1.	Poludnevni boravak (osnovni opseg usluge)*	Njega 1 – samo za korisnike potpuno ovisne o pomoći i druge osobe
		Njega 2 – samo za korisnike kojima je potrebna pomoć u samozbrinjavanju
		Briga o zdravlju
		Socijalna rehabilitacija
4.12.2.2.	Cjelodnevni boravak (osnovni opseg usluge)*	Njega 1 – samo za korisnike potpuno ovisne o pomoći i druge osobe
		Njega 2 – samo za korisnike kojima je potrebna pomoć u samozbrinjavanju
		Briga o zdravlju
		Socijalna rehabilitacija
4.12.3.	<i>Organizirano stanovanje</i>	
4.12.3.1.	Organizirano stanovanje uz sveobuhvatnu podršku	Podrška u organiziranom stanovanju
		Socijalna rehabilitacija
4.12.3.2.	Organizirano stanovanje uz svakodnevnu intenzivnu podršku	Podrška u organiziranom stanovanju
		Socijalna rehabilitacija
4.12.3.3.	Organizirano stanovanje uz svakodnevnu kratkotrajnu podršku	Podrška u organiziranom stanovanju
		Socijalna rehabilitacija
4.12.3.4.	Organizirano stanovanje povremenu podršku	Podrška u organiziranom stanovanju
		Socijalna rehabilitacija
4.12.S.	<i>Specifične aktivnosti uz uslugu smještaja i boravka</i>	
4.12.1.S	Specifične aktivnosti	Kineziterapija i sportsko-rekreacijske aktivnosti
		Psihološka podrška

		Fizikalna terapija – samo za korisnike boravka	
		Radna terapija	
		Glazboterapija i glazbene aktivnosti	
		Likovna terapija i likovne aktivnosti	
4.13.	Odrasle osobe s mentalnim oštećenjem		
4.13.1.	<i>Smještaj</i>		
4.13.1.1.	Osnovni opseg usluge	Njega	1 izvršitelj na 1
		Briga o zdravlju	1 izvršitelj na 1
			1 izvršitelj na o
		Socijalni rad	1 izvršitelj na 1
		Psihološka podrška	1 izvršitelj na 1
		Fizikalna terapija	1 izvršitelj na 1
		Radna terapija	1 izvršitelj na 1
Radne aktivnosti	1 izvršitelj na 6		
4.13.1.2.	Smještaj u obiteljskom domu	Njega	2 izvršitelja na sljedećih 5 kori
		Socijalna rehabilitacija	0,5 izvršitelja n sljedećih 5 kori
4.13.2.	<i>Boravak</i>		
4.13.2.1.	Poludnevni boravak (osnovni opseg usluge)*	Njega	1 izvršitelj na 3
		Briga o zdravlju	0,5 izvršitelja n
		Socijalni rad	0,3 izvršitelja n
		Radne aktivnosti	0,5 izvršitelja n
4.13.2.2.	Cjelodnevni boravak (osnovni opseg usluge)*	Njega	1 izvršitelj na 2
		Briga o zdravlju	0,5 izvršitelja n
		Socijalni rad	0,3 izvršitelja n
		Radne aktivnosti	0,5 izvršitelja n
4.13.3.	<i>Organizirano stanovanje</i>		
4.13.3.1.	Organizirano stanovanje uz sveobuhvatnu podršku	Podrška u organiziranom stanovanju	3-4** izvršitelj
		Socijalna rehabilitacija	1 izvršitelj na 2
4.13.3.2.	Organizirano stanovanje uz svakodnevnu intenzivnu podršku	Podrška u organiziranom stanovanju	2 izvršitelja na
		Socijalna rehabilitacija	1 izvršitelj na 2

4.13.3.3.	Organizirano stanovanje uz svakodnevnu kratkotrajnu podršku	Podrška u organiziranom stanovanju	1 izvršitelj na 3
		Socijalna rehabilitacija	1 izvršitelj na 2
4.13.3.4.	Organizirano stanovanje uz povremenu podršku	Podrška u organiziranom stanovanju	1 izvršitelj na 5
		Socijalna rehabilitacija	1 izvršitelj na 2
4.13.S	Specifične aktivnosti uz uslugu boravka		
4.13.1.S	Specifične aktivnosti	Radna terapija	0,5 izvršitelja n
4.14.	Odrasle osobe s lakšim ili umjerenim intelektualnim oštećenjem		
4.14.1.	<i>Smještaj</i>		
4.14.1.1.	Osnovni opseg usluge*	Njega – samo korisnicima kojima je potrebna pomoć samozbrinjavanju	
		Briga o zdravlju – korisnici koji su potpuno ovisni o njezi kojima je potrebna pomoć u samozbrinjavanju	
		Socijalni rad	
		Radne aktivnosti	
		Socijalna rehabilitacija	
4.14.1.2.	Smještaj u obiteljskom domu	Njega – samo korisnicima kojima je potrebna pomoć samozbrinjavanju	
		Socijalna rehabilitacija	
4.14.2.	<i>Boravak</i>		
4.14.2.1.	Poludnevni boravak (osnovni opseg usluge)*	Radne aktivnosti	
		Socijalna rehabilitacija	
4.14.2.2.	Cjelodnevni boravak (osnovni opseg usluge)*	Radne aktivnosti	
		Socijalna rehabilitacija	
4.14.3.	<i>Organizirano stanovanje</i>		
4.14.3.1.	Organizirano stanovanje uz svakodnevnu intenzivnu podršku	Podrška u organiziranom stanovanju	
		Socijalna rehabilitacija	
4.14.3.2.	Organizirano stanovanje uz svakodnevnu kratkotrajnu podršku	Podrška u organiziranom stanovanju	
		Socijalna rehabilitacija	
4.14.3.3.	Organizirano stanovanje uz povremenu podršku	Podrška u organiziranom stanovanju	
		Socijalna rehabilitacija	

4.14.S	<i>Specifične aktivnosti uz uslugu smještaja i boravka</i>	
4.14.1.S	Specifične aktivnosti	Radna terapija
		Psihološka podrška
		Kineziterapija i sportsko-rekreacijske aktivnosti
		Glazboterapija i glazbene aktivnosti
		Likovna terapija i likovne aktivnosti
4.15.	Odrasle osobe s težim ili teškim intelektualnim oštećenjem	
4.15.1.	<i>Smještaj</i>	
4.15.1.1.	Osnovni opseg usluge*	Njega 1 – samo za korisnike potpuno ovisne o pomoći i njezi osobe
		Njega 2 – samo za korisnike kojima je potrebna pomoć u samozbrinjavanju
		Njega i briga o zdravlju – za korisnike potpuno ovisne o pomoći i njezi i korisnike kojima je potrebna pomoć u samozbrinjavanju
		Briga o zdravlju
		Socijalni rad
		Fizikalna terapija
		Socijalna rehabilitacija
		Radne aktivnosti
4.15.1.2.	Smještaj u obiteljskom domu	Skrb tijekom noći
		Njega – samo za korisnike kojima je potrebna pomoć u samozbrinjavanju
4.15.1.2.	Smještaj u obiteljskom domu	Socijalna rehabilitacija
4.15.2.	<i>Boravak</i>	
4.15.2.1.	Poludnevni boravak (osnovni opseg usluge)*	Njega
		Briga o zdravlju
		Socijalna rehabilitacija
		Radne aktivnosti
4.15.2.2.	Cjelodnevni boravak (osnovni opseg usluge)*	Njega
		Briga o zdravlju

		Socijalna rehabilitacija
		Radne aktivnosti
4.15.3.	<i>Organizirano stanovanje</i>	
4.15.3.1.	Organizirano stanovanje uz sveobuhvatnu podršku	Podrška u organiziranom stanovanju
		Socijalna rehabilitacija
4.15.3.2.	Organizirano stanovanje uz svakodnevnu intenzivnu podršku	Podrška u organiziranom stanovanju
		Socijalna rehabilitacija
4.15.3.3.	Organizirano stanovanje uz svakodnevnu kratkotrajnu podršku	Podrška u organiziranom stanovanju
		Socijalna rehabilitacija
4.15.S	<i>Specifične aktivnosti uz uslugu smještaja i boravka</i>	
4.15.1.S	Specifične aktivnosti	Fizikalna terapija – samo za korisnike boravka
		Radna terapija
		Kineziterapija i sportsko-rekreacijske aktivnosti
		Glazboterapija i glazbene aktivnosti
		Likovna terapija i likovne aktivnosti
		Psihološka podrška
4.16.	Odrasle osobe s intelektualnim i mentalnim oštećenjem	
4.16.1.	<i>Smještaj</i>	
4.16.1.1.	Osnovni opseg usluge*	Njega 1 – samo za korisnike potpuno ovisne o njezi druge osobe
		Njega 2 – samo za korisnike kojima je potrebna pomoć u samozbrinjavanju
		Njega i briga o zdravlju – za korisnike potpuno ovisne o njezi i korisnike kojima je potrebna pomoć u samozbrinjavanju
		Briga o zdravlju
		Socijalni rad
		Socijalna rehabilitacija
		Radna terapija
Skrb tijekom noći		
4.16.1.2.	Smještaj u obiteljskom domu	Njega – samo za korisnike kojima je potrebna pomoć u samozbrinjavanju
		Briga o zdravlju

		Socijalna rehabilitacija
4.16.2.	<i>Boravak</i>	
4.16.2.1.	Poludnevni boravak (osnovni opseg usluge)*	Njega 1 – samo za korisnike potpuno ovisne o njezi druge osobe
		Njega 2 – samo za korisnike kojima je potrebna pomoć u samozbrinjavanju
		Briga o zdravlju
		Socijalna rehabilitacija
		Radna terapija
4.16.2.2.	Cjelodnevni boravak (osnovni opseg usluge)*	Njega 1 – samo za korisnike potpuno ovisne o njezi druge osobe
		Njega 2 – samo za korisnike kojima je potrebna pomoć u samozbrinjavanju
		Briga o zdravlju
		Socijalna rehabilitacija
		Radna terapija
4.16.3.	<i>Organizirano stanovanje</i>	
4.16.3.1.	Organizirano stanovanje uz sveobuhvatnu podršku	Podrška u organiziranom stanovanju
		Socijalna rehabilitacija
4.16.3.2.	Organizirano stanovanje uz svakodnevnu intenzivnu podršku	Podrška u organiziranom stanovanju
		Socijalna rehabilitacija
4.16.3.3.	Organizirano stanovanje uz svakodnevnu kratkotrajnu podršku	Podrška u organiziranom stanovanju
		Socijalna rehabilitacija
4.16.3.4.	Organizirano stanovanje uz povremenu podršku	Podrška u organiziranom stanovanju
		Socijalna rehabilitacija
4.16.S	<i>Specifične aktivnosti uz uslugu smještaja i boravka</i>	
4.16.1.S	Specifične aktivnosti	Fizikalna terapija
		Radna aktivnost
		Psihološka podrška
		Kineziterapija i sportsko-rekreacijske aktivnosti
		Glazboterapija i glazbene aktivnosti
		Likovna terapija i likovne aktivnosti

4.17.	Odrasle osobe s oštećenjem vida		
4.17.1.	<i>Smještaj</i>		
4.17.1.1.	Osnovni opseg usluge*	Socijalni rad	1 izvršitelj
		Socijalna rehabilitacija	1 izvršitelj
		Tiflotehnička obuka	1 izvršitelj
		Vježbe orijentacije i kretanja u prostoru	1 izvršitelj
		Vježbe vida (samo za slabovidne)	1 izvršitelj
		Vježbe svakodnevnih vještina (samo za slijepe)	1 izvršitelj
		Obuka za brajicu (samo za slijepe)	1 izvršitelj
		Psihološka podrška	1 izvršitelj
4.17.1.2.	Smještaj u obiteljskom domu	Njega	2 izvršitelja sljedećih 5
		Socijalna rehabilitacija	0,5 izvršitelja svakih sljedećih 5
4.17.2.	<i>Boravak</i>		
4.17.2.1.	Poludnevni boravak (osnovni opseg usluge)*	Socijalna rehabilitacija	1 izvršitelj
		Tiflotehnička obuka	1 izvršitelj
		Vježbe orijentacije i kretanja u prostoru	1 izvršitelj
		Vježbe vida (samo za slabovidne)	1 izvršitelj
		Obuka za brajicu (samo za slijepe)	1 izvršitelj
		Vježbe svakodnevnih vještina (samo za slijepe)	1 izvršitelj
4.17.2.2.	Cjelodnevni boravak (osnovni opseg usluge)*	Tiflotehnička obuka	1 izvršitelj
		Vježbe orijentacije i kretanja u prostoru	1 izvršitelj
		Vježbe vida (samo za slabovidne)	1 izvršitelj
		Obuka za brajicu (samo za slijepe)	1 izvršitelj
		Vježbe svakodnevnih vještina (samo za slijepe)	1 izvršitelj
		Socijalna rehabilitacija	1 izvršitelj
4.17.3.	<i>Organizirano stanovanje</i>		

4.17.3.1.	Organizirano stanovanje uz svakodnevnu intenzivnu podršku	Podrška u organiziranom stanovanju	2 izvršitelja
		Socijalna rehabilitacija	1 izvršitelj
4.17.3.2.	Organizirano stanovanje uz svakodnevnu kratkotrajnu podršku	Podrška u organiziranom stanovanju	1 izvršitelj
		Socijalna rehabilitacija	1 izvršitelj
4.17.3.3.	Organizirano stanovanje uz povremenu podršku	Podrška u organiziranom stanovanju	1 izvršitelj
		Socijalna rehabilitacija	1 izvršitelj
4.17.S	<i>Specifične aktivnosti uz uslugu smještaja i boravka</i>		
4.17.1.S	Specifične aktivnosti	Fizikalna terapija	1 izvršitelj
		Psihološka podrška-samo za korisnike boravka	1 izvršitelj
		Kineziterapija i sportsko-rekreacijske aktivnosti	1 izvršitelj
		Radna terapija	1 izvršitelj
4.18.	Odrasle osobe s poremećajima iz autističnog spektra (PAS)		
4.18.1.	<i>Smještaj</i>		
4.18.1.1.	Osnovni opseg usluge*	Njega 1 – samo za korisnike potpuno ovisne o pomoći i njezi	
		Njega 2 – samo za korisnike kojima je potrebna pomoć u samozbrinjavanju	
		Njega i briga o zdravlju- za korisnike potpuno ovisne o tuđu pomoć u samozbrinjavanju	
		Briga o zdravlju	
		Socijalni rad	
		Socijalna rehabilitacija	
		Radne aktivnosti	
		Psihološka podrška	
		Senzorna integracija	
		Radna terapija	
		Skrb tijekom noći	
4.18.2.	<i>Boravak</i>		
4.18.2.1.	Poludnevni boravak (osnovni opseg usluge)*	Njega 1 – samo za korisnike potpuno ovisne o njezi druge osobe	
		Njega 2 – samo za korisnike kojima je potrebna pomoć u samozbrinjavanju	
		Njega i briga o zdravlju	

		Radne aktivnosti	
		Socijalna rehabilitacija	
4.18.2.2.	Cjelodnevni boravak (osnovni opseg usluge)*	Njega 1 – samo za korisnike potpuno ovisne o njezi druge	
		Njega 2 – samo za korisnike kojima je potrebna pomoć u s	
		Njega i briga o zdravlju	
		Radne aktivnosti	
		Socijalna rehabilitacija	
4.18.3.	<i>Organizirano stanovanje</i>		
4.18.3.1.	Organizirano stanovanje uz sveobuhvatnu podršku	Podrška u organiziranom stanovanju	
		Socijalna rehabilitacija	
4.18.3.2.	Organizirano stanovanje uz svakodnevnu intenzivnu podršku	Podrška u organiziranom stanovanju	
		Socijalna rehabilitacija	
4.18.S	<i>Specifične aktivnosti uz uslugu smještaja i boravka</i>		
4.18.1.S	Specifične aktivnosti	Kineziterapija i sportsko-rekreacijske aktivnosti	
		Glazboterapija i glazbene aktivnosti	
		Likovna terapija i likovne aktivnosti	
		Fizikalna terapija	
		Psihološka podrška-samo za korisnike boravka	
		Senzorna integracija – samo za korisnike boravka	
4.19.	Odrasle osobe s invaliditetom – Psihosocijalna podrška		
4.19.1.	Individualna psihosocijalna podrška u obitelji	Vježbe orijentacije i kretanja u prostoru	
4.19.2.		Vježbe svakodnevnih vještina	
4.19.3.		Vježbe vida	
4.19.4.		Tiflotehnička obuka	
4.19.5.		Obuka za brajicu	
4.19.6.		Usvajanje znakovnog jezika	
4.19.7.		Psihološka podrška	
4.19.8.		Socijalna rehabilitacija	
4.19.9.		Individualna psihosocijalna podrška kod pružatelja usluge	Vježbe orijentacije i kretanja u prostoru
4.19.10.			Vježbe svakodnevnih vještina

4.19.11.		Vježbe vida	
4.19.12.		Tiflotehnička obuka	
4.19.13.		Obuka za brajicu	
4.19.14.		Usvajanje znakovnog jezika	
4.19.15.		Psihološka podrška	
4.19.16.		Socijalna rehabilitacija	
4.19.17.	Grupna psihosocijalna podrška kod pružatelja usluge	Vježbe svakodnevnih vještina	
4.19.18.		Tiflotehnička obuka	
4.19.19.		Usvajanje znakovnog jezika	
4.19.20.		Kineziterapija i sportsko-rekreacijske a	
4.19.21.		Glazboterapija i glazbene aktivnosti	
4.19.22.		Likovna terapija i likovne aktivnosti	
4.19.23.		Psihološka podrška	
4.19.24.		Socijalna rehabilitacija	
4.20.	Odrasle osobe s invaliditetom – Pomoć u kući		
4.20.1.	Pomoć u kući	Organiziranje prehrane u domu korisni	
4.20.2.		Obavljanje kućnih poslova u domu kor	
4.20.3.		Održavanje osobne higijene u domu ko	
4.20.4.		Uređenje okućnice i tehnički poslovi u	
4.21.	Odrasle osobe s invaliditetom – timska procjena potreba		
4.21.1.	Timska procjena potreba		
5.	Starije osobe i teško bolesne odrasle osobe		
5.1.	<i>Starije osobe (prvi stupanj usluge)</i>		
5.1.1.	Smještaj	Briga o zdravlju	4 izvršitelja na 1
		Njega	2 izvršitelja na 1
		Fizikalna terapija	0,2 izvršitelja na
		Socijalni rad	0,7 izvršitelja na
		Aktivno provođenje vremena i radne aktivnosti	0,3 izvršitelja na
5.1.2.	Smještaj u obiteljskom domu	Briga o zdravlju	1 izvršitelj na 20
		Njega	0.5 izvršitelja na
		Aktivno provođenje vremena i radne aktivnosti	0,20 izvršitelja n

5.1.3.	Poludnevni boravak	Socijalni rad	0,3 izvršitelja na
		Aktivno provođenje vremena i radne aktivnosti	0,3 izvršitelja na
5.1.4.	Cjelodnevni boravak	Socijalni rad	0,4 izvršitelja na
		Aktivno provođenje vremena i radne aktivnosti	0,7 izvršitelja na
5.1.5.	Organizirano stanovanje u stambenim jedinicama	Aktivnosti podrške u organiziranom stanovanju	-
5.2.	<i>Starije osobe i teško bolesne odrasle osobe (drugi stupanj usluge)</i>		
5.2.1.	Smještaj	Briga o zdravlju	6 izvršitelja na 1
		Njega	10 izvršitelja na
		Fizikalna terapija	1 izvršitelj na 10
		Socijalni rad	0,7 izvršitelja na
		Aktivno provođenje vremena i radne aktivnosti	0,3 izvršitelja na
5.2.2.	Smještaj u obiteljskom domu	Briga o zdravlju	1 izvršitelj na 20
		Njega	1 izvršitelj na 20
		Aktivno provođenje vremena i radne aktivnosti	0,20 izvršitelja na
5.2.3.	Poludnevni boravak	Njega	2 izvršitelja na 1/2
		Socijalni rad	0,3 izvršitelja na
		Aktivno provođenje vremena i radne aktivnosti	0,3 izvršitelja na
5.2.4.	Cjelodnevni boravak	Njega	2 izvršitelja na 2
		Socijalni rad	0,3 izvršitelja na
		Aktivno provođenje vremena i radne aktivnosti	0,7 izvršitelja na
5.3.	<i>Starije osobe i teško bolesne odrasle osobe (treći stupanj usluge)</i>		
5.3.1.	Smještaj	Briga o zdravlju	7 izvršitelja na 1
		Njega	13 izvršitelja na
		Fizikalna terapija	2 izvršitelja na 1
		Socijalni rad	0,7 izvršitelja na
		Aktivno provođenje vremena i radne aktivnosti	0,3 izvršitelja na
5.3.2.	Smještaj u obiteljskom domu	Briga o zdravlju	1 izvršitelj na 20

		Njega	2 izvršitelja na 2
		Aktivno provođenje vremena i radne aktivnosti	0,2 izvršitelja na
5.4.	<i>Starije osobe (četvrti stupanj usluge)</i>		
		Briga o zdravlju	5 izvršitelja na 2
		Njega	8 izvršitelja na 2
5.4.1.	Smještaj	Fizikalna terapija	0.5 izvršitelja na
		Socijalni rad	0,2 izvršitelja na
		Aktivno provođenje vremena i radne aktivnosti	0,1 izvršitelja na
5.5.		<i>Starije osobe – Pomoć u kući</i>	
5.5.1.	Pomoć u kući	Organiziranje prehrane u domu korisnika	1 izvršitelj za 72
5.5.2.		Obavljanje kućnih poslova u domu korisnika	1 izvršitelj za 14
5.5.3.		Održavanje osobne higijene u domu korisnika	1 izvršitelj za 14
5.5.4.		Uređenje okućnice i tehnički poslovi u domu korisnika	1 izvršitelj za 14
6.	Osobe ovisne o alkoholu, drogama, kockanju i drugim oblicima ovisnosti		
	6.1. Smještaj (prvi stupanj)	Socijalni rad	1 izvršitelj na 3 uvećava za 0,5 i
		Psihosocijalni tretman	1 izvršitelj na 3 uvećava za 0,5 i
		Aktivno provođenje vremena i radne aktivnosti	4 izvršitelja na 3 uvećava za 2 izv
		Briga o zdravlju	Vanjski suradnik
	6.2. Smještaj (drugi stupanj)	Socijalni rad	0,3 izvršitelja na se uvećava za 0,
		Psihosocijalni tretman	0,3 izvršitelja na se uvećava za 0,
		Aktivno provođenje vremena i radne aktivnosti	3 izvršitelja na 3 uvećava za 1,5 i
	6.3. Organizirano stanovanje (drugi stupanj)	Socijalni rad	0,5 izvršitelja na
		Psihosocijalni tretman	0,5 izvršitelja na
		Aktivno provođenje vremena i radne aktivnosti	0,5 izvršitelja na
6.4.	Individualna psihosocijalna podrška	Psihosocijalni tretman	1 izvršitelj na 88

6.5.	Grupna psihosocijalna podrška	Psihosocijalni tretman	1 izvršitelj na 88
6.6.	Savjetovanje i pomaganje obitelji	Socijalni rad	1 izvršitelj na 88
7.	Žrtve nasilja u obitelji i žrtve trgovanja ljudima		
7.1.	<i>Žrtve nasilja u obitelji</i>		
7.1.1.	Smještaj	Socijalna pomoć i podrška	1 izvršitelj na ob
		Psihosocijalni tretman	1 izvršitelj na ob
		Podrška u obavljanju svakodnevnih aktivnosti	1 izvršitelj na ob svakih sljedećih
7.1.2.	<i>Savjetovanje i pomaganje</i>		
7.1.2.O	Savjetovanje i pomaganje	Opće savjetovanje i pomaganje	1 izvršitelj za 12
7.1.2.P	Savjetovanje i pomaganje	Pravno savjetovanje i pomaganje	1 izvršitelj za 12
7.2.	<i>Žrtve trgovanja ljudima – odrasli</i>		
7.2.1.	Smještaj	Socijalna pomoć i podrška	5 sati tjedno na
		Psihosocijalni tretman	5 sati tjedno na
		Podrška u obavljanju svakodnevnih aktivnosti	1 izvršitelj na o sljedećih 10 kor
7.3.	<i>Žrtve trgovanja ljudima – djeca</i>		
7.3.1.	Smještaj	Socijalna pomoć i podrška	5 sati tjedno na
		Psihosocijalni tretman	5 sati tjedno na
		Podrška u obavljanju svakodnevnih aktivnosti	4 izvršitelja na c
8.	Beskućnici i odrasle osobe koje se zateknu izvan mjesta prebivališta i boravišta		
8.1.	Smještaj u prihvatilištu	Socijalni rad	
		Socijalno uključivanje i psihosocijalna pomoć	
		Briga o zdravlju i njega	
8.2.	Smještaj u prenoćištu	Socijalni rad	
		Socijalno uključivanje i psihosocijalna pomoć	
8.3.	Poludnevni boravak	Socijalni rad	
		Socijalno uključivanje i psihosocijalna pomoć	

* uz osnovni opseg usluge korisniku se može pružati jedna specifična dodatna aktivnost dnevno

** niži propisani normativ primjenjuje se samo ako su svi korisnici najmanje 8 sati dnevno odsutni iz stambene jedinice